

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: دکتری

رشته: آینده‌پژوهی

گروه علوم انسانی

مصوبه هشتصد و پنجاه و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۳/۷/۲۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه درسی دوره دکتری رشته آینده‌پژوهی

کمیته تخصصی:

گرایش:

گروه: علوم انسانی

رشته: آینده‌پژوهی

دوره: دکتری

شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی، در هشتصد و پنجاه و هفتمین جلسه مورخ ۹۳/۷/۲۰، با برنامه درسی دوره دکتری رشته آینده‌پژوهی موافقت کرد.

این برنامه به مدت ۵ سال در کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی قابل اجرا می‌باشد.

مجتبی شریعتی نیاسر

نایب رئیس شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

فهرست مطالب

مشخصات کلی برنامه درسی رشته «آینده پژوهی» در مقطع دکتری..... ۳

- ۱- تعریف و هدف دوره ۳
- ۲- ضرورت و اهمیت دوره ۴
- ۳- طول دوره و شکل نظام ۴
- ۴- تعداد و نوع واحدهای درسی ۴
- ۵- نقش و توانایی دانش آموختگان ۴
- ۶- شرایط پذیرش دانشجو ۵
- ۷- مواد و ضرایب امتحانی در آزمون ورودی کتبی ۵

برنامه درسی دوره ۷

- ۱- دروس کمبود (جبرانی) ۷
- ۲- دروس اصلی ۸
- ۳- دروس تخصصی گرایش ۹

سرفصل دروس ۱۲

- الف) سرفصل دروس اصلی ۱۲
- ب) سرفصل دروس تخصصی گرایش ۲۵
- ۱- گرایش علم و فناوری ۲۶
- ۲- گرایش فرهنگی-اجتماعی ۶۱

مشخصات کلی برنامه درسی رشته «آینده‌پژوهی» در مقطع دکتری

۱- تعریف و هدف دوره

رشته آینده‌پژوهی یک حوزه میان‌رشته‌ای (و به نوعی فرارشته‌ای) است که با بهره‌گیری از حوزه‌های دانشی متنوع در علوم انسانی-اجتماعی، علوم فنی-مهندسی و علوم پایه و هنر با تکیه بر ارائه تجویزهایی مشخص و روش‌مند، شناخت و تحقق مطلوب‌ترین آینده ممکن را در حیطه امور انسانی-اجتماعی هدف قرار می‌دهد. بر این اساس، رشته-حوزه آینده‌پژوهی، با جذب و تربیت سرمایه انسانی متخصص در این عرصه، بر بهبود روند برنامه ریزی، سیاستگذاری و تصمیم سازی در سطوح مختلف سازمانی، منطقه‌ای، ملی و فراملی تاثیر می‌گذارد. آینده‌پژوهی حوزه‌ای است که با ارائه تصاویری از آینده (آینده‌های ممکن، محتمل و مطلوب) به ما کمک می‌کند تا مناسب‌ترین تصمیمات را اتخاذ نموده و از هم اکنون به مدیریت آینده بپردازیم و در قبال آن رویکردی فعال و پیش‌دستانه در اداره امور در پیش گیریم.

آینده‌پژوهی، دانش و معرفتی است که انسان‌ها را نسبت به رویدادها، فرصت‌ها و مخاطرات احتمالی آینده، آماده و هوشیار می‌سازد؛ ابهام‌ها، تهدیدها و دغدغه‌های فرساینده را می‌کاهد؛ توانایی انتخاب‌های هوشمندانه‌ی جامعه و مردم را افزایش می‌دهد؛ به همگان اجازه می‌دهد تا بدانند که به کجاها می‌توانند بروند، به کجاها باید بروند و از چه مسیرهایی می‌توانند با سهولت بیشتری به آینده‌ی مطلوب خود برسند.

آینده‌پژوهی در حقیقت دانش و معرفت شکل بخشیدن به آینده، به گونه‌ای آگاهانه، فعالانه و پیش‌دستانه است. همان دانش و معرفت سترگی که می‌تواند بذریه‌ها، آرزوها و آرمان‌های نجیب و اصیل یک فرد، سازمان و یا ملت را بارور سازد. بنابراین قانون نانوشته‌ای که در کشورهای پیشرفته وجود دارد، ورود کشورهای دیگر به عرصه آینده‌پژوهی ممنوع است؛ از این نکته جایگاه علمی و راهبردی مطالعات آینده‌پژوهانه بیش از پیش نمایان می‌شود. توسعه‌ی دانش آینده‌پژوهی و پیوند آن با عمل، به دلیل فراگیر بودن موضوع آینده، امری نیست که به آسانی میسر گردد؛ بلکه مشارکت و تعامل گسترده‌ی وسیعی از افراد و سازمان‌ها را در یک حرکت هماهنگ و منسجم ملی می‌طلبد. از این روست که بسیاری از روش‌های آینده‌پژوهی بر نحوه و ساز و کار این جلب مشارکت حداکثری استوار است. بنابراین، آن چه در این مسیر، از اهمیتی فوق‌العاده برخوردار است، نقش بی‌بدیل دانشگاه در تولید علم و تربیت متخصص است، به نحوی که این حرکت ملی بدون مساعدت و همیاری دانشگاه‌ها به سامان نخواهد رسید.

نکته حائز اهمیت دیگر آنکه، کارآمد بودن این رشته در هر جامعه‌ای، در گرو تناظر آن با پدیده‌های اجتماعی خاص آن بوم و جامعه است؛ بنابراین ضمن کسب تجربیات بشر در این خصوص، نظریه‌پردازی و ارائه روش‌های علمی و عملی منطبق با زیست‌بوم هر جامعه‌ای در این حوزه از علوم انسانی-اجتماعی نیز اهمیت دوچندان می‌یابد. این مهم و ارتقاء آن، جز با تعامل دو حوزه نظر و عمل امکان‌پذیر نیست. بی‌شک، دانشگاه یک رکن مهم در این خصوص است و توسعه آکادمیک آن با توجه به ملاحظات پیش‌گفته، از جمله نیازهای ضروری این عرصه است. با این توضیح، انتظار می‌رود تا رشته آینده‌پژوهی در کشورمان بتواند بر اساس آموزه‌های اسلامی و ملی بر فرایند شناخت روندهای آینده و راهکارهای مدیریت آن تاثیرگذار باشد.

بر این اساس، هدف از تاسیس رشته آینده‌پژوهی عبارت است از:

- تربیت سرمایه انسانی متخصص و زبده برای شناخت بهتر آینده مطلوب و تلاش برای تحقق آن.
- گسترش مرزهای دانش آینده پژوهی و بومی سازی این بر اساس نیازمندی‌های اسلامی و میراث تفکر اسلامی- ایرانی.
- ترویج دانش و مفهوم آینده پژوهی در سطح کشور.
- ارتقاء سطح تصمیم سازی و سیاستگذاری در سطوح مختلف نگاه‌های منطقه‌ای، ملی و فراملی با تکیه بر دانش آینده‌پژوهی.

۲- ضرورت و اهمیت دوره

با توجه به سیر شتابان تغییرات جهانی، مواجهه مدیران با آینده و مدیریت آن به یک ضرورت انکار ناپذیر در جهان کنونی تبدیل شده است. همچنین مواجهه انقلاب اسلامی با قدرت های بزرگ که خود از بنیان رشته آینده پژوهی محسوب می شوند نیاز کشورمان را به این رشته بیش از پیش مشخص می سازد؛ چرا که اگر ما به درک و مهندسی آینده مورد نیاز خود نپردازیم در مدار برنامه های قدرتهای غربی برای تسخیر آینده کشورمان قرار خواهیم گرفت. در حال حاضر دهها موسسه آینده پژوهی همچون RAND، Brookings، American Enterprise و مانند آن می کوشند تا با اجرای طرح های آینده نگاری خود پیرامون مقابله با جمهوری اسلامی به تضعیف قدرت داخلی و منطقه ای ایران پرداخته و آینده کشورمان را بر اساس منافع مدنظر خویش رقم زنند.

سند چشم انداز بیست ساله و تبدیل ایران به قدرت علمی، اقتصادی و فناوری اول منطقه نیز یکی از مسائلی است که آینده پژوهی، آینده نگاری و اتخاذ تصمیمات بهینه بر اساس آن را اجتناب ناپذیر می سازد. با این وجود در حال حاضر کمبود مراکز تربیت سرمایه انسانی متخصص و متعهد و نیز کم اطلاعی مجامع علمی از تحولات حوزه آینده پژوهی در کنار افزایش نیاز به انجام تحقیقات میان رشته ای در این عرصه، گسترش این حوزه/رشته را در مراکز علمی و آموزشی مرتبط ناگزیر می سازد. همچنین، رشته آینده پژوهی در ایران اسلامی باید بتواند با تکیه بر آموزه ها و آرمان های اسلامی و ملی، بر فرایند شناخت روندهای آینده در حوزه های راهبردی کشور نظیر علم و فناوری، فرهنگی- اجتماعی، علوم بنیادی، سلامت، انرژی، محیط زیست، توسعه پایدار، رسانه و فضای مجازی و مانند آن، اثرگذار باشد و این حوزه را توسعه ای نظام مند و روش مند دهد.

هرچند در سال های اخیر برخی از دانشگاه های بزرگ کشور اقدام به تاسیس رشته آینده پژوهی نموده اند، اما هنوز روند تربیت سرمایه انسانی آینده پژوه در کشور به ویژه در حوزه های راهبردی شکل مطلوب و منسجمی به خود نگرفته است. با این اوصاف، تدوین سرفصل های این رشته و ساماندهی به آن امری ضروری است تا با توجه به میان رشتنای بودن این رشته دانشگاهی و تعامل آن با رشته های مختلف در حوزه های علوم انسانی- اجتماعی، علوم تجربی، هنر و فنی- مهندسی، بتوان با جذب دانشجویانی از حوزه های مذکور، فعالیت های منسجم نظری- عملی را به منصف ظهور رسانید. باید توجه داشت که این مهم، تنها به سطح ملی یا کلان محدود نمی شود و از این قابلیت در سطوح خرد سازمانی یا بنگاهی نیز استفاده می گردد.

۳- طول دوره و شکل نظام

دوره دکتری آینده پژوهی طبق قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود و شامل دو مرحله آموزش و پژوهش برای تدوین رساله است.

حداکثر طول دوره برای گذراندن واحدهای مورد نظر آموزشی چهار نیم سال تحصیلی پیش بینی می شود. مرحله پژوهش با تحقیق و تدوین رساله پس از موفقیت دانشجو در کلیه امتحانات و آزمون جامع آغاز می شود و دانشجو پس از دفاع از رساله، موفق به اتمام دوره می گردد.

۴- تعداد و نوع واحدهای درسی

تعداد و نوع واحدهای درسی این دوره، مطابق مقررات و ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. کل واحدهای درسی این دوره شامل مواد آموزشی و تحقیق رساله در مجموع ۳۶ واحد است. در صورتی که دانشجو در دوره کارشناسی ارشد تعداد لازم واحدهای درسی مرتبط را نگذرانده باشد؛ باید دروس کمبود (جبرانی) را تا سقف ۶ واحد به تشخیص گروه آموزشی اخذ نماید.

۵- نقش و توانایی دانش آموختگان

در مجموع، دانش آموختگان این رشته می توانند دست کم، در نقش های زیر خدمت نمایند:

- توسعه دانش آینده پژوهی و ترویج فرهنگ توجه به آینده در تصمیم گیری های فردی، گروهی، سازمانی و ملی؛
- سیاست گذاری و اولویت گذاری زمینه های راهبردی و مورد نیاز کشور بر اساس چارچوبها و روش های آینده پژوهی؛
- برنامه ریزی راهبردی و بلندمدت در سطوح ملی و سازمانی؛
- رصد نظام مند و روش مند تحولات آتی حوزه های منتخب در سطوح سازمانی، ملی و بین المللی؛

- توسعه دانش و عمل آینده‌پژوهی در سطح کسب و کار و سازمان‌های نوپا بویژه شرکت‌های دانش‌بنیان؛
- برانگیختن حساسیت و جلب مشارکت نخبگان یک حوزه و تلاش برای رساندن ایشان به اجماع در ترسیم آینده؛
- ارائه مشاوره‌های علمی به منظور تنظیم اسناد کلان بالادستی در حوزه‌های راهبردی کشور.

۶- شرایط پذیرش دانشجو

مطابق مقررات و ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود.

۷- مواد و ضرایب امتحانی در آزمون ورودی کتبی

دروس و ضرایب امتحانی آزمون ورودی این رشته به شرح ذیل است:

- زبان انگلیسی: ضریب ۲
- استعداد تحصیلی: ضریب ۱
- روش تحقیق و آمار: ضریب ۳
- مبانی و روش‌های آینده‌پژوهی: ضریب ۴

برنامه درسی دوره

عناوین دروس دوره دکتری رشته آینده‌پژوهی شامل دروس کمبود (جبرانی)، دروس اصلی الزامی، دروس اصلی گرایش تخصصی و دروس اختیاری به شرح جداول زیر است:

۱- دروس کمبود (جبرانی)

از آنجا که داوطلبان پذیرفته شده در مقطع دکتری، دانش آموختگان رشته های متفاوت می باشند، گروه بر اساس ارزیابی از وضعیت دانشجویان ممکن است گذراندن یک یا چند درس جبرانی (کمبود) را، حداکثر تا ۶ واحد، برای هر یک از دانشجویان ضروری تشخیص دهد. دانشجو لازم است این دروس را تا سقف مذکور به تشخیص گروه آموزشی، به عنوان درس کمبود/جبرانی با موفقیت بگذراند.

جدول (۱): دروس کمبود (جبرانی) رشته آینده پژوهی در مقطع دکتری

ردیف	نام درس	تعداد واحدها			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	آمار و احتمالات پیشرفته	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲	ارتباطات بین الملل و میان فرهنگی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳	اقتصاد (خرد، کلان و توسعه)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۴	خطمشی گذاری عمومی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	روش تحقیق (مقدماتی)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶	روشهای پیش بینی و سریهای زمانی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۷	فلسفه علم و فناوری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۸	مبانی مدیریت فناوری و نوآوری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۹	مدیریت دانش	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۰	مقدمه ای بر آینده پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۱	نظریه های روابط بین الملل	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۲	نظریه های جامعه شناسی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
	جمع کل	۲۴	-	۲۴	۳۸۴	-	۳۸۴

♦ دانشجوی ملزم به گذراندن حداکثر ۶ واحد از دروس جدول فوق (دروس جبرانی) است.

۲- دروس اصلی

دروس اصلی دوره دکترای آینده‌پژوهی شامل دروس جدول (۲) است. کلیه دانشجویان ملزم به گذراندن حداقل ۶ واحد و حداکثر ۱۲ واحد از میان آنها می‌باشند که به تشخیص گروه آموزشی ارائه خواهد شد.

جدول (۲): فهرست دروس اصلی رشته آینده‌پژوهی در مقطع دکتری

ردیف	نام درس	تعداد واحدها			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	آینده‌نگاری راهبردی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲	روشهای آینده‌پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳	چشم اندازهای جهانی، چالش‌ها و فرصت‌های آینده	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۴	معرفت‌شناسی آینده‌پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	آینده‌اندیشی از دیدگاه اسلام و ادیان	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶	روش پژوهش پیشرفته (کمی، کیفی و آمیخته)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۷	روشهای آینده‌پژوهی پیشرفته (۱)	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
	جمع کل	۱۶	-	۱۶	۲۵۶	-	۲۵۶

* اخذ حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد از جدول دروس اصلی فوق به تشخیص گروه آموزشی، اجباری است.

۳- دروس تخصصی گرایش

دروس تخصصی گرایش دوره دکترای آینده‌پژوهی شامل حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ واحد به شرح جداول (۱-۳) و (۲-۳) است که با تصویب گروه آموزشی ارائه خواهد شد.

هر دانشجو می‌تواند حداقل ۸ واحد و حداکثر ۱۲ واحد از میان دروسهای جدول مربوط به هر گرایش را به توصیه استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی اخذ نماید.

انتخاب حداکثر ۴ واحد از جدول دروس سایر گرایشها نیز به توصیه استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی بلامانع است.

جدول (۳-۱) فهرست دروس تخصصی

مقطع دکتری

گرایش علم و فناوری

رشته آینده‌پژوهی

ردیف	نام درس	تعداد واحدها			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	آینده‌پژوهی، جامعه و سناریوهای جهانی	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۲	اقتصاد علم، فناوری و نوآوری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳	ترازبایی نظامهای آینده‌پژوهی علم و فناوری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۴	خطمشی نوآوری و آینده‌پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	روشها و ابزارهای نوین تجزیه و تحلیل	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶	روش‌های آینده‌پژوهی پیشرفته (۲)	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۷	سیاست‌گذاری انرژی و آینده‌پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۸	سیاست‌گذاری علم و فناوری	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۹	فرآیندهای تصادفی و مطالعات آینده	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۱۰	فناوری‌های نرم و مطالعات آینده	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۱۱	کاربرد نظریه سیستم‌ها در مطالعات آینده	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۱۲	کارگاه آینده‌پژوهی	۱	۱	۲	۱۶	۱۶	۳۲
۱۳	مباحث اخلاقی و حقوقی در علم و فناوری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۴	مباحث منتخب در آینده‌پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۵	مبانی و الگوهای اقتصاد دانش‌بنیان	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۱۶	مجموعه‌های فازی و نظریه امکان	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۷	مدیریت و تفکر استراتژیک	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۱۸	مدیریت و سنجش علم، نوآوری و فناوری	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۱۹	مروری بر مکاتب و روندهای اقتصادی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۰	مقدمه‌ای بر مطالعات علم و فناوری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۱	نظریه آشوب و پیچیدگی و مطالعات آینده	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۲۲	نظریه بازیها و کاربرد آن در مطالعات آینده	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۲۳	نظریه‌های خطمشی‌گذاری عمومی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
-	جمع کل	۵۶	۱	۵۷	۸۹۶	۱۶	۹۱۲

* هر دانشجو می‌تواند حداقل ۸ واحد و حداکثر ۱۲ واحد از میان درسهای جدول فوق را به توصیه استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی اخذ نماید.

* انتخاب حداکثر ۴ واحد از جدول دروس سایر گرایشها نیز به توصیه استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی بلامانع است.

جدول (۲-۳) فهرست دروس تخصصی

مقطع دکتری

گرایش فرهنگی- اجتماعی

رشته آینده پژوهی

ردیف	نام درس	تعداد واحدها			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	آینده پژوهی و تمدن سازی نوین اسلامی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲	آینده پژوهی و توسعه فرهنگی-اجتماعی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳	ارزشیابی برنامه ها و خط مشی های فرهنگی-اجتماعی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۴	تفکر سیستمی و آینده پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	جریان شناسی و مکاتب آینده پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶	دگرگونی های استراتژیک و جنگ های آینده	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۷	روندها و چالش های فرهنگی-اجتماعی در ایران و جهان و چشم انداز آینده	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۸	رهبری و تحول طرح ریزی شده در فرهنگ و فناوری های نرم	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۹	شبیه سازی و سیستم های اجتماعی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۰	فرهنگ و نوآوری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۱	فناوری های نرم، صنایع فرهنگی و آینده پژوهی اجتماعی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۲	فناوری های نوین و آینده جهان	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۳	کاربرد روش های تحقیق قرآن و حدیث در آینده پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۴	کارگاه آینده پژوهی	۱	۱	۲	۱۶	۱۶	۳۲
۱۵	مباحث منتخب در آینده پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۶	مدیریت راهبردی و آینده پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۷	مروری بر مکاتب و روندهای اقتصادی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۸	مطالعه تطبیقی نظام های آینده پژوهی در جهان	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۹	مقدمه ای بر مطالعات علم و فناوری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۰	نظریه آشوب و پیچیدگی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۱	نظریه بازیها و آینده پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۲	نظریه نهادی و آینده پژوهی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۳	نظریه های جهانی شدن و آینده جهان	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۴	نظریه های خط مشی گذاری عمومی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۵	نظریه های فرهنگ	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
-	جمع کل	۴۹	۱	۵۰	۷۸۴	۱۶	۸۰۰

* هر دانشجو می تواند حداقل ۸ واحد و حداکثر ۱۲ واحد از میان دروسهای جدول فوق را به توصیه استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی اخذ نماید.

* انتخاب حداکثر ۴ واحد از جدول دروس سایر گرایشها نیز به توصیه استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی بلامانع است.

سر فصل دروس

الف) سر فصل دروس اصلی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
آینده‌نگاری راهبردی Strategic Foresight	۲	۳۲	اصلی	ندارد
	آموزش تکمیلی			
	ندارد ☒	دارد		
		سفر علمی	سمینار	کارگاه

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با مفاهیم آینده‌نگاری راهبردی و توانایی تدوین و اجرای پروژه‌های مرتبط در این حوزه آشنا می‌شوند. این امر آنها را در رهبری سازمانها و نهادها در محیط پرتغییر یاری نموده و توانایی تعیین شگفتی‌سازها و شرایط ناپایدار آینده را برایشان محقق می‌کند. آنها می‌توانند با دانش کسب شده، سناریوهای آینده را که راهبردهای آینده دور سازمانشان را می‌سازد ترسیم کنند و این کار را در محیطهای مختلف انجام دهند یا به عنوان مشاور این حوزه در بخشهای مختلف فعالیت نمایند.

سرفصل‌های درس:

تبیین مفاهیم و جایگاه آینده‌نگاری راهبردی در میان سایر بخشها
بررسی انواع تفکر - تفکر پیش بین / مدیریتی / سیستمی / دیالکتیک
آینده‌پژوهی محیطی و تبیین اکوسیستم و محیط در آینده‌نگاری راهبردی
تبیین پادارایمهای آینده‌پژوهی و روندهای آن
رویکردهای گوناگون آینده‌نگاری راهبردی
تبیین مفاهیم و بررسی مدلها و چارچوبهای آینده‌نگاری راهبردی
تعیین اجزای آینده‌نگاری راهبردی
اصول حاکم بر مطالعات تطبیقی سایر کشورها در حوزه آینده‌نگاری راهبردی
تبیین فرایند آینده‌نگاری راهبردی
سطوح مدیریت راهبردی در تصمیم‌گیری‌های عمومی
آینده‌نگاری راهبردی در بخش دولتی کشورهای نمونه (فنلاند- سنگاپور- اتحادیه اروپا و ...)
سیستمهای آینده‌پژوهی اعضای قدیمی اتحادیه اروپا
دیدگاه تصمیم‌گیران و متولیان سطح بالای دولتی در خصوص آینده‌نگاری راهبردی و آثار آن بر تصمیم‌گیری بهتر
رویه‌های آینده‌نگاری راهبردی و تاثیر آن بر سیستمهای آینده‌نگاری راهبردی
کاربران دانشی آینده‌نگاری راهبردی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- Bishop, P. and Hines, A. (2006). *Thinking about the Future. Guidelines for Strategic Foresight*. Washington, DC: Social Technologies LCC.
- Habegger, B. (2010). *Strategic foresight in public policy: Reviewing the experiences of the UK, Singapore, and the Netherlands*. *Futures*, 42(1), 49-58.
- Jackson, M. (2011). *Practical foresight guid preface*. Robert, shaping tomorrow's practical guide.
- Kuosa, T. (2011). *Preticiings Strategic Foresight in Government*. RSIS Monograph. Singapour: No. 19. www.idss.edu.sg
- Manu, A. (2006). *The imagination challenge: strategic foresight and innovation in the global economy*. New Riders.

Martinet, A.C. (2010). "Strategic planning, strategic management, strategic foresight: The seminal work of H". *Igor Ansoff, Technological Forecasting and Social Change*, Volume 77, Issue 9, Pages 1485-1487.

Vecchiato, R. (2012). "Environmental uncertainty, foresight and strategic decision making: An integrated study". *Technological Forecasting and Social Change*, Volume 79, Issue 3, Pages 436-447.

پیشیناز	نوع واحد		تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس
ندارد	نظری	اصلی	۳۲	۲	روش‌های آینده‌پژوهی Futures Studies Methodologies
آموزش تکمیلی					
دارد				ندارد ☒	
آزمایشگاه	کارگاه	سمینار	سفر علمی		

اهداف درس:

هدف این درس، آشنا ساختن دانشجویان با روشهای مختلف آینده‌پژوهی اعم از کیفی و کمی و دسته بندی و موارد کاربرد آنهاست. این آشنایی شامل توصیف و تاریخچه‌ای از روش؛ کاربرد اولیه و نحوه استفاده از آن، فرآیند و گامهای اجرای آن، نقاط قوت و ضعف روش و استفاده ترکیبی از این روش به همراه سایر روشهای آینده پژوهی است. در انتها یک دید کلان در خصوص چشم‌انداز آتی هر روش نیز بیان می‌شود. بررسی نمونه‌های موردی کاربردی روشهای آینده پژوهی در بخش خصوصی، سازمانهای دولتی و غیرانتفاعی، سطح کلان دولت و حکومت، سازمانهای بین‌المللی و دانشگاهها و مراکز پژوهشی و نهادهای مشورتی از اهداف دیگر این درس است.

سرفصل‌های درس:

تبیین جایگاه روش در حوزه آینده‌پژوهی (روش و روش‌شناسی، دسته‌بندی روش‌های آینده‌پژوهی، گزینش و طراحی روش‌های آینده‌پژوهی، رابطه روش‌های مختلف آینده‌پژوهی)

بررسی و تحلیل روش دیدهبانی

بررسی و تحلیل روش دلفی و دلفی برخط

بررسی و تحلیل روشهای تحلیل اثرات روند، تحلیل تأثیر متقابل

بررسی و تحلیل روش تحلیل لایه‌ای علی (CLA)

بررسی و تحلیل روش تفکر ارزشی

بررسی و تحلیل روش‌های سناریو پردازی

بررسی و تحلیل روشهای تحلیلهای ریخت‌شناسی

بررسی و تحلیل رهنگاشت

بررسی و تحلیل روش پس‌نگری

مقایسه و جمع بندی روش‌ها

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	☒	☒

منابع و مراجع:

بل، وندل (۱۳۹۲). *مبانی آینده‌پژوهی: تاریخچه، اهداف و دانش*. ترجمه مصطفی تقوی و محسن محقق، تهران: مؤسسه آموزشی پژوهشی صنایع دفاعی (فصل ششم: روش‌ها و نمونه‌ها).

خزایی، سعید و محمودزاده، امیر (۱۳۹۲). *روش‌شناسی آینده‌نگاری*. اصفهان: نشر علم آفرین.

Glenn C. J. and J. Gordon; T. (2011). *Future research methodology*. The millennium project, version 3.

Giaoutzi, M., & Sapio, B. (2013). *Recent developments in foresight methodologies*. Springer.

Ian Miles and Michael Keenan (2003). *Overview of Methods used in Foresight*. Ankara: the Technology Foresight for Organisers Training Course.

Richard a.slaughter (2001). "knowledge creation, futures methodologies and the integral agenda", *Foresight*, Vol.03, No.05, pp. 15-40.

Van Looy, B., Zimmermann, E., & Ranga, M. (2000). Development of a methodological framework for examining science and technology in Flanders. *Katholieke Universiteit, Leuven*.

- Keenan, M., Miles, I., & Kaivo-Oja, J. (2003). *Handbook of Knowledge Society Foresight*. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Dublin.
- Reger, G. (2001). "Technology foresight in companies: from an indicator to a network and process perspective". *Technology Analysis & Strategic Management*. 13(4), 533-553.
- Miles, Ian and Keenan, M. (2003). *Overview of Methods used in Foresight*. Ankara: the Technology Foresight for Organisers Training Course.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
چشم‌اندازهای جهانی، چالش‌ها و فرصت‌های آینده Global Overviews, Future Challenges and Opportunities	۳	۴۸	اصلی	نظری	ندارد
	آموزش تکمیلی				
	ندارد	دارد ☒			
سفر علمی		سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه	

اهداف درس:

آشنایی با چشم‌اندازهای جهانی و چالش‌های فراروی بشر در آینده
ایجاد مهارت درک، شناسایی و دسته‌بندی فرصت‌ها و چالش‌ها در شکل‌گیری آینده
آشنایی با روش‌ها و ابزار تفکر پیرامون فرآیندهای مربوط به جهان آینده نحوه مواجه شدن با چالش‌ها برای ساختن آینده مطلوب

سرفصل درس:

چالش‌های آینده جهان
اهداف هزاره
چالش‌های پروژه هزاره
شناسایی فرصت‌ها در شکل‌دهی آینده
میانی چشم‌اندازسازی
مطالعه چند چشم‌انداز ملی و جهانی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

مهدوی، محمدنقی، بهرامی، محسن و طاعتی، مهکامه. (۱۳۹۲). چالش‌های جهانی، وضعیت آینده، فرصت‌ها و راهبردها. پژوهشکده مطالعات آینده، نشر دانشگاه صنعتی امیرکبیر

گلن، جروم سی و گوردون، تئودور جی. (۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷). وضعیت آینده، (ترجمه محسن بهرامی و همکاران)، تهران: شرکت متن و نشر خضرا، (تاریخ انتشار به زبان اصلی: ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۳).

گلن، جروم سی و گوردون، تئودور جی. (۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲). وضعیت آینده، (ترجمه محسن بهرامی و همکاران)، تهران: پژوهشکده مطالعات آینده دانشگاه صنعتی امیرکبیر. (تاریخ انتشار به زبان اصلی: ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۴).

گلن، جروم کلین. وضعیت آینده، موضوع‌ها و فرصت‌ها، (ترجمه مرکز صنایع نوین). تهران: مترجم.

اسمیت، لارنس. (۱۳۹۱). جهان در ۲۰۵۰، (ترجمه ناصر زرین‌پنجه و منصور امیدی). تهران: مهر وستا.

قریدمن، جورج. (۱۳۹۱). جهان در ۱۰۰ سال آینده، (ترجمه ابوالحسن تهامی). تهران: فرزانه روز.

21st Century, Opportunities and Challenges (2003) World Future Society.

Timothy, C. Mack. (2007). Hopes and Visions for The 21st Century.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
معرفت‌شناسی آینده‌پژوهی Epistemology of Futures Studies	۲	۳۲	اصلی	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی		
		دارد	سفر علمی	سمینار
				آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس آشنا نمودن دانشجویان با مبانی نظری و معرفت‌شناختی این رشته به عنوان شالوده اصلی و نیز توانا نمودن آنها به منظور نقد و بررسی این مبانی و حرکت به سوی بومی‌سازی از رهگذر نوآوری در لایه‌های عمیق‌تر نظری آینده‌پژوهی است. تمامی حوزه‌های معرفتی با این پرسش روبرو هستند که دانش مورد ادعای خود را چگونه به دست آورده‌اند. در حقیقت، آن‌ها باید بنیان‌های معرفت‌شناختی خود را تبیین و توجیه کنند. بنابراین یکی دیگر از اهداف آینده‌پژوهی این است که برای دانش تولیدی خود و نیز برای پژوهش‌ها و دیگر قرایندهای فکری منجر به پیدایش آن، بنیان‌هایی فلسفی فراهم آورد.

سرفصل‌های درس:

نگاهی به پارادایم‌های فلسفه علم: پوزیتیویسم، نقد پوزیتیویسم، واقع‌گرایی انتقادی

- نسبت آینده‌پژوهی با پارادایم‌های فلسفه علم و علوم اجتماعی

- بررسی ماهیت آینده‌پژوهی: علم، هنر یا فناوری؟

حرکت به سمت کل‌نگری در آینده‌پژوهی

پیش‌بینی و شرح معرفت‌شناسی آینده‌پژوهی

چالش‌های پیش‌روی آینده‌پژوهی

پارادایم‌های آینده‌پژوهی

- نگاهی به جدیدترین رویکردهای آینده‌پژوهی

آینده‌پژوهی به عنوان تسریع‌کننده تغییر

آینده‌پژوهی به عنوان تسریع‌کننده تمدن

ابعاد تلاقی آینده‌پژوهی و اقدام‌پژوهی

شگفت‌انگیزها و آینده‌های قرن جدید

معرفت‌شناسی راهبرد

چارچوب بندی شکل و زمان آینده از چه کسی هستیم تا چه زمانی هستیم

مطالب جدید حوزه معرفت‌شناسی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

پایا، علی و راغفر، حسین (۱۳۸۴). معرفت‌شناسی، روش‌شناسی و کاربردهای آینده‌اندیشی. مجموعه مقالات و سخنرانی‌های نخستین کارگاه آینده‌اندیشی. تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.

Aligica, P. D. (2003). "Prediction, explanation and the epistemology of future studies. *Futures*, 35(10), 1027-1040.

Bell, W., & Olick, J. K. (1989). "An epistemology for the futures field: problems and possibilities of prediction". *Futures*, 21(2), 115-135.

Bell, W. (2003). *Foundation of Futures Studies: History, Purposes, and Knowledge*. Transaction Publishers.

- Bell, W. (2004). *Foundations of Futures Studies: Human Science for a New Era: Values, Objectivity, and the Good Society*. Transaction Publishers.
- Inayatullah, S. (1990). "Deconstructing and reconstructing the future: predictive, cultural and critical epistemologies". *Futures*. 22(2), 115-141.
- Inayatullah, S. (2005). *Questioning the future: Methods and tools for organizational and societal transformation*.
- Inayatullah, S. (2010). "Epistemological pluralism in futures studies: The CLA-Integral debates". *Futures*. 42(2), 99-102.
- Inayatullah, S. (Editor). (2010)., *Futures*. 42(2): *Special Issue on Epistemological pluralism in futures studies*, 99-176.
- Lombardo, T. (2008). *Contemporary Futurist Thought: Science Fiction, Future Studies, and Theories and Visions of the Future in the Last Century*. Bloomington: AauthorHouse.
- Miller, R., & Poli, R. (2010). "Anticipatory systems and the philosophical foundations of futures studies. *foresight*. 12(3).
- Rescher, Nicholas, (1997). *Predicting of Future: An Introduction to the Theory of Forecasting*. New York: State University of New York Press.
- Slaughter, R. A. (1998). *Futures studies as an intellectual and applied discipline*. *American Behavioral Scientist*. 42(3), 372-385.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
آینده‌اندیشی از دیدگاه اسلام و ادیان Futures Thinking with Islam and other Religions Approach	۲	۳۲	اصلی	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی		
		دارد		
		سفر علمی	سمینار	کارگاه
				آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف اصلی این درس، آشنا نمودن دانشجویان با مبانی معرفت‌شناختی و هستی‌شناختی، انسان‌شناختی و روش‌شناختی اندیشه اسلامی با تأکید بر آیات و روایات اهل بیت(ع) در خصوص آینده و به طور خاص آینده پیش‌روست. مقایسه این اندیشه با مبانی اندیشه‌های سایر ادیان ابراهیمی(ع) و مکاتب شرقی از یک سو و اندیشه‌های سکولاریستی و لیبرال از سوی دیگر، به منظور توانمندسازی دانشجویان در زمینه گسترش مرزهای دانش آینده پژوهی بر مبنای تفکر اسلامی از دیگر اهداف مهم این درس است.

سرفصل درس:

آینده‌اندیشی اسلامی و دینی: امکان‌پذیری، مبانی و اهداف
 آینده و اهمیت آینده نگری از منظر قرآن و عترت(ع)
 آینده نگری و مهدویت پژوهی:
 مبانی مهدویت پژوهی در آیات و روایات
 بررسی رویکردهای مختلف فلسفی، عرفانی، کلامی و... به مهدویت
 اخرازمان و مهدویت (منجی گرایی) از دیدگاه ادیان ابراهیمی(ع) (اسلام، مسیحیت و یهود) و مقایسه آنها با یکدیگر
 اخرازمان و منجی از دیدگاه مکاتب شرقی (بودا و زرتشت به طور خاص)
 بررسی تفاوت نگاه مکاتب سکولار با اندیشه اسلامی به آینده (بررسی انتقادی نظریه برخورد تمدنها و پایان تاریخ به طور خاص)
 فلسفه تاریخ از منظر اندیشمندان بزرگ مسلمان
 وظایف شیعیان قبل از ظهور از دیدگاه اندیشمندان مسلمان (آراء و اندیشه‌های امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری(دام ظلّه) به طور خاص)
 نسبت انقلاب اسلامی با زمینه سازی ظهور و آراء اندیشمندان معاصر در این خصوص (بررسی و نقد رویکردهای مختلف)

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

- طباطبایی، محمد حسین (۱۳۶۴). اصول فلسفه و روش رئالیسم. با یاورقی استاد شهید مطهری، انتشارات صدرا.
 مطهری، مرتضی (۱۳۷۸). قیام و انقلاب مهدی از دیدگاه فلسفه تاریخ. چاپ بیستم، انتشارات صدرا.
 مطهری، مرتضی (۱۳۸۲). فلسفه تاریخ. چاپ دوازدهم، انتشارات صدرا.
 مطهری، مرتضی (۱۳۷۷). جامعه و تاریخ. انتشارات صدرا.
 مطهری، مرتضی (۱۳۸۴). انسان و سرنوشت. چاپ بیست و پنجم، انتشارات صدرا.
 مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۸۷). جامعه و تاریخ در قرآن. تهران: انتشارات چاپ و نشر بین‌الملل.
 محمدی، محمد حسین (۱۳۸۹). اخرازمان در ادیان ابراهیمی(ع). مرکز تخصصی مهدویت.
 محمدی ری شهری، محمد (۱۳۶۰). تلاطم انقلاب اسلامی ایران تا انقلاب مهدی(ع). انتشارات پارس.
 هدایتی، ابوالفضل (۱۳۸۷). مهدویت در منظر امام خمینی(ره). چاپ و نشر عروج.

- شانظری، جعفر (۱۳۹۱). ترجمه و شرح مبدا و معاد ملاصدرا. انتشارات دانشگاه قم.
- عدلی، محمدرضا (۱۳۸۹). فرجام‌شناسی مسیحی. قم: نشر ادیان.
- گودرزی، غلامرضا (۱۳۸۹). تصمیم‌گیری راهبردی موعودگرا. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- ذوالفقارزاده، محمد مهدی (۱۳۸۹). درآمدی بر مدیریت صالحین: رویکردی آینده‌نگر. چاپ دوم. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- تقوی، مصطفی (۱۳۹۱). بصیرت‌های آینده‌پژوهان حرفه‌ای. تهران: مؤسسه آموزشی تحقیقاتی صنایع دفاعی، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوریهای دفاعی.
- جمعی از نویسندگان (۱۳۹۲). مهدویت و آینده‌پژوهی. به کوشش رحیم کارگر (مؤلف). قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
- کرینستون، جولیس (۱۳۷۷). انتقار مسیحا در آیین یهود. ترجمه حسین توفیقی. قم: مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب.
- غلامی، رضا (۱۳۹۱). اسلام و جهانی شدن: بررسی امکان جهانی شدن اسلامی در قرن ۲۱. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، سازمان انتشارات.
- عیوضی، محمدرحیم؛ پیرام، عبدالرحیم (۱۳۹۳). «امکان‌پذیری و چگونگی تحقق آینده‌پژوهی اسلامی». مشرق موعود. ش ۲۹. صص ۷۹-۱۱۲.
- الهی نژاد، حسین (۱۳۹۳). «معرفت‌شناسی مهدویت‌پژوهی». مشرق موعود. ش ۲۹. صص ۲۵-۵۴.
- Boxwell, G. (2003). *Islam, postmodernism and other futures: A Ziauddin Sardar reader*. S. Inayatullah (Ed.). London: Pluto Press.
- Fuller, G. E. (2004). *The future of political Islam*. Macmillan.
- McGrath, A. E. (1995). *Evangelicalism & the future of Christianity*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.
- Sardar, Z. (1987). *The future of Muslim civilization*. Mansell.
- Shāz R. (2008). *Creating A Future Islamic Civilization*. Milli Publications.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
روش تحقیق پیشرفته (کمی، کیفی و آمیخته) Advanced Research Methods (Quantitative, Qualitative & Mixed Methods)	۲	۳۲	اصلی	نظری	ندارد
	آموزش تکمیلی				
	☒ ندارد	☒ دارد			
☒ ندارد		سفر علمی	☒ سمینار	☒ کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف درس آشنایی دانشجویان با روش تحقیق، شیوه‌های طراحی یک پژوهش، فرایندهای اجرا و تدوین آن، گزارش‌دهی نتایج پژوهش و روایی‌سنجی و اعتباربخشی یک پژوهش است. عمده هدف در این درس این است که دانشجویان با فرایندهای انجام یک پژوهش از آغاز تا پایان به خوبی آشنا شوند و توان طراحی یک طرح‌نامه پژوهشی مناسب و ارائه اثربخش یک پژوهش را پیدا کنند. این اهداف و به دنبال آن سرفصل‌ها، با توجه به اینکه دانشجویان این رشته، در سایر دروس با روش‌های آینده‌پژوهی آشنا می‌شوند، در نظر گرفته شده است.

سرفصل درس:

مبانی معرفت‌شناختی پژوهش در علوم رفتاری و اجتماعی

علم، بدیل‌های علم و پژوهش

نظریه و پژوهش (مفهوم نظریه، اجزای نظریه، نظریه‌های رسمی و جوهری)

روش علمی و مراحل آن

طراحی پژوهش

بیان مسأله و گزاره‌های تحقیق (موضوع، اهداف، سوالات و فرضیه‌های پژوهش)

سازه، مفهوم و متغیر

بررسی پیشینه تحقیق

گردآوری داده‌ها و انواع روشهای تحقیق

ابزارهای اندازه‌گیری در تحقیق: مصاحبه، پرسشنامه، مشاهده و آزمونهای روایی و پایایی

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

اعتبار درونی و بیرونی پژوهش

تحلیل داده‌ها و یافته‌های پژوهش (رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی)

مقایسه پژوهش کمی و کیفی (از طرح پژوهش تا تحلیل و ارائه یافته‌ها)

رویکرد کیفی در پژوهش (گروه‌های کانونی، پژوهش روایتی، مطالعه موردی، نظریه داده‌بنیاد، تحلیل گفتمان، اقدام‌پژوهی، قوم‌نگاری،

پدیدارشناسی) و رویه‌های آن

رویکرد آمیخته (ترکیبی) در پژوهش و رویه‌های آن

روشهای نوظهور پژوهش

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

Bethlehem, J. (2009). *Applied Survey Methods: A Statistical Perspective*, 1st ed. Wiley.

Cooper, D. R., & Schindler, P. S. (2003). *Business research methods*. McGraw Hill International Edition.

Creswell, J. W. (2012). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage.

Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage Publications, Incorporated.

- Gibson, W., & Brown, A. (2009). *Working with qualitative data*. Sage.
- Hesse-Biber, S. N., & Leavy, P. (Eds.). (2010). *Handbook of emergent methods*. Guilford Press.
- Muijs, D., (2010). *Doing Quantitative Research in Education with SPSS*, Second Edition. SAGE Publications Ltd.
- Neuman, L. W. (2007). *Social Research Methods*, 6/E. Pearson Education India.
- Vogt, W. P. (2007). *Quantitative research methods for professionals*. Pearson/Allyn and Bacon.
- بازرگان، عباس (۱۳۹۱). مقدمه‌ای بر روشهای تحقیق کیفی و آمیخته. چاپ سوم، تهران: نشر دیدار.
- بلیکی، نورمن (۱۳۹۱). طراحی پژوهشهای اجتماعی، ترجمه حسن جاوشیان. تهران: نشر نی.
- دانایی فرد، حسن (۱۳۸۹). استراتژیهای نظریه‌پردازی. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
- دانایی فرد، حسن و کاظمی، حسین (۱۳۹۰). پژوهش‌های تفسیری در سازمان استراتژی‌های پدیدارشناسی و پدیدارنگاری. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- دلاور، علی (۱۳۹۰). مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی. تهران: انتشارات رشد.
- دواس، دی. ای. (۱۳۹۰). پیمایش در تحقیقات اجتماعی. ترجمه هوشنگ ناایی، تهران: نشر نی.
- رفیع پور، فرامرز. (۱۳۸۴). تکنیک‌های خاص تحقیق در علوم اجتماعی. تهران: شرکت سهامی انتشار.
- ساروخانی، باقر. (۱۳۸۷). روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی: اصول و مبانی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- سرمد، زهره، بازرگان، عباس، حجازی، الهه (۱۳۸۱). روشهای تحقیق در علوم رفتاری. تهران: نشر آگه.
- کیوی، ریمون و کامپنهود، لوکوان (۱۳۸۵). روش تحقیق در علوم اجتماعی (نظری و عملی). ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر. تهران: نشر توتیا.
- محمدپور، احمد (۱۳۸۹). ضد روش: منطلق و طرح در روش‌شناسی کیفی. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.
- محمدپور، احمد (۱۳۸۹). فراروش: بیان‌های فلسفی و عملی روش تحقیق ترکیبی در علوم اجتماعی و رفتاری. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
روش‌های آینده‌پژوهی پیشرفته (۱) Technology Foresight I	۳	۴۸	اصولی	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی		
		دارد ☒	سفر علمی	سمینار ☒
			آزمایشگاه	

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با جدیدترین روش‌های مطالعه آینده آشنا شده و ضمن انجام کارهای عملی، مهارت خود برای انتخاب و بکارگیری بهترین روش‌ها در هر مورد از مطالعه آینده را افزایش می‌دهند.

سرفصل درس:

عقدمه‌ای بر روش‌شناسی آینده‌پژوهی
روش تحلیل تأثیر روند
روش تحلیل تأثیر متقابل
روش تحلیل ساختاری
روش تحلیل سلسله‌مراتبی فناوری
روش تحلیل علی‌لایه‌ها
تحلیل سلسله‌مراتبی
روش تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری پابرجا
روش بایش محیطی
روش دلفی
روش سناریونویسی

و روش‌های به‌روز دیگر، با توجه به نتایج فعالیت‌های جهانی در حوزه آینده‌پژوهی و با انتخاب استاد درس

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- Glenn, J. C., & Gordon, T. J. (2009). *Futures Research Methodology*. Millennium Project Publications.
 بنیاد توسعه فردا. (۱۳۸۴). روش‌های آینده‌نگاری تکنولوژی. تهران: مولف.
 بهرامی، محسن. (۱۳۷۴). تکنولوژی‌های آینده، شناسایی و پیش‌بینی. تهران: خضراء.
 عطاری، عزیزار، طاعتی، مهکامه، علمداری، شهرام، بهرامی، محسن. (۱۳۹۳). روش‌های آینده‌نگاری. تهران: بنیاد توسعه فردا و پژوهشکده مطالعات آینده‌دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
 مردوخی، بایزید. (۱۳۹۱). روش‌شناسی آینده‌نگری. تهران: نی.
 مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی. (۱۳۸۵). بررسی و شناخت روش‌های مطالعه آینده. تهران: مولف.
 ناطمی، امیر، قدیری، روح‌الله. (۱۳۸۵). آینده‌نگاری تکنولوژی. تهران: مرکز صنایع نوین.

(ب) سرفصل دروس تخصصی گرایش

۱- گرایش علم و فناوری

عنوان درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
اقتصاد علم، فناوری و نوآوری Economics of Science, Technology and Innovation		۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
		آموزش تکمیلی				
		ندارد ☒	دارد			
	سفر علمی		سمینار	کارگاه	آزمایشگاه	

اهداف درس:

هدف از این درس، آشنایی با مباحث اقتصاد علم و فناوری بر پایه بررسی دیدگاه‌های مختلف پیش و پس از شومپتر است. بر این اساس، نظریات اقتصاددانان کلاسیک در ارتباط با نقش و جایگاه علم و فناوری در اقتصاد بررسی شده و سپس اندیشه و دیدگاه شومپتر و رویکردهای نئوشومپتری و تکاملی در ارتباط با علم، فناوری و نوآوری در اقتصاد و مقایسه آن با دیدگاه‌های نئوکلاسیک در این حوزه مورد بررسی قرار می‌گیرد. در نهایت نیز مفهوم اقتصاد دانش‌بنیان و جایگاه علم و فناوری و نوآوری در این اقتصادهای نوین تحلیل می‌گردد.

سرفصل‌های درس:

علم، فناوری و نوآوری و اقتصاد از منظر اقتصاد بازار و مفهوم شکست بازار
بررسی دیدگاه‌های کلاسیک به نقش و جایگاه علم و فناوری در اقتصاد
بررسی دیدگاه‌های شومپتر در زمینه جایگاه فناوری و نوآوری در اقتصاد
بررسی رویکردهای نئوشومپتری و تکاملی در ارتباط با علم، فناوری و نوآوری در اقتصاد
بررسی رویکردهای نئوکلاسیک در ارتباط با علم، فناوری و نوآوری در اقتصاد
بررسی مفهوم اقتصاد دانش‌بنیان و جایگاه علم و فناوری و نوآوری در اقتصادهای نوین

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	نوشتاری ☒	☒

منابع و مراجع:

- Aghion, P., David, P. A., & Foray, D. (2009). Science, technology and innovation for economic growth: linking policy research and practice in 'STIG Systems'. *Research policy*, 38(4), 681-693.
- Arrow, K. J. (1962). "Economic Welfare and the Allocation of Resources for Invention". In: *The Rate and Direction of Inventive Activity: Economic and Social Factors*. New York: National Bureau of Economic Research: 609-625.
- Dosi, G. (1982). "Technological Paradigms and Technological Trajectories." *Research Policy* 11, pp.147-162.
- Dosi, G. (1988). "Sources, Procedures and Microeconomic Effects of Innovation." *Journal of Economic Literature* 26, pp. 1120-1171.
- Freeman, C. (1987). *Technology policy and economic performance*. Lessons from Japan, London: Pinter Publishers.
- Freeman, C. and L. Soete (1997). *The Economics of Industrial Innovation*. 3rd Edition. London and Washington, Pinter.
- Griliches, Z. (1979). "Issues in Assessing the Contribution of Research and Development to Productivity Growth." *The Bell Journal of Economics* 10 : 92-116.
- Hall, B. H., & Rosenberg, N. (Eds.). (2010). *Handbook of the Economics of Innovation* (Vol. 1 & 2). Elsevier.

- Kline, S. J. and N. Rosenberg (1986). "An overview of innovation". In: *The positive sum strategy: harnessing technology for economic growth*. edited by R. Landau and N. Rosenberg. Washington DC: National Academic Press.
- Nelson, R. R. and S. G. Winter (1982). *An Evolutionary Theory of Economic Change*. Cambridge, MA, Harvard University Press.
- Schumpeter, j. (1934). *The Theory of Economic Development*. Mass. Harvard University Press.
- Stoneman, P. (1995). *Handbook of the economics of innovation and technological change*. Wiley-Blackwell
- Tidd, J., Pavitt, K., & Bessant, J. (2001). *Managing innovation* (Vol. 3). Chichester: Wiley.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
آینده پژوهی، جامعه و سناریوهای جهانی Futures Studies, Society and Global Scenarios	۳	۴۸	اختیاری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی		
		دارد ☒	کارگاه	آزمایشگاه
		سفر علمی	سمینار ☒	

اهداف درس:

تاریخچه و دیدگاه های مختلف درباره آینده پژوهی اجتماعی، آینده پژوهی در حال توسعه، تحولات اجتماعی، آینده پژوهی و تغییرات بافت جمعیتی، شاخص های اجتماعی و پایداری آنها، تعاملات بین آینده های فردی و اجتماعی، آینده شناسی تحولات اجتماعی در ایران در این درس طرح می شود.
در این درس سعی بر آن است تا دانشجویان روشهای پیش بینی و ابزار سناریو نویسی را برای درک فرآیندهای مربوط به جهان آینده بکار بگیرند.

سرفصل درس:

بررسی مفاهیم و تعاریف
روش شناسی نظریه های تعبیر اجتماعی
چالش های آینده جهان
سناسایی فرصت ها در شکل دهی آینده
مطالعه چند چشم انداز ملی و جهانی
آشنایی با روش سناریونگاری
بررسی چند نمونه تاریخی از تغییرات اجتماعی ناشی از سیاست گذاری ها
مفهوم باورها و استعاره های اجتماعی و اثر آن بر سیاست گذاری
نقش مسائل اجتماعی در شکست یا پیروزی سیاست ها
بررسی ارتباط مباحث اجتماعی و آینده پژوهی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

- گلن، جروم سی و گوردون، تئودور جی. (۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷). وضعیت آینده، (ترجمه محسن بهرامی و همکاران)، تهران: شرکت متن و نشر خضرا. (تاریخ انتشار به زبان اصلی: ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۳).
- گلن، جروم سی و گوردون، تئودور جی. (۱۳۸۷ تا ۱۳۹۳). وضعیت آینده، (ترجمه محسن بهرامی و همکاران). تهران: پژوهشکده مطالعات آینده دانشگاه صنعتی امیرکبیر. (تاریخ انتشار به زبان اصلی: ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۴).
- عطاری، مازیار، طاعتی، مهکامه، علمداری، شهرام، بهرامی، محسن. (۱۳۹۳). روش های آینده نگاری. تهران: بنیاد توسعه فردا و پژوهشکده مطالعات آینده دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
- گلن، جروم کلپتن. وضعیت آینده، موضوع ها و فرصت ها، (ترجمه مرکز صنایع نوین). تهران: مترجم.
- لادریز، ژان. (۱۳۸۱). رویارویی علم و تکنولوژی یا فرهنگ ها، (مترجم پروانه سرده). تهران: موسسه پژوهشی فرهنگ، هنر و ارتباطات.
- تارو، لستر. (۱۳۸۳). جهانی شدن، (ترجمه عزیز گیاوند). تهران: فرا.
- تافلر، الوین. (۱۳۸۵). شوک آینده، (ترجمه حشمت اله کامرانی). تهران: علم.

تافلر، الوین. (۱۳۸۶). موج سوم، (ترجمه شهیندخت خوارزمی). تهران: علم.

تافلر، الوین. (۱۳۸۶). جایابی در قدرت، (ترجمه شهیندخت خوارزمی). تهران: علم.

تافلر، الوین. (۱۳۸۵). به سوی تمدن جدید، (ترجمه مرتضی ذوالانوار). تهران: معیار اندیشه.

دراکر، پیتر. (۱۳۸۳). مدیریت در جامعه آینده. (ترجمه غلامحسین خانقایی). تهران: فرا.

Chermack, T. J. (2011). *Scenario Planning in Organizations: How to Create, Use, and Assess Scenarios (Organizational Performance)*. Berrett-Koehler.

Wade, W. (2012). *Scenario Planning: A Field Guide to the Future* (1st ed.). John Wiley & Sons

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
ترازیابی نظامهای آینده پژوهی علم و فناوری Future Studies Bench Marking for Science and Technology	۲	۳۲	اختیاری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی		
		دارد ☒	کارگاه	آزمایشگاه
		سفر علمی	سمینار ☒	

اهداف درس:

در محیط نامطمئن امروزی مسایل مطرح شده نیازمند آن هستند تا از دیدگاههای مختلف و چندگانه مورد بررسی و ارزیابی واقع شوند. آینده نگاری از نوع اقدام بوده و بر آینده بلند مدت تمرکز دارد و هدف آن شناسایی حوزههای تحقیقات راهبردی و فناوریهای عمومی و نوظهوری است که می توانند تاثیرات مثبت اقتصادی و اجتماعی به دنبال داشته باشند. اکثر محققان، مطالعات آینده نگاری را مطالعاتی پیچیده و متناقض می دانند. زیرا عوامل تاثیرگذار بر آینده نامطمئن را پیش بینی می کنند با مشارکت گروههای متعدد با الگوهای فکری و اهداف متفاوت سروکار دارد. این امر نیازمند دیدگاهی سیستمی است. در این درس نظامها و چارچوبهای مختلف اجرای آینده نگاری مرور شده و نحوه استخراج یک الگوی عملی در حوزه مورد نظر برای دانشجویان تشریح می شود.

سرفصل های درس:

مروری بر مفاهیم و تعاریف تراز یابی و الگو برداری
مروری بر کلیات و مفاهیم آینده /پیشرانها و چالشهای آینده نگاری /تقسیم بندیهای مختلف آینده نگاری
تفاوت بین برنامه ریزی استراتژیک و آینده نگاری / تفکر سیستمی و کاربردهای آن در آینده نگاری
عناصر کلیدی آینده نگاری
بررسی روشهای تراز یابی
چارچوبها و روش شناسیهای عام اجرای آینده نگاری از جمله چارچوب وروس ، مارتین، و...
آینده نگاری فناوری و سیر تکاملی آن
چارچوبها و مدل های آینده نگاری فناوری
فرآیند آینده نگاری فناوری و موضوعات تحت پوشش و مسائل اساسی در آینده نگاری فناوری
بررسی آینده نگاری فناوری در کشورهای مختلف از جمله انگلیس، فنلاند، لهستان، استرالیا، فرانسه، اتریش، چین، کره، دانمارک، آلمان.
بررسی آینده نگاری فناوری اطلاعات در کشورهای مختلف از جمله تایلند- افریقا- اتریش-آلمان- سوئد- انگلیس
نحوه یکپارچه سازی روشهای آینده نگاری فناوری و روش شناسی تدوین چارچوب آینده نگاری
مدل مفهومی و مولفه های حیاتی آینده نگاری و نحوه ارائه چارچوب آینده نگاری

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

- Martin, B. R. (1995). "Foresight in Science and Technology". *Technology Foresight & Strategic Management*, 7(2): 139-168.
- Havas, A. (2004). *Context, Focus and Coherence of Foresight Programmes - Lessons from the Czech Republic and Hungary*. EU-US Seminar: New Technology Foresight, Forecasting & Assessment Methods, Seville May.
- Saritas, O. (2004). *Systems Thinking in Foresight*. EU-US Seminar: New Technology Foresight, Forecasting & Assessment Method-Seville 13 May.
- Cagnin, C. & Scapolo, F. (2007). *Technical Report on a foresight Training Course*. European Communities.

- Popper, R. (2007). *The Foresight process (Main Phases & Common Steps)*. PREST – Institute of Innovation Research, The University of Manchester.
- Janssen, M. Et al. (2007). *Scenario building for e-government in 2020: Consolidating the results from regional workshops*. Proceedings of the 40th Hawaii International Conference on System Sciences.
- Sofia, R. (2003). *E-government Foresight in Bulgaria*. Applied Research and Communications Fund and Coordination Center on Information, Communication and Management Technology.
- UNIDO (2005). *UNIDO Technology Foresight Manual*. Organization and Methods; Vienna, 1.
- Schlossstein, D., Park, B. (2006). *Comparing Recent Technology Foresight Studies in Korea and China: Towards Foresight-Minded Governments*. Journal of Foresight; 8(6): 48-70.
- European Commission (2005). *Deliberating Foresight Knowledge for Policy and Foresight Knowledge Assessment*. A working Document from the European Commission Services.
- Lessmann, S. Baesens, B. Mues, C. Pietsch, S. (2008). "Benchmarking Classification Models for Software Defect Prediction: A Proposed Framework and Novel Findings". *Software Engineering, IEEE Transactions on*. Vol. 34 , Issue, 4, pp. 485 – 496.
- Stanovnik, P., & Kos, M. (2005). *Technology foresight in Slovenia*. Institute for Economic Research.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
خط‌مشی نوآوری و آینده‌پژوهی Policy Innovation and Futures studies	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی			
		دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس مطالعه چارچوب سازمانی و سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری در کشورهای مختلف، خط‌مشی اجرایی، سازوکارهای تامین سرمایه جهت تحقیق و توسعه و تحلیل سیاست‌های علمی و نوآوری و فناوری در ایران از گذشته تا به امروز است.

سرفصل‌های درس:

- مفاهیم تحقیق و توسعه و انواع آن
- رابطه بین علم و فناوری و نوآوری
- معیار سنجش تحقیق و توسعه در سطح کلان کشور
- ارائه تطبیقی ساختار و سیاست‌گذاری علوم و فناوری و نوآوری در کشورهای صنعتی و سایر کشورها
- تبیین تاریخچه سیاست‌های علوم و فناوری در ایران
- سیاست‌گذاری علوم و تکنولوژی و توسعه اقتصادی
- همکاری‌های علوم و تکنولوژی با کشورهای صنعتی و سازوکارهای ارتباط
- نظام ملی نوآوری و الگوهای سیاست‌گذاری نوآوری
- رابطه آینده‌پژوهی با سیاست نوآوری و فناوری
- آینده‌نگاری ملی علم و فناوری

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

قاضی نوری، سید سپهر و قاضی نوری، سید سروش (۱۳۹۱). مقدمه‌ای بر سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری. تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس.

- Freeman, C. (1987). *Technology policy and economic performance: lessons from Japan* (pp. 11-17). London: Pinter Publishers.
- Grupp, H. & Mogege, M. E. (2004). "Indicators for national science and technology policy: how robust are composite indicators?". *Research Policy*, 33(9), 1373-1384.
- Hackett, E. J., Amsterdamska, O., Lynch, M., & Wajcman, J. (2008). *The handbook of science and technology studies*. The MIT Press.
- Jaffe, A. B. Newell, R. G. & Stavins, R. N. (2005). "A tale of two market failures: Technology and environmental policy". *Ecological Economics*, 54(2), 164-174.
- Lundvall, B. A. & Borrás, S. (2005). "Science, technology and innovation policy". *The Oxford handbook of innovation*, 599-631.
- Meissner, D., Gokhberg, L., & Sokolov, A. (2013). *Science, Technology and Innovation Policy for the Future: Potentials and Limits of Foresight Studies*. Springer Science & Business Media.
- Oshima, K. (1984). "Technological innovation and industrial research in Japan". *Research policy*, 13(5), 285-301.
- Stine, D. D. (2009). *Science and technology policymaking: A primer*. DIANE Publishing.

پیشنیاز	نوع واحد		تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس
ندارد	نظری	اختیاری	۳۲	۲	روش‌ها و ابزارهای نوین تجزیه و تحلیل Leadership and Change Management
آموزش تکمیلی					
دارد				ندارد ☒	
آزمایشگاه	کارگاه	سمینار	سفر علمی		

اهداف درس:

هدف از این درس ارائه اطلاعات پایه ای و کاربردی به دانشجویان برای درک مفاهیم رایج در ارتباط با روش‌ها و ابزارهای جدید (اعم از کمی و کیفی و بویژه روش‌های آمیخته) برای تجزیه و تحلیل و شناسایی آنها با نمونه‌هایی از کاربردهای نظریه‌های مختلف در حوزه آینده‌پژوهی است. در واقع می‌توان به معرفی اجمالی و ارائه کاربردهای نظریه امکان، نظریه وضوح، نظریه پیچیدگی، نظریه احتمال، نظریه بازی و نظریه آشوب در مباحث آینده پژوهی، پرداخت. در مورد روش‌های نوین تجزیه و تحلیل می‌توان روش‌های تحلیل آماری جدید شامل تحلیل آماری مطالعات آزمایشی و تحلیل آماری مطالعات مشاهداتی را مورد توجه قرار داد. همچنین ضمن معرفی سناریوهای نفوذ و اشاره به مدل نفوذ باس می‌توان کاربرد تحلیل آماری در این گونه سناریو نویسی را مورد بررسی قرار داد. سناریونویسی یا استفاده از مدل‌های ریاضی، فراگیری ابزار تحلیل شبکه‌های اجتماعی و نقش آن در پیش‌بینی برخی رخداد‌های اجتماعی آینده، و کاربرد روش‌های آمیخته در آینده‌پژوهی از دیگر اهداف این درس است.

سرفصل درس:

روش‌های تحلیل آماری جدید شامل مطالعات آزمایشی، مطالعات مشاهده‌ای، کاربرد در سناریوهای نفوذ، مدل نفوذ باس (Bass Diffusion Model)

سناریو نویسی با استفاده از مدل‌های ریاضی شامل روش آماری مبتنی بر ریاضیات و کامپیوتر برای تولید سناریو، استفاده از منطق برای سناریونویسی

مدل سازی ریاضی و محاسباتی در علوم اجتماعی

روش‌های کمی و کیفی و آمیخته پیش‌بینی آینده شامل تحلیل شبکه‌های اجتماعی برای پیش‌بینی برخی پیشامدهای آینده
تحلیل ریاضی و مدل‌های ریاضی قابل استفاده در آینده‌پژوهی و بررسی محدودیت‌های مدل‌های ریاضی در پیش‌بینی آینده
آینده پژوهی محیطی و تغییر ساختاری

مروری بر برخی از نظریه‌هایی که در آینده پژوهی مورد استفاده واقع می‌شوند: نظریه امکان، نظریه وضوح، نظریه پیچیدگی، نظریه احتمال، نظریه بازی و نظریه آشوب

کاربردهای ابزارهای مدیریت ریسک در آینده‌پژوهی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	آزمون نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع

- Armstrong, J. S. (Ed.). (2001). *Principles of forecasting: a handbook for researchers and practitioners* (Vol. 30). Springer.
- Barzel, R. & Barr, A. H. (1988). A modeling system based on dynamic constraints. *In ACM SIGGRAPH Computer Graphics*. (Vol. 22, No. 4, pp. 179-188). ACM.
- He, C. Okada, N. Zhang, Q., Shi, P. & Zhang, J. (2006). *Modeling urban expansion scenarios by coupling cellular automata model and system dynamic model in Beijing, China*. *Applied Geography*, 26(3), 323-345.
- Karnopp, D. L. Margolis, and R. C. Rosenberg (2006). *System dynamics: modeling and simulation of mechatronic systems*, vol. 3. *John Wiley & Sons New Jersey*.

Sterman, J. D. (2000). *Business Dynamics: Systems Thinking and Modeling for a Complex World*. McGraw-Hill.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
روشن‌های آینده‌پژوهی پیشرفته (۲) Technology Foresight II	۳	۴۸	اختیاری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی		
			دارد ☒	
		سفر علمی	سمینار ☒	آزمایشگاه
		کارگاه		

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با پیشرفته‌ترین روش‌های مطالعه آینده آشنا شده و ضمن انجام کارهای عملی، مهارت خود برای انتخاب و بکارگیری بهترین روش‌ها در هر مورد از مطالعه آینده را افزایش می‌دهند.

سرفصل درس:

- آینده‌های هنجاری و اکتشافی
- مدل‌سازی آینده مبتنی بر عامل
- مفهوم چشم‌انداز ترکیبی
- روش تحلیل ریخت‌شناسی
- روش درخت ارتباطات
- روش مشارکتی
- روش مدل‌سازی آماری
- روش مدل‌سازی سیستم
- روش تصویرسازی سیستمی
- روش چندضلعی آینده
- روش چرخه‌های آینده

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

Glenn, Jerome C; Gordon, Theodore J;. (2009). *Futures Research Methodology*. Millennium Project Publications.

عطاری، مازیار، طاعتی، مهکامه، علمداری، شهرام و بهرامی، محسن. (۱۳۹۳). روش‌های آینده‌نگاری. تهران: بنیاد توسعه فردا و پژوهشکده مطالعات آینده‌دانشگاه صنعتی امیرکبیر.

بهرامی، محسن. (۱۳۷۴). تکنولوژی‌های آینده، شناسایی و پیش‌بینی. تهران: خضراء.

مردوخی، بابزیید. (۱۳۹۱). روش‌شناسی آینده‌نگاری. تهران: نی.

بنیاد توسعه فردا. (۱۳۸۴). روش‌های آینده‌نگاری تکنولوژی. تهران: مولف.

ناظمی، امیر و قدیری، روح‌الله. (۱۳۸۵). آینده‌نگاری تکنولوژی. تهران: مرکز صنایع نوین.

مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی. (۱۳۸۵). بررسی و شناخت روش‌های مطالعه آینده. تهران: مرکز آینده‌پژوهی.

پیشنیاز	نوع واحد		تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس
ندارد	نظری	اختیاری	۳۲	۲	سیاست گذاری انرژی و آینده پژوهی Futures Studies and Energy Policy Making
آموزش تکمیلی				ندارد	
دارد ☒					
آزمایشگاه	کارگاه	سمینار ☒	سفر علمی		

اهداف درس:

خطمشی گذاری انرژی به مقوله زنجیره بهره برداری از انرژی شامل استخراج، تولید، توزیع، انتقال، مصرف و توسعه آن می پردازد. رویکرد اصلی سیاست گذاری انرژی شامل کاربردهای سیاست گذاری درتأمین انرژی و استفاده آن در اقتصاد، جامعه، برنامه ریزی، محیط زیست، سرمایه گذاری و غیره است. آینده پژوهی و خطمشی گذاری انرژی در سطوح مختلف منطقه ای، ملی، بومی، صنعت و نگاه قابل تحلیل است که دانشجویان در این درس با این مباحث آشنا خواهند شد.

سرفصل درس:

- مفهوم آینده نگاری انرژی
- سطوح مختلف آینده نگاری انرژی
- اهمیت مطالعات منطقه ای سیاست گذاری انرژی
- اهمیت مطالعات ملی و بومی سیاست گذاری انرژی
- اهمیت مطالعه صنعت و نگاه سیاست گذاری انرژی
- بررسی روند های تأمین، تقاضا و مصرف انرژی
- انرژی: ابزارها، تبدیلات و مهندسی
- جغرافیاشناسی و ژئوپولیتیک منابع انرژی
- الکتريسته روند ها و نگرانی ها
- انرژی و ساختمان، روندها و نگرانی ها
- حمل نقل و سوخت های بیوانرژی، روندها و نگرانی ها
- سیاست گذاری انرژی: اصول و روش ها
- سیاست گذاری انرژی در ایران

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- Burrows, M. Treverton, G. (2007). *A strategic View of Energy Futures*. Survival.
- Czaplicka-Kolarz, K., Stańczyk, K., & Kapusta, K. (2009). Technology foresight for a vision of energy sector development in Poland till 2030. Delphi survey as an element of technology foresighting. *Technological Forecasting and Social Change*, 76(3), 327-338.
- Deciding the Future: Energy Policy Scenarios to 2050*. (2007). World Energy Council.
- Fahey, Laim. Randall, M Robert (1998). *Learning from the Future: Competitive Foresight Scenarios*. New York. Wiley & Sons
- Lindgren, M. Bandhold, H. (2003). *Scenario Planning*. New York. Oalgrave.
- Luft, G., & Korin, A. (Eds.). (2009). *Energy Security Challenges for the 21st Century: a reference handbook*. ABC-CLIO.
- Outlook for Energy: A view to 2030. Exxon Mobil. 2007.

Sargent, T. J. (2014). *Energy, foresight, and strategy*. Routledge.

Wim, Th. (2005). *Shell Global Scenarios*. London. Shell Group AV. 2005.

- مقالات چاپ شده مرتبط با آینده‌پژوهی و خامشی‌گذاری انرژی در نشریات ذیل:

- *Energy Policy (Elsevier), Applied Energy (Elsevier), Energy (Elsevier), Renewable and Sustainable Energy Reviews (Elsevier), Renewable Energy (Elsevier)*.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
سیاست‌گذاری علم و فناوری Sicence and technology policy making	۳	۴۸	اختیاری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی		
		دارد		
		سفر علمی	سمینار	کارگاه

اهداف درس:

در این درس ضمن بیان نظریه‌های کلی در سیاست‌گذاری عمومی، ابزارهای لازم برای تحلیل سیاست‌ها و ارزیابی و سنجش علم و فناوری آنها به دانشجویان آموخته می‌شود. حوزه سیاست‌های علم و فناوری از آن جهت مورد تأکید قرار می‌گیرد که زیر بنای تحولات عمده اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آینده است. دسته‌بندی، اولویت‌گذاری و تعیین هدف برای تخصیص منابع، از مهم‌ترین کاربردهایی است که دانشجویان در حوزه سیاست‌گذاری علم و فناوری با آن آشنا می‌شوند. ضمن ارائه روش‌های علمی مورد نیاز، تلاش می‌شود دانشجویان با دیدگاه‌های کلان این حوزه آشنایی پیدا کرده و مهارت تحلیل و تصمیم‌گیری را بیاموزند.

سرفصل‌های درس:

- جهانی شدن
- اقتصاد و تحولات جهانی آینده از منظر اجتماعی و فرهنگی
- آشنایی با سیاست‌گذاری در معنای عام
- تاریخچه سیاست‌گذاری علم و فناوری
- سند ملی توسعه علم و فناوری
- اولویت‌گذاری در عرصه پژوهش و فناوری
- نظام ملی نوآوری
- نقش آینده پژوهی در سیاست‌گذاری علم و فناوری
- آشنایی با اندیشکده‌های سیاست‌علم و فناوری و سابقه تاریخی آن

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- قاضی نوری، سید سپهر و قاضی نوری، سید سروش (۱۳۹۱). *مقدمه‌ای بر سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری*. تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس.
- سرکسیان، آفرد. (۱۳۸۴). *سیاست تکنولوژی: اصول و مفاهیم*. تهران: مرکز صنایع نوین.
- قاضی نوری، سید سپهر. (۱۳۸۱). *سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی علم و فناوری*. تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.
- قاضی نوری، سید سپهر و قاضی نوری، سید سروش. (۱۳۹۱). *مقدمه‌ای بر سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری*. تهران: نشر دانشگاه تربیت مدرس.
- پهرامی، محسن و طاعتی، مهکامه. (۱۳۹۲). *فناوران چه می‌گویند؟*. تهران: پژوهشکده مطالعات آینده‌دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
- قلی‌پور، رحمت‌اله و غلام‌پور اهنگر، ابراهیم. (۱۳۸۹). *فرایند سیاست‌گذاری عمومی در ایران*. تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- مائی، سوتیل. (۱۳۸۲). *دولت، نوآوری و سیاست تکنولوژی*. (ترجمه مرکز صنایع نوین). تهران: مترجم.

ملکی فر، عقیل و طباطبائی، سید کمال. (۱۳۷۷). سیری در سیاست علم و فناوری نیش کشور. تهران: مؤسسه تحقیقاتی صنایع دفاع.

Grupp, Hariolf; Mogee, Mary Ellen;. (2004). Indicators for National Science and Technology Policy: How Robust Are Composite Indicators. *International Journal of Research Policy*.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
فرآیندهای تصادفی و مطالعات آینده Stochastic Processes and Futures Studies	۳	۴۸	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

دانشجویان با میانی و مباحث احتمالات و فرآیندهای تصادفی آشنا می شوند و این آموخته ها را در مطالعات آینده بکار می گیرند و با انجام پروژه، در عمل کارکرد و کاربرد روش ها را ملاحظه می کنند.

سرفصل درس:

مطالعه و تحلیل در مورد جنبه های نظری و پایه های ریاضی مربوط به فرایندهای تصادفی در حوزه ریاضیات احتمالات آشنایی دانشجویان با کاربرد این معادلات در مدل سازی سیستم های تصادفی که شامل متغیرهای تصادفی بوده و حالت آن در طی زمان (فضا یا سایر پارامترها) تغییر می کند. آشنایی با کاربردهای این نوع مدل سازی در مطالعات آینده، شامل تحلیل و پیش بینی بر اساس احتمال وقوع، خصوصاً در مورد سیستم های اجتماعی، انسانی، اقتصادی و مدیریتی بررسی وضعیت مواردی مانند: تغییرات بازارهای بورس وضعیت یک بازی در مکانها و زمانها یا مراحل مختلف

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم		پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- Samuel, Karlin; Howard, Taylor M.; (1998). *An Introduction to Stochastic Modeling*. Academic Press.
- Gardiner, C. (2004). *Handbook of Stochastic Methods: for Physics, Chemistry and the Natural Sciences* (3rd ed.). Springer.
- Latouche, G; Ramaswami, V.; (1999). *Introduction to Matrix Analytic Methods in Stochastic Modeling In PH Distributions* (1st ed., Chapter 2). ASA SIAM.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
فناوری نرم و مطالعات آینده Soft Technology and Futures Studies	۳	۴۸	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

آشنایی با مبانی تفکری و انواع فناوری نرم، کاربرد فناوری های نرم در توسعه بخشی و ملی، نقش فناوری های نرم در شکل گیری آینده، سناریوهای آینده بر مبنای فناوری نرم.

سرفصل درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، فلسفه و کاربردهای متعدد فناوری های مبتنی بر ذهن
 معرفی تاریخچه مطرح شدن فناوری نرم
 بیان فلسفه و تعاریف مختلف فناوری نرم (Soft Technology)
 معرفی تمایزهای فناوری سخت و نرم
 آشنایی با ویژگی فناوری های نرم به عنوان یک نظام دانشی تواناساز و کاربردپذیر از وسایل، ابزارها و آشنایی دانشجویان با کاربردهای فناوری نرم از جمله فناوری تجاری، فناوری اجتماعی، فناوری فرهنگی و فناوری LPFE
 آشنایی با نحوه استفاده از اصول و قوانین برای حل مسائل آینده
 معرفی فناوری های نرم آینده

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم		پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

Jin, Z. Y. (n.d.). Global Technological Change: from hard Technology to Soft Technology.
 Baldwin, James; Brand, Stewart ; (1978). *Soft-Tech*. Penguin Books.
 Norman, C. (1978). *Soft Technologies, Hard Choices*, World Watch Institute

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
کاربرد نظریه سیستم‌ها در مطالعات آینده Application of Systems Theory in Futures Studies	۳	۴۸	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

نظریه سیستم‌ها به عنوان نوعی روش‌شناسی علمی و نگرش به جهان می‌باشد که بر پایه بکارگیری رویکرد سیستمی انجام می‌گیرد. نگرش سیستمی موجب میشود که مدیران به سازمان بصورت کل و بخشی از یک سیستم بزرگتر و متأثر از محیط توجه کنند؛ این نظریه از آنجا که بر نظریات مدیریت سازمانی و انسانی مبتنی است از نوع نظریات ادغامی می‌باشد. در این درس هدف آن است که به بیان نظریه عمومی سیستم‌ها و کاربردهای مختلف آن در علوم مهندسی، اجتماع، انسانی و مدیریت پرداخته شود و تلاش بر آن است تا دانشجویان بتوانند با کاربرد این نظریه به پیش بینی و تحلیل مسائل آینده بپردازند. ضمن بیان فلسفه وجود، تاریخچه و کاربردهای مختلف این نظریه، تلاش می‌شود دید دانشجویان از منظر سیستمی به انواع پدیده‌ها تقویت شده و ابزاری کارآمد برای تحلیل و توصیف پدیده‌ها به ایشان داده شود. در این دوره ضمن مطالعات تئوریک، به انواع کارهای کلاسی و نیز پروژه‌های مرتبط پرداخته می‌شود و از دانشجویان خواسته می‌شود تا با آنچه فراگرفته اند به تجزیه و تحلیل مسائل مختلفی که آینده با آن روبروست از منظری سیستمی بپردازند.

سرفصل درس:

معرفی و بیان چرایی پدید آمدن نظریه سیستم‌ها
مبانی نظری سیستم‌های پویا
سیستم‌های پیچیده تطبیق پذیر
نگاه سیستمی به محیط و کشف روابط علی
کاربرد تئوری سیستم‌ها در شناسایی رفتارهای انی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

اسکندری، حسین. اعلمی‌نیا، منصوره و هنر دوست، منصوره. (۱۳۹۲). *آشنایی با نظریه عمومی سیستم‌ها: رویکرد، عملکرد و ویژگی‌ها*. تهران: اورنگ.

استرمن، جان د. (۱۳۸۶). *یوایی‌شناسی سیستم*، (ترجمه شهرام میرزایی‌دریانی و همکاران). تهران: ترمه.
استرمن، جان د. (۱۳۸۸). *یوایی‌شناسی کسب و کار: تفکر سیستمی و مدل‌سازی برای جهانی پیچیده*، (ترجمه کوروش برارپور و همکاران). تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
بزتالقی، لودویگ فون. (۱۳۶۶). *مبانی، تکامل و کاربردهای نظریه عمومی سیستم‌ها*. تهران: تندر.

Luhmann, N., & Gilgen, P.: (2012). *Introduction to Systems Theory* (1st ed.). Polity
Meadows, D. H. (2008). *Thinking in Systems: A Primer*. Chelsea Green Publishing.

پیشنیاز	نوع واحد		تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس
روش های آینده پژوهی	نظری (۱)- عملی (۱)	اختیاری	۱۶ نظری ۱۶ عملی	۲	کارگاه آینده پژوهی Futures studies Workshop
آموزش تکمیلی					
دارد ☒				ندارد	
آزمایشگاه	کارگاه ☒	سمینار ☒	سفر علمی		

اهداف درس:

هدف این درس آشنا نمودن دانشجویان با نحوه اجرای آینده پژوهی در قالب یک موضوع قابل اجرا در یک ترم یا حداکثر ۶ ماه می باشد. در این درس دانشجویان می آموزند چگونه روشهایی که به صورت نظری در دروس آینده پژوهی برای آنها عرضه شده است به صورت «عملی» مورد استفاده قرار می گیرند؛ تا تمرینی برای کاربری روش های آینده پژوهی در عمل در دوره آموزشی باشد. همچنین، نقد و بررسی کاربری روش ها و یافته های پژوهش در قالب «مباحثات اثربخش میان دانشجویان و استاد» از دیگر اهداف مهم درس کارگاه است.

سرفصل های درس:

- توجیه مراحل کار، اهداف و روش تعامل در طول دوره
- آموزش عملی نحوه شناخت عمیق موضوع و پرورش ابعاد علمی آن و منابع اصلی مرتبط با موضوع
- ارائه سمینار اول برای جمع بندی موضوع توسط دانشجویان
- آموزش عملی نحوه انتخاب روش و رویکرد مناسب برای آینده پژوهی
- ارائه سمینار دوم برای تعیین روش ارائه کار توسط دانشجویان
- اجرای روش و انجام آینده پژوهی و ارائه نتایج
- ارائه سمینار سوم نتایج نهایی توسط دانشجویان و نقد و بررسی همه جانبه

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- شوارتز، پیتر (۱۳۸۷). هنر دورنگری. مترجم عزیز علیزاده، موسسه مطالعات و تحقیقات علوم و فناوری دفاعی.
- Apel, H. (2004). *The Future Workshop*. In *International Expert Meeting on Theory and Practice of Peace Education*. Munich.
- Loveridge, D. (2009). *Foresight : the art and science of anticipating the future*. New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Dator, J. (1993). *From future workshops to envisioning alternative futures*. *Futures Research Quarterly*, 9(3), 108-12.
- Eickhoff, P., & Stephan, G. (2009). "Power of Imagination Studio: A Further Development of the Future Workshop". *The Change Handbook: The Definitive Resource on Today's Best Methods for Engaging Whole Systems*. Pp 267-272.
- Jungk, R., and Norbert R. M. *Future Workshops—Ways for Reviving Democracy/Use Fantasy to Break Routine and Resignation*. 3rd ed., Munich.
- Kensing, F., & Madsen, K. H. (1991). "Generating visions: Future workshops and metaphorical design". *Design at work: Cooperative design of computer systems*, 155-168.

پیشنیاز	نوع واحد		تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس
ندارد	نظری	اختیاری	۴۸	۳	مباحث اخلاقی و حقوقی در علم و فناوری Ethics and Legal Issues In Science and Technology
آموزش تکمیلی					
دارد ☒			ندارد		
آزمایشگاه	کارگاه	سمینار ☒			سفر علمی

اهداف درس:

بیان لزوم اخلاق حرفه‌ای علم و فناوری
 آشنایی با مبانی اخلاقی و حقوقی در علم و فناوری
 آشنایی با کاربردهای مبانی اخلاقی برای تصمیم‌گیری در محیط‌های با تمرکز تکنولوژی
 بالا بردن آگاهی نسبت به موارد اخلاقی در حوزه علم و فناوری
 بیان لزوم تعهدات اصولی و اخلاقی رهبران شامل رفتار مناسب با کارکنان
 آشنایی با موارد خاص حقوقی و اخلاقی در حوزه علم و فناوری
 بیان تأثیر اخلاق بر مهندسی و تصمیمات مهندسی، مدیریت عمومی، کارآفرینی، توسعه محصولات، مدیریت پروژه و مدیریت ریسک
 مباحث حقوقی در اخلاق فناوری
 با توجه به اینکه شتاب فناوری در عصر حاضر چالش‌های اخلاقی جدیدی را پیش رو به همراه دارد، لذا ضروری است بیش از هر چیز، مبانی نظری اخلاق حرفه‌ای و مؤلفه‌های اصلی آن و مباحث حقوقی فناوری و رویکردهای آن در آینده به دانشجویان معرفی شود.

سرفصل درس:

حق مالکیت معنوی
 قراردادهای واگذاری
 قوانین تجارت الکترونیکی
 روش‌های برقراری و پیگیری سیاست‌های اخلاقی در ارتباط با استفاده و حفاظت امنیت تکنولوژی‌های نوظهور و موجود
 بررسی آیین نامه‌های اخلاقی حرفه‌ای
 تخلفات حق ثبت اختراع
 محتوای واحد درس مذکور ممکن است در مقاطع زمانی مختلف بسته به تغییرات توسعه صنعتی و نیز وضع قوانین جدید مکرر بازنگری شود.

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	☒	☒

منابع و مراجع:

- Poel, Van de ; Royakkers, I., L;. (2011). *Ethics, Technology, and Engineering: An Introduction*. Wiley-Blackwel.
- Budinger, T. F., & Budinge, M. D. (2006). *Ethics of Emerging Technologies: Scientific Facts and Moral Challenges*. John Wiley and Sons.
- Fleddermann, Charles B.(1999). *Engineering Ethics*; Prentice Hall College Div.
- Harris, C.E, M.S. Pritchard, & Rabins, M. (2008). *Engineering Ethics: Concepts and Cases* (4th ed.). Wadsworth.
- Hauser-Katenberg, G., W.E. Katenberg, and D. Nor. (2003). "Towards Emergent Ethical Action and the Culture of Engineering", *Vol* (Vols. 9, PP: 377-387). Science and Engineering Ethics.
- M, H., & Huesemann, J. (2011). *Technofix: Why Technology Won't Save Us or the Environment*. New Society.
- M.W, M., & Schinzinger, R. (2004). *Ethics in Engineering* (4th ed.). McGraw-Hill.

- Jonas, H. (1979). *The Imperative of Responsibility: In Search of Ethics for the Technological Age*. University of Chicago Press.
- Mitcham, C. (1984). *Thinking through Technology, the Path between Engineering and Philosophy*. the University of Chicago Press.
- Layton, E. (1986). *The Revolt of the Engineers: Social Responsibility and the American Engineering Profession*. Johns Hopkins University Press.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
مباحث منتخب در آینده پژوهی Selected Issues In Future Studies	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی			
		دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

با توجه به نوپابودن رشته آینده پژوهی و همین طور ماهیت میان رشته‌گی آن، شدت تغییر و تحولات در آن بالا بوده و نرخ ورود مطالب جدید و به روز در آن بسیار شدید است. از این رو، در این درس تازه‌ترین مسائل و موضوعات تخصصی در حوزه‌های متنوع رشته آینده پژوهی به صورت نقادانه مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. موضوعات به روزی که عمدتاً در مقالات و گزارشهای راهبردی مراکز معتبر پژوهشی و تصمیم‌ساز در دنیا منتشر می‌شود منابع اصلی این درس است. مطلوب آن است که موضوعات انتخاب شده در این درس، در راستای حیطه‌های پژوهشی رساله دکتری دانشجویان باشد.

سرفصل درس:

سرفصل این درس به پیشنهاد اساتید و با تصویب گروه آموزشی برای آن ترم تدوین خواهد شد.

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم		پروژه کلاسی
		نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع درس:

مقالات منتشر شده در نشریات معتبر علمی مربوط به آینده پژوهی
گزارشهای منتشر شده توسط نهادهای معتبر پژوهشی و راهبردی
کتاب روز مرتبط با موضوع.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
مبانی و الگوهای اقتصاد دانش بنیان Knowledge Based Economy	۳	۴۸	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

عصر حاضر، عصر دانایی محوری بوده و مبحث اقتصاد از اساسی ترین موضوعات مطرح در شکل گیری آینده علم و فناوری است، با توجه به پیچیده شدن تعاملات بشری، هدف از این درس، آشنایی آینده پژوهان با سیستم های اقتصادی است که در فرایند تولید، توزیع و مصرف دانش و فناوری نقش اصلی را ایفا می کنند. اقتصادی مبتنی بر دانش و علم که به آن اقتصاد دانش بنیان گفته می شود.

در این درس دانشجویان با محیطهایی که اقتصاد در آنها نسبت به دیگر محیط ها پیچیده تر است، (مانند محیط های پیچیده شهری در مقابل محیط های روستایی) و اقتصاد دانش محور در آنها جلوه و تأثیرگذاری بیشتری دارد، آشنا می شوند.

سرفصل درس:

اقتصاد دانش بنیان، روندها و ملزومات

دانش و اقتصاد، دانش و یادگیری، دانش و شبکه ها، دانش و کارکنان

نقش سیستم علمی در اقتصاد دانش بنیان

تولید دانش، انتقال دانش، تبدیل دانش

شناساگرهای اقتصاد دانش بنیان

اندازه گیری دانش، اندازه گیری ورودی دانش، اندازه گیری تجمع و جریان دانش، اندازه گیری خروجی دانش، اندازه گیری شبکه های دانشی،

اندازه گیری دانش و یادگیری

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم		پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

Leydesdorff, Loet. (2006). The Knowledge-Based Economy. Universal Publishers.

برخورداری، سجاد، عظیمی، ناصرعلی و تقوی، فرشته. (۱۳۸۹). شناسایی بنیان های اقتصاد دانش بنیان. تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.

رونی، دیوید، هنر، گرگ، نینان، ابراهام و رونی. (۱۳۹۰). اقتصاد دانش، (ترجمه محمد حسن زاده، مصطفی احمدی و سیامک محبوب). تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).

اسدی، علی، شریف زاده، ابوالقاسم و غلامرضایی، سعید. (۱۳۸۹). دانشگاه، کارآفرینی و توسعه دانش بنیان. تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.

پیشنیاز	نوع واحد		تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس
ندارد	نظری	اختیاری	۳۲	۲	مجموعه‌های فازی و نظریه امکان Fuzzy Sets And Possibility Theory
آموزش تکمیلی					
دارد				☒ ندارد	
آزمایشگاه	کارگاه	سمینار	سفر علمی		

اهداف درس:

درس مجموعه‌های فازی و تئوری امکان به منظور آشنایی اولیه دانشجویان با نوع جدیدی از برخورد با عدم قطعیت‌ها طراحی شده است. تئوری امکان که در ادامه نظریه مجموعه‌های فازی مطرح می‌شود قابلیت بررسی کمی رخدادهای ممکن را که در بسیاری موارد بر خلاف رخدادهای محتمل بر اساس تئوری احتمال قابل محاسبه نیستند، در اختیار قرار می‌دهد. در این درس مفاهیم و نظریه‌های مربوط به مجموعه‌های فازی و محاسبات آنها مطرح می‌شود. سپس عدم قطعیتها در نظریات مختلف و مخصوصاً تئوری امکان بررسی می‌شود. در بخش نهایی کلاس به کاربردهای آن با مشارکت دانشجویان در حوزه اقتصاد و بویژه آینده‌پژوهی پرداخته می‌شود.

سرفصل درس:

بخش اول: مجموعه‌های فازی
مفاهیم اولیه مجموعه‌های فازی
مقایسه مجموعه‌های معمول (ترد) و مجموعه‌های فازی
اپراتورهای فازی
مکمل، اجتماع، اشتراک
حساب فازی، اعداد فازی، متغیرهای زبانی، جبر فازی
بخش دوم: تئوری امکان
مقیاسهای فازی
نظریه شواهد
مبانی تئوری امکان
مجموعه‌های فازی و تئوری امکان
ارتباط تئوریهای احتمال و امکان

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		☒ نوشتاری ☒ عملکردی	☒

منابع و مراجع:

آذر، ع. فرجی، ح. (۱۳۸۷). علم مدیریت فازی. موسسه کتاب مهربان نشر.

عطایی، م. (۱۳۸۹). تصمیم‌گیری چند معیاره فازی. دانشگاه صنعتی شاهرود.

Jerry M. Mendel (2001). *Uncertain Rule-Based Fuzzy Logic Systems: Introduction and New Directions*. Prentice Hall

Klir, G. J. & Yuan, B. (1995). *Fuzzy sets and fuzzy logic*. New Jersey: Prentice Hall.

Timothy J. Ross, Jane M. Booker, W. Jerry Parkinson (2002). *Fuzzy Logic and Probability Applications*. SIAM.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
مدیریت و تفکر استراتژیک Strategic Management and Thinking	۳	۴۸	اختیاری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی		
		دارد		
		سفر علمی	سمینار	کارگاه
				آزمایشگاه

اهداف درس:

آشنایی با مفاهیم و مبانی تفکر استراتژیک
 آشنایی با مفاهیم و مبانی تفکر تجاری در کسب و کار
 ارتقای مهارت‌های دانشجویان در زمینه بکارگیری چارچوب‌ها و الگوهای برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک
 ارتقای مهارت‌های دانشجویان در زمینه جاری‌سازی استراتژی‌ها و هم‌سویی استراتژی‌های وظیفه‌ای

سرفصل درس:

الف- تفکر استراتژیک

آشنایی با مفاهیم و مبانی استراتژی، هدف، چشم‌انداز، مأموریت و برنامه‌ریزی استراتژیک
 آشنایی با مفاهیم رهبری استراتژیک، تغییر استراتژیک و خلق استراتژی
 آشنایی با مکاتب مختلف برنامه‌ریزی استراتژیک
 آشنایی با مفاهیم و شیوه‌های تفکر استراتژیک
 آشنایی با سطوح مختلف مدیریت استراتژیک
 ارتباط میان فرهنگ‌ها و ارزش‌ها با خلق استراتژی‌ها
 آشنایی با رویکردهای نوین استراتژی نظیر اقیانوس آبی (بنابر تشخیص استاد درس)

ب- تفکر تجاری

آشنایی با مفاهیم بازاریابی، عرضه و تقاضا و جهت‌گیری‌های بازار
 آشنایی با مدل‌های کسب و کار و کارگاه عملی بوم مدل کسب و کار
 مدل‌های دسته‌بندی ذی‌نفعان و مدیریت انتظارات آن‌ها
 آشنایی با استراتژی‌های پورتفولیو (نظیر ADL، SPACE و ...)

ج- چارچوب‌های برنامه‌ریزی استراتژیک

چارچوب‌های تحلیل محیط بیرونی (دور و نزدیک): نظیر PEST، PESTLE، Porter و ...
 چارچوب‌های تحلیل محیط درونی؛ نظیر تحلیل وظیفه‌ای، مدل‌های تعالی، مدل‌های بلوغ و ...
 روش‌های فرمولاسیون استراتژی‌ها بخصوص SWOT
 چارچوب‌ها و الگوهای عمومی برنامه‌ریزی استراتژیک؛ نظیر Thompson، David و ...
 چارچوب‌ها و الگوهای برنامه‌ریزی استراتژیک برای سازمان‌های غیرانتفاعی؛ نظیر Bryson و ...
 چارچوب‌ها و الگوهای برنامه‌ریزی استراتژیک با رویکرد کارت امتیازی متوازن (BSC)

د- جاری‌سازی و هم‌سویی استراتژیک

ارتباط استراتژی‌ها با برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی عملیاتی
 روش‌های مدیریت تغییر
 توسعه استراتژی‌های وظیفه‌ای و هم‌سویی استراتژیک

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- Thompson, John; Frank, Martin;. (2010). Strategic Management, Awareness and Change (5th ed.).
- Hax, Amoldo C; Wilde, Dean L; (2001). The Delta Project: Discovering New Sources of Profitability in a Networked Economy, PALGRAVE.
- David, F. R. (2005). Strategic Management Concepts & Cases, Person Education (10th ed.).
- PORTER, M. E. (1998). Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors, Free Press.
- SEGEV, E. (1995). Corporate Strategy: Portfolio Models, International Thomson Publishing.
- Thompson, A A; Strickland, A J;. (2001). Strategic Managemant: Concepts & Cases. U.S: Maifield Publishing Co.
- Thompson, Arthur Jr; Strickland, A J;. (2003). Strategic Managemant: Concepts & Cases (13th ed.). Irwin: McGraw-Hill.
- Bryson, J. M. (2004). Strategic Planning for Public and Non-profit Organization (3rd ed.). Jossey Bass.
- Kaplan, R, S; Norton, D, P;. (2001). The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action. Harvard Business Review Press.
- Kaplan, R, S; Norton, D, P; (2004). Strategy Maps: Converting Intangible Assets into Tangible Outcomes, Harvard Business Review Press.
- Kaplan, R, S.; Norton, D, P; (2006). Alignment: Using the Balanced Scorecard to Create Corporate Synergies, Harvard Business Review Press.
- Tschäppeler, R., Krogerus, M.; Piening, J.; (2011). The Decision Book: Fifty Models for Strategic Thinking, Profile Books.
- Hayes, J. (2010). The Theory and Practice of Change Management (3rd ed.). Palgrave Mc. Milan.
- LYNCH, R. (2006). Corporate Strategy, Prentice Hall.
- Rosen, R. (1995). Strategic Management (An Introduction). London: Pitman Publishing.
- MINTZBERG, H. (1998). Strategy Safari a Guided Tour the Wilds of Strategic Management. the Free Press
- PHILIPS, A. A. (1980). Strategy Formulation. Strategic Management. San Francisco: McGraw-Hill.
- PORTER, M. E. (1985). Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance, New York, The Free Press.
- PORTER, M. E. (1989). Nations Competitive Advantage, New York, the Free Press.
- PORTER, M. E. (1998). Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance, New York, The Free Press.
- Kauffman, R. (2002). Strategic Planning in Education, (2nd ed.). McGraw-Hill Publication.
- Godet, M. (1993). From Anticipation to Action, a Handbook of Strategic Prospective. United Nations Publications .

دیوید، ف. ر. (۱۳۹۱). مدیریت استراتژیک، (ترجمه علی یارساتیان و سید محمد اعرابی). تهران: دفتر پژوهش های فرهنگی.

هانگر، ویلن. (۱۳۸۱). مبانی مدیریت استراتژیک، (ترجمه داود ایزدی و سید محمد اعرابی). تهران: دفتر پژوهش های فرهنگی.

جی. لمبرت، رابرت، دبلیو بوهر، استیون. سی. بتکز، استیون. (۱۳۸۶). برنامه‌ریزی پابرجا برای یک قرن، (ترجمه وحید وحیدی مطلق). تهران: اندیشکده صنعت و فناوری (آصف)

هسلین، فرانسیس. گلداسمیت، مارشال و بکهارد، ریچارد. (۱۳۸۰). سازمان فردا (۱ و ۲)، (ترجمه فضل اله امینی). تهران: فرا.

کیانی، غلامرضا و غفاریان، وفا. (۱۳۸۴). ۵ فرمان برای تفکر استراتژیک. تهران: فرا.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
مدیریت و سنجش علم، نوآوری و فناوری Science and Technology Assessment	۳	۴۸	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

بررسی مدل های ارزیابی علم و فناوری در کشورهای مختلف
ارائه مدلی برای ارزیابی علم و فناوری کشور ایران با تاکید بر شرایط خاص کشور
بررسی و ارائه مدلی برای سنجش مستمر نهادهای علم و فناوری در کشور
تلاش در جهت نهادینه کردن استفاده از آمار و ارقام معتبر برای ارزیابی نهادهای علم و فناوری کشور

سرفصل درس:

آشنایی با شاخص های علم و فناوری
روش های سنجش و ارزیابی علم و فناوری
ابزارهای سنجش
آشنایی با دستورالعمل های سنجش و ارزیابی علم و فناوری
آشنایی با مراکز سنجش علم و فناوری
آشنایی با شیوه های گزارش نویسی برای تبیین نتایج تحقیقات سنجش و ارزیابی علم و فناوری

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم		پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- Kreibich, Rolf; Oertel, Britta & Wölk, Michaela. (2011). Futures Studies and Future-Oriented Technology Analysis: Principles, Methodology and Research Questions.
- Braun, Ernest. (1998). Technology in Context: Technology Assessment for Managers (Routledge Studies in the Management of Technology and Innovation). Taylor & Francis.
- World Economic Forum; (2011-2012); The Global Competitiveness Report.
- Mankins, J. C. (2009). Technology Readiness Assessments: A Retrospective. *Acta Astronautica*.
- قاضی نوری، سید سروش. (۱۳۸۳). *ارزیابی تکنولوژی: ابزار کمک به سیاست گذاری*. تهران: مرکز صنایع نوین.
- براون، ارنست. (۱۳۸۲). *ارزیابی و پیش بینی تکنولوژی*. (ترجمه علیرضا بوشهری و عقیل ملکی قر). تهران: کرانه علم.
- مگانز، رابرت. (۱۳۸۴). *مدیریت تکنولوژی: راهنمای قدم به قدم*. (ترجمه کامران باقری). تهران: مرکز صنایع نوین.
- مهدوی، محمد نفی. (۱۳۸۰). *فرهنگ توصیفی تکنولوژی*. تهران: چاپار.
- موحدی، فاطمه. (۱۳۸۷). *شاخص های کمی نمودن فن آوری و جایگاه ایران در مقایسات بین المللی*. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تهران: مرکز پژوهش های اقتصادی.
- ذاکر صالحی، غلامرضا. (۱۳۹۳). *بررسی وضعیت موجود علم و فناوری در ایران و جایگاه آن در برنامه های توسعه*. فصلنامه علمی- پژوهشی برنامه و بودجه، سال شانزدهم، ۴.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
مروری بر مکاتب و روندهای اقتصادی Review of Economic Schools and Trends	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی			
		دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف از این درس، از یک سو آشنایی با مهم‌ترین مکاتب اقتصادی و نظریه‌پردازان کلیدی آنها از مکاتب پیش از مدرن تا مکاتب مدرن و نوین بوده و از سوی دیگر تحلیل و بررسی روندهای کلیدی اقتصادی و قابلیت ارزیابی تحلیل‌های تاریخی در سطوح بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی می‌باشد.

سرفصل درس:

بخش اول) مروری تاریخی بر مکاتب اقتصادی و نظری‌پردازان اصلی آنها از مکاتب کلاسیک تا مکاتب مدرن
مکاتب پیش از مدرن شامل مکاتب مرکانتلیسم و فیزیوکراسی
مکتب کلاسیک شامل نظریات آدام اسمیت، مالتوس، ریکاردو، میل و ...
مکتب سوسیالیست شامل نظریات اوون، مارکس، و ...
مکتب تاریخی اثریش شامل نظریات فردریش لیست و ماکس وبر و ...
مکتب مارجینالیست شامل نظریات کورنات، منگر، کلارک و ...
مکتب نئوکلاسیک و نظریات نزدیک به آن شامل نظریات مارشال، فیشر، جامبرلین، لئونتیف، والراس، نش، ارو، سولو و ...
مکتب کینزین و نئوکینزین‌ها شامل نظریات کینز، سامونلسون، استیگلیتز، کروگمن و ...
مکتب شومپتر و نئوشومپترین‌ها و تکاملی‌ها شامل نظریات شومپتر، وبلن، نلسن، ویتتر، فریمن، بولدینگ و ...
مکتب ساختارگرایی شامل نظریات پربیش، فورتادو، سینگر و ...
مکتب نهادگرایی و نهادگرایان نوین شامل نظریات وبلن، یایج، میردال، گالبریت، نورث، ویلیامسون، استروم و ...
مکتب شیکاگو شامل نظریات فریدمن، استیگلز، بکر و ...
بخش دوم) تحلیلی بر روندهای اقتصادی در سطوح بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی
آشنایی با شاخص‌های کلیدی تحلیل روندهای اقتصادی
تحلیل تاریخی روندهای اقتصادی موجود
آشنایی با نحوه تحلیل روندهای اقتصادی موجود

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

بیغامی، عادل و سعیدی، صابر حامد (۱۳۸۸). *اقتصاد هترودوکس (نگاهی به جریان‌های رقیب اقتصاد متعارف)*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).

تفضلی، فریدون (۱۳۹۱). *تاریخ عقاید اقتصادی*. تهران: نشر نی.

Roncaglia, A. (2005). *The Wealth of Ideas: A History of Economic Thought*. Cambridge University Press.

Screpanti, E. and Zamagni, S. (2005). *An outline of th history economic thought*. Oxford University Press.

پیشنیاز	نوع واحد		تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس
ندارد	نظری	اختیاری	۴۸	۳	نظریه آشوب و پیچیدگی و مطالعات آینده Chaos Theory and Futures Studies
آموزش تکمیلی					
☒ دارد			ندارد		
آزمایشگاه	کارگاه	☒ سمینار			سفر علمی

اهداف درس:

شناسایی سیستم های غیر خطی، مبانی نظریه آشوب، آشوب سیستم های اجتماعی و بکارگیری نظریه آشوب در مطالعات آینده آشنایی دانشجویان با سیستم های دینامیکی غیرخطی که نسبت به شرایط اولیه شان بسیار حساس اند. آموزش مهارت تجزیه و تحلیل سیستم هایی که تغییری اندک در شرایط اولیه آنها باعث تغییرات بسیار در آینده خواهد شد. آشنایی با مبانی نظریه پیچیدگی آشنایی کاربردهای نظریه پیچیدگی در سیستم های مختلف اعم از اجتماعی، اقتصادی، آموزشی ایجاد مهارت در دانشجویان برای کاربرد نظریه پیچیدگی در برنامه ریزی بلندمدت و مطالعات آینده

سرفصل درس:

معرفی و بیان نظریه آشوب یا نظریه بی نظمی ها
مطالعه سیستم های دینامیکی آشوبناک و معادلات ریاضی مربوطه
بررسی رفتار آشوب گونه در سیستم های دینامیکی زمان پیوسته مستقل از زمان (Tim Invariant) (به عنوان نمونه: دینامیک لورنتس)
بررسی رفتار آشوب گونه در سیستم های زمان گسسته (نمونه مشهور مدل جمعیتی بیان شده توسط (Logistic Map)
بررسی رفتار آشوب گونه در سیستم های دینامیکی معین (Deterministic) و معادلات دیفرانسیلی که توسط اثر پروانه ای در نظریه آشوب
تعریف می شوند.
مفهوم و مبانی نظریه پیچیدگی
شیوه های مطالعه پیچیدگی
شبکه های خنثی
شبکه ها و تکامل نهادی
تکامل زیستی و پیچیدگی
پیچیدگی در مفاهیم زبانی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	☒	☒

منابع و مراجع:

اسمیت، لئونارد. (۱۳۹۱). *آشنایی با نظریه آشوب*. (ترجمه: طاهما صلواتی فرد). تهران: نقد افکار.
وکیلی، شروین. (۱۳۸۵). *کاربردهای نظریه سیستم های پیچیده در مدل سازی تغییرات فرهنگی*. تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.

Gleick, James. (1988). *Chaos: Making a New Science*. Penguin Books..
Devaney, R. L. (2003). *An Introduction to Chaotic Dynamical Systems* (2nd ed.). Westview Press.
Kellert, S. H. (1993). *In the Wake of Chaos: Unpredictable Order in Dynamical Systems*. University of Chicago Press.
Hasselblatt, B., & Katok, A. (2003). *First Course in Dynamics: With a Panorama of Recent Developments*. Cambridge University Press.

- Abraham , Ralph H; Ueda, Yoshisuke. (2001). *The Chaos Avant-Garde: Memoirs of the Early Days of Chaos Theory*. Singapore: World Scientific Publishing Co.
- Elaydi, S. N. (1999). *Celestial Encounters: The Origins of Chaos and Stability*. Princeton University Press.
- Hasselblatt, B.; (2003). *History of Complex System*.
- Lewin, Simon; Schuster. (1994). *Complexity: Life at the Edge of Chaos*.
- Raymond, A., Eve, Sara T., Towe Horsfall, Mary Lee, Ed.; *Chaos, Complexity, and Sociology: Myths, Models, and Theories*. (1997). SAGE.
- Yaneer Bar-yam. (1997). *Dynamics of Complex Systems (Studies in Nonlinearity)*. Westview Press.
- Newman, M. (2010). *Networks: An Introduction*. Oxford University Press.
- Cohen, Reuven & Havlin, Shlomo. (2010). *Complex Networks: Structure, Robustness and Function*. Cambridge University Press.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
نظریه بازیها و کاربرد آن در مطالعات آینده Application of Game Theory in Futures Studies	۳	۴۸	اختیاری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی		
		دارد ☒	سفر علمی	سمینار ☒
			آزمایشگاه	

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با مبانی و کاربردهای تئوری بازی ها به عنوان یکی از مهم ترین تئوری های برنامه ریزی راهبردی و تصمیم گیری برای آینده آشنا می شوند. ضمن ارائه مثالهای عملی، فضای کلاسی مانند کارگاه اداره شده و در هر جلسه از درس، دانشجویان به فعالیت عملی برای مهارت پیدا کردن در کاربرد تئوری بازی ها در موارد خاصی از آینده می پردازند. در این درس به کاربردهای مختلف تئوری بازی ها در پیش بینی علم و فناوری، علوم اجتماعی، علوم سیاسی و آینده های مختلفی که فضای منطقه ای، ملی و محلی با آن روبروست پرداخته می شود. این درس شامل مباحث کارگاهی و بحث و تبادل نظر، انجام بازی های مختلف کلاسی در زمینه های مرتبط با آینده، استفاده از نرم افزار GAMBIT و ارائه یک پروژه عملی در انتهای دوره است.

سرفصل درس:

مقدمه ای بر نظریه بازی ها
بیان مفاهیم اولیه نظریه بازی ها
حذف تکراری و قضیه مقدار میانه
بهترین نتیجه در ورزش و تجارت مشترک
تعادل نش: در حالت نامناسب، ورزشکستگی، نامزدی، کونوت، خرید، رای گیری، مکان یابی، جدا سازی در شهرهای جدید و حالت رندوم
استراتژی مخلوط و بررسی آن در تیس، بیس بال، نامزدی و پرداخت مالیات
ثبات تکاملی: همکاری، جهش، در تعادل، در قرار داد های اجتماعی، در پرخاشگری و موارد دوری
بازی های متوالی، مورال هازارد، انگیزه، بررسی بازی شیر گرسنه
بررسی رو به عقب القایی: تعهد، جاسوسی، مزیت حرکت اول، استراتژی در شطرنج، تحدید معتبر، اعتبار و دوئل، اولتیماتوم و چانه زنی
اطلاعات ناقص: مجموعه اطلاعات و زیر بازی، زیر بازی کامل، زیر بازی کامل در حالت تعادل، استراتژی در جنگ فرسایشی و در سرمایه گذاری
بازی های مکرر، مشارکت
مجازات و برون سپاری
اطلاعات نامتقارن، سکوت، علامت دهی، رنج آموزش، حراجی و نفرین برنده

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

اصغریور، محمدجواد. (۱۳۸۲). تصمیم گیری گروهی و نظریه بازی ها. تهران: مرکز نشر دانشگاه تهران.
هاشمی پرست، سید مقتدی. (۱۳۸۵). نظریه بازیها و کاربرد آن. تهران: مرکز نشر دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی.
Watson, Joel; (2007). *Strategy: An Introduction to Game Theory*. (2nd ed.), W. W. Norton & Company.

Papayouanou, P. (2010). *Game Theory for Business: A Primer in Strategic Gaming*. Probabilistic Publishing.

Morgenstern, O., & Neumann, J. (2007). *Theory of Games and Economic Behavior*. Princeton University Press.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
نظریه‌های خط‌مشی‌گذاری عمومی Public Policy Making Theories	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

در این درس دانشجویان کارویژه سیاست و کارویژه اداره و رابطه میان آنها را درک خواهند کرد؛ با فرایند سیاست‌گذاری عمومی از تدوین دستور کار تا تدوین خط‌مشی، قانونی شدن، اجرا، تحلیل و ارزشیابی آن آشنا خواهند شد؛ و همچنین حوزه‌های سیاست‌گذاری عمومی اعم از اقتصاد، بهداشت، مسکن، آموزش، فرهنگ و ... را خواهند شناخت و پیوند سیاست‌گذاری و آینده‌پژوهی را به عنوان دو حوزه بسیار متعامل، درک خواهند نمود.

سرفصل درس:

درک سیاست‌گذاری عمومی (واژگان، مفاهیم کلیدی و تعاریف؛ رهیافتهای موجود در مطالعه سیاست عمومی از جمله: رهیافت اخلاقی، رهیافت شرح حال‌نویسی، رهیافت مطالعه موردی، رهیافت حقوق عمومی، رهیافت سیستمی، رهیافت طرح‌های مقدماتی سیاست عمومی، رهیافت پژوهش رسمی؛ گونه‌شناسی‌ها در سیاست عمومی)

مطالعه سیاست عمومی (سیر تاریخی؛ جایگاه و دکنترین‌های مطالعات سیاسی عمومی در عرصه دانشگاهی؛ علوم سیاسی، مدیریت دولتی، روابط بین‌الملل، اقتصاد سیاسی؛ علم سیاست عمومی و مطالعه سیاست عمومی؛ تکنرگرایی در مقابل تخبه‌گرایی در مطالعه سیاست‌گذاری عمومی؛ شیوه شک‌گرا، ائتلاف منافع)

سیستم سیاست‌گذاری عمومی (نظریه سیستم‌ها؛ سیستم‌های باز، تحلیل سیستم‌ها)

فرایند سیاست‌گذاری عمومی (دستورگذاری؛ نقش کارآفرینان سیاست عمومی، چرخه توجه به مسائل عمومی؛ تصمیم‌گیری؛ تصمیم‌گیری عقلایی؛ مدل جزئی - تدریجی، مدل بررسی تلفیقی؛ اجرا؛ ارزیابی؛ کارآیی و اثربخشی؛ بازخورد)

تدوین سیاست عمومی در نظام رسمی (ماهیت ستاد و صف؛ ستاد ریاست جمهوری؛ پیشنهاد دهندگان سیاست عمومی؛ پیشنهاد دهندگان رسمی و غیررسمی؛ کانون‌های فکر؛ کانونهای فکر غیردانشگاهی، کانونهای فکر حکومتی و ...)

تحلیل و ارزیابی سیاست عمومی (تحلیل سیاست عمومی به مثابه اختلاف عقیده؛ تحلیل رسمی سیاست عمومی؛ کارکردها و کنکارکردهای تحلیل سیاست عمومی؛ مدل‌های تحلیل سیاست عمومی؛ طوفان فکری؛ نظریه بازیها؛ بازی‌های با مجموع صفر؛ ارزیابی برنامه‌ها؛ تفاوت تحلیل سیاست با ارزیابی برنامه‌ها، ارزیابی برنامه توسط قوه مقننه؛ انواع ارزیابی؛ استانداردهای ارزیابی)

رهیافت اعتقادی در فهم سیاست عمومی (تبیینی اعتقادی از سیاست عمومی؛ از مکتب اعتقادی تا سیاست عمومی، رهبری با مکتب اعتقادی، انحراف از مکتب اعتقادی؛ نقش مکاتب اعتقادی در تدوین سیاست عمومی؛ چرخه تدوین اعتقادی سیاست عمومی)

حوزه‌های سیاست‌گذاری عمومی (سیاست اقتصادی؛ پولی، مالی، مالیاتی؛ سیاست خارجی و دفاعی؛ سیاست علمی، آموزشی و فناوری؛ سیاست زیست‌محیطی؛ سیاست رفاهی؛ سیاست سلامت؛ سیاست عدالت قضایی و حقوق شهروندی)

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	☒	☒

منابع و مراجع:

الوانی، س.م. و شریف زاده ف. (۱۳۸۵). فرایند خط‌مشی‌گذاری عمومی. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

رز. ر. (۱۳۹۰). یادگیری بر مبنای خط‌مشی‌های عمومی تطبیقی: راهنمای کاربردی. دانایی‌فرد، ح و خیرگو، م. تهران: نشر مهربان.

هاولت م. رامش ام. (۱۳۸۰). مطالعه خط‌مشی عمومی، ترجمه عباس متوریان و ابراهیم گلشن، تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.

Da Costa, O., Warnke, P., Cagnin, C., & Scapolo, F. (2008). The impact of foresight on policy-making: insights from the FORLEARN mutual learning process. *Technology Analysis & Strategic Management*, 20(3), 369-387.

- Dunn W.(2012). *Public Policy Analysis (5th Edition)*. New York: Pearson Longman.
- Dye, T. R.(2008). *Understanding Public Policy*, Ed.12. Prentice Hall.
- Sabatier, P. A., & Weible, C. (Eds.). (2014). *Theories of the policy process*. Westview Press.
- Shafritz J. M., Borick C. P. (2008). *Introducing public policy*. New York : Pearson Longman.
- Smith, K. B., & Larimer, C. W. (2013). *The public policy theory primer*. Westview press.
- Theodoulou, Stella Z. & Cahn, Matthew A., (1995). *Public Policy: The Essential Readings*. Prentice Hall.

۲- گرایش فرهنگی-اجتماعی

عنوان درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
آینده‌پژوهی و تمدن‌سازی نوین اسلامی Islamic new civilization and futures studies		۲	۳۲	اختیاری	نظری	آینده‌اندیشی از دیدگاه اسلام و ادیان
		آموزش تکمیلی				
		ندارد ☒	دارد			
سفر علمی			سمینار	کارگاه	آزمایشگاه	

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با آینده‌پژوهی از منظر رویکرد تمدنی و بویژه تمدن نوین اسلامی آشنا می‌شوند. بررسی و شناخت عمیق و همه‌جانبه تحولات اخیر بویژه در کشورهای اسلامی از این منظر و با نگاه آینده‌محور از دیگر اهداف مهم درس حاضر است.

سرفصل درس:

دین و تمدن
تاریخ تمدن و جریان حق و باطل
تجلی حق و باطل در طول تاریخ
اصالت جریان حق
پیوستگی جریان حق و باطل در طول تاریخ
مأموریت پیامبران و شیطان
تحلیل نقش پیامبران در تمدن‌سازی در طول تاریخ
تحلیل نقش اهل بیت (ع) در تمدن‌سازی در دوران حیات خویش
تحلیل دوران غیبت و تقابل حکومتها با تمدن اسلامی
تحلیل تمدن غرب و سلطه آن در دروان معاصر
تحلیل انقلاب اسلامی در تمدن‌سازی نوین اسلامی و زمینه‌سازی ظهور

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

افتخاری، اصغر (۱۳۹۲). *بیداری اسلامی؛ ملاحظاتی ایرانی و عربی*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
خورسندی طاسکوه، علی و همکاران (۱۳۹۰). *علوم انسانی و ماهیت تمدن‌سازی آن*. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی اجتماعی.
ذوالفقاری و همکاران (۱۳۹۲). *بیداری اسلامی؛ مبانی فلسفی و اسلام‌گرایی اسلامی*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
عیوضی، محمدحجیم (۱۳۸۸). «آینده انقلاب اسلامی و منازعات آینده جهان». *مطالعات انقلاب اسلامی*. ش ۱۸. صص ۳۳-۵۶.
غلامی، رضا (۱۳۹۱). *اسلام و جهانی شدن: بررسی امکان جهانی شدن اسلامی در قرن ۲۱*. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، سازمان انتشارات.
قرضاوی، یوسف (۱۳۸۱). *آینده بیداری اسلامی و مفهوم بنیادگرایی*. ترجمه موسی تیموری قلعه‌نوی. تهران: موسی تیموری قلعه‌نوی.
کجویان، حسین (۱۳۸۶). *نظریه جهانی شدن: پیامد چالشهای فرهنگ و دین*. تهران: نشر نی.
گودرزی، غلامرضا (۱۳۸۹). *تصمیم‌گیری راهبردی موعودگرا*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

- مرقاتی سیدطه (۱۳۸۲). *جهان شمولى اسلام و جهانى سازى*. (مجموعه مقالات) (۳ جلد): شانزدهمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی. تجفی، موسی (۱۳۸۸). *انقلاب فرامردن و تمدن اسلامی: (موج چهارم بیداری اسلامی)*. تهران: موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران. هانتینگتون و منتقدانش (۱۳۳۴). *تظریه برخورد تمدن‌ها*. ترجمه و ویرایش مجتبی امیری وحید. تهران: وزارت امور خارجه. همایون، محمدهادی. (۱۳۹۰). *تاریخ تمدن و ملک مهدوی/عج*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- مقالات فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات انقلاب اسلامی (۱۳۹۱). سال نهم. ش. ۲۸. ویژه‌نامه بیداری اسلامی.
- مقالات فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات انقلاب اسلامی (۱۳۹۲). سال دهم. ش. ۳۳. ویژه‌نامه انقلاب اسلامی و بیداری اسلامی.
- Boxwell, G. (2003). *Islam, postmodernism and other futures: A Ziauddin Sardar reader*. S. Inayatullah (Ed.). London: Pluto Press.
- Fukuyama, F. (1992). *The End Of History and the Last Man*. New York: Maxwell Macmillan International.
- Fuller, G. E. (2004). *The future of political Islam*. Macmillan.
- Sardar, Z. (1987). *The future of Muslim civilization*. Mansell.
- Sardar, Z., Inayatullah, S., & Boxwell, G. (2003). *Islam, postmodernism, and other futures: a Ziauddin Sardar reader*. Pluto Pr.
- Shāz R. (2008). *Creating A Future Islamic Civilization*. Milli Publications.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
آینده‌پژوهی و توسعه فرهنگی - اجتماعی Cultural Development and Futures Studies	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی			
		دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با مبانی توسعه و پیشرفت فرهنگی با رویکرد آینده‌پژوهانه آشنا می‌شوند. از آنجا که هر گونه تغییر و توسعه فرهنگی به سمت فرهنگ مطلوب در گروهی آینده‌نگاری فعال است، توانمندی شناخت آینده فرهنگی پیش رو، چالش‌ها و فرصت‌های مطرح در این خصوص در کنار توانایی ترسیم وضع مطلوب و ارائه راهبردهای گذار و توسعه برای نسل به آن از جمله مهمترین اهداف این درس است.

سرفصل درس:

مطالعات آینده‌پژوهی از نگاه معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی و نسبت آن با نظریه‌های فرهنگ

نظریه‌های توسعه و توسعه فرهنگی

تفاوت توسعه فرهنگی با فرهنگ توسعه

چالش‌ها و فرصت‌های فرهنگی آینده

جریانه‌ها و روندهای اصلی فرهنگی در ایران و جهان

آینده‌سازمان‌های فرهنگی

آینده‌سیاست‌های فرهنگی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

- دو پویی، گزاریه (۱۳۷۴). فرهنگ و توسعه. ترجمه فاطمه فراهانی و عبدالحمید زرین قلم، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- یونسکو (۱۳۷۶). بعد فرهنگی توسعه: به سوی یک رهافت علمی. تهران: سازمان برنامه و بودجه.
- یونسکو (۱۳۷۶). فرهنگ و توسعه رهافت مردم‌شناختی. ترجمه نعمت‌الله فاضلی و محمد فاضلی، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- اینگلههارت، رونالد (۱۳۷۴). تحول فرهنگی در جامعه پیشرفته صنعتی. تهران: نشر کویر.
- روح‌الامینی (۱۳۷۷). زمینه فرهنگ‌شناسی. تهران: نشر عطار.
- مقالات، اسناد و گزارش‌های تولید شده توسط بخش *Anticipation and Foresight* سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (UNESCO).
- زیرار، آ. (۱۳۷۲). توسعه فرهنگی: تجارب و خطامشی‌ها. ترجمه عبدالحمید زرین قلم، پروانه سپرده و علی هانسی‌گیلانی، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- منصوری، رضا (۱۳۷۷). ایران ۱۴۲۷: عزم ملی برای توسعه‌ی علمی فرهنگی. تهران: طرح نو.
- امیرانتخابی، شهرو و همکاران (۱۳۸۹). توسعه فرهنگی. تهران: معاونت پژوهش‌های فرهنگی و اجتماعی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۶). توسعه فرهنگی در ایران، چالش‌ها و راهکارها، تهران: دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- Adams, D. & Goldbard, A. (2005). *Creative community: The art of cultural development*. Lulu. com.
- Kang, L. (2004). *Globalization and cultural trends in China*. University of Hawaii Press.
- Lewis, R. D. (2003). *The cultural imperative: Global trends in the 21st century*. Intercultur.

- Orrell, David., (2008). *Future of Everything: The Science of Prediction*. Thunder's Mouth Press.
- Slaughter, R. A. (2003). *Futures beyond dystopia: Creating social foresight*. Routledge.
- Slaughter, R. A., & Bussey, M. (2006). *Futures thinking for social foresight*. Taipei: TamKang University Press.
- Slaughter, R., (1995). *The foresight principle: cultural recovery in 21st century*. Preager.
- Vos, W., & Meekes, H. (1999). "Trends in European cultural landscape development: perspectives for a sustainable future". *Landscape and urban planning*, 46(1), 3-14.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
ارزشیابی برنامه‌ها و خط‌مشی‌های فرهنگی-اجتماعی Evaluation of Socio-Cultural Policies and Programs	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	آموزش تکمیلی				
	ندارد ☒	دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس شناخت فرایند، مدل‌ها و رهیافتهای مختلف ارزشیابی (ارزیابی) برنامه‌ها و سیاستهای عمومی به طور عام و سیاستهای فرهنگ-اجتماعی به طور خاص است. همچنین در این درس دانشجویان توانایی به‌کارگیری روشهای کمی و کیفی، شناخت شاخصهای جهانی و قدرت نقد آن، توان طراحی شاخص‌های بومی به منظور ارزشیابی برنامه‌ها و سیاستهای فرهنگی را به دست می‌آورند.

سرفصلهای درس:

مسائل کلان در ارزیابی برنامه‌ها و سیاستهای عمومی - پژوهش ارزیابی (هدف از پژوهش ارزیابی؛ فهم برنامه؛ برنامه ریزی ارزیابی؛ نقش ارزیاب؛ پرسشهای ارزیابی؛ تدوین شاخصها؛ جمع‌آوری داده‌ها؛ طرح ارزیابی؛ آزمایش تصادفی؛ بسط طرح خوب؛ شناسایی و پرداختن به منابع مختلف ارب و اشتباه و اثرات آنها بر کیفیت و راستی یک پژوهش ارزیابی؛ روشهای کیفی؛ تحلیل و تفسیر داده‌ها؛ نگارش گزارش و انتشار نتایج؛ ارزیابی با صداقت)

نظارت بر نتایج مشاهده شده سیاست فرهنگی (عمل نظارت در تحلیل سیاستهای فرهنگی؛ منابع اطلاعات، انواع نتایج سیاست فرهنگی، انواع اقدام سیاست فرهنگی، تعاریف و شاخصها؛ رهیافتهای مختلف به نظارت؛ حسابداری سیستمهای اجتماعی، آزمایش اجتماعی، حسابرسی اجتماعی، تلفیق پژوهش و عمل؛ تکنیکهای نظارت؛ نمایشگرهای گرافیکی، شاخص جینی، نمایشگرهای جدولی، اعداد شاخص، تحلیل توالیهای زمانی منقطع، تحلیل توالیهای کنترل، تحلیل رگرسیونی ناپیوسته)

ارزیابی عملکرد سیاستهای فرهنگی-اجتماعی (نقش اخلاق و ارزشها در تحلیل سیاست؛ تفکر درباره ارزشها، اخلاق و فرا اخلاق؛ اخلاق توصیفی، اخلاق هنجاری و فرااخلاق؛ نوع شناسیهای ارزشهای توصیفی، نوع شناسیهای ارزشهای تکاملی، تئوریهای هنجاری، تئوریهای فرااخلاقی؛ ارزیابی در تحلیل سیاست؛ ماهیت ارزیابی، کارکردهای ارزیابی، شاخصهای ارزیابی سیاست، بررسی تطبیقی شاخصهای ارزیابی اقتصادی، فرهنگی و سیاسی؛ رهیافتهای مختلف به ارزیابی؛ شبه ارزیابی، ارزیابی رسمی، گوناگونیهای ارزیابی رسمی، ارزیابی مبتنی بر تئوری تصمیم؛ روشهای ارزیابی، ارزیابی برنامه‌ها (تعاریف و مفاهیم؛ برنامه‌ریزی ارزیابی برنامه‌ها؛ انتخاب شاخصهای ارزیابی و تعیین استانداردهای عملکرد؛ اندازه‌گیری شاخصها؛ اخلاق در ارزیابی برنامه‌ها؛ ارزیابی نیاز؛ نظارت بر عملیات اجرای برنامه‌ها)

نظریه‌پردازی در ارزیابی برنامه‌ها (تاریخچه نظریه پردازی ارزیابی برنامه اجتماعی؛ نظریه خوب برای ارزیابی برنامه اجتماعی؛ نظریه پردازان دوره اول؛ میشل اسکریبون، دوتالد کمپبل؛ نظریه پردازان دوره دوم؛ کارول ویس، جوزف هولی، رابرت استیک؛ نظریه پردازان دوره سوم؛ لی کرونباخ، پیتر روسی؛ ارزیابی مبتنی بر پژوهش انتقادی؛ تحلیل تطبیقی ویژگیهای رهیافتهای مختلف ارزیابی؛ ایدئولوژیهای ارزیابی) مطالعه موردی ارزشیابی برنامه‌ها و سیاستهای فرهنگی در ایران و جهان (به طور خاص، تجربه کشور در خصوص پیوست‌نگاری فرهنگی)

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- امامی، سید مجید و همکاران (۱۳۹۱). پیوست فرهنگی از مفهوم تا روش. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
بنیانیان، حسن (۱۳۹۳). پیوست فرهنگی: ابهام‌زدایی و گفت‌وگوسازی. تهران: دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی.
بنیانیان، حسن (۱۳۹۱). چیستی و ضرورت آثار پیوست فرهنگی طرح‌های مهم. انتشارات سوره مهر.

- بنیانیان، حسن (۱۳۹۰). بیوست فرهنگی: ضرورت‌های وجودی، راهکارها و فرآیندهای تدوین. تهران: مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر.
- Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation theory, models, and applications*. Wiley.
- Mertens, D. M., & Wilson, A. T. (2012). *Program evaluation theory and practice: A comprehensive guide*. Guilford Press.
- Posavac, Emil J. & Carey, Raymond.(2007). *Program Evaluation: Methods and Case Studies, Ed. 7*. Prentice Hall.
- Shadish, W. R., Cook, T. D., & Leviton, L. C.(1991). *Foundations of program evaluation: Theories of practice*. Sage.
- Pettigrew, T. F. (1967). *Social evaluation theory: convergences and applications*. In Nebraska symposium on motivation. University of Nebraska Press.
- Worthen, B. R., Sanders, J. R., & Fitzpatrick, J. L. (1997). *Program evaluation*. Longman.
- Vedung, E. (2008). *Public policy and program evaluation*. Transaction Books.
- Audley, P. (1994). *Cultural industries policy: Objectives, formulation, and evaluation*. Canadian Journal of Communication, 19(3).
- Lewis, J., & Miller, T. (Eds.). (2008). *Critical cultural policy studies: A reader*. Wiley. com.
- Vandersluis, S. O. (2003). *Ethics and cultural policy in a global economy*. Palgrave Macmillan.
- McGuigan, J. (2004). *Rethinking cultural policy*. McGraw-Hill International.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
تفکر سیستمی و آینده‌پژوهی System Thinking and Future Studies	۲	۳۲	اختیاری	ندارد
	آموزش تکمیلی			
	ندارد	دارد ☒		
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه
				آزمایشگاه

اهداف درس:

در این درس، مفاهیم تفکر سیستمی و تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم به عنوان یکی از اساسی‌ترین موضوعات در شناخت و طراحی آینده سیستم‌های اجتماعی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. هدف از ارائه این درس، آشنا ساختن دانشجویان با ابزارها، مدل‌ها و روش‌های تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم‌های اجتماعی است. مقایسه تفکر سیستمی با تفکرهای دیگر همچون تفکر تحلیلی تجزیه‌مدار در کنار درک و فهم عمیق مفهوم سیستم، رفتار سیستم و ساختار سیستم و نحوه مدل‌سازی آن، از جمله اهداف این درس است. آشنایی با رویکردهای مختلف سیستمی بر کاربرد همچون سایبرنتیک، سیستم‌های انطباقی پیچیده نیز از دیگر اهداف درس حاضر است که در خلال آن دیدگاه‌ها و مدل‌های نظری و عملی متعدد مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند.

سرفصل‌های درس:

شناخت تفکر سیستمی در کنار تفکرهای رقیب و مکمل آن
 درک نظریه‌های علمی مطرح در حوزه علوم سیستمی
 شناخت دلایل، ضرورت‌ها و خاستگاه نظریه‌های مطرح در علوم سیستمی
 مفهوم سیستم، رفتار سیستم و ساختار آن، اجزای سیستم و نظریه عمومی سیستم‌ها (GST)
 سلسله مراتب سیستم‌ها
 سیستم‌های اجتماعی و مراتب پیچیدگی و طبقه‌بندی‌های گوناگون سیستم‌ها
 سایبرنتیک و کاربردهای آن در سازمان و آینده‌پژوهی
 مدل سیستم‌های مانا (VSM) و کاربرد آن در آینده‌پژوهی
 سیستم‌های یادگیرنده
 سیستم‌های انطباقی پیچیده (CAS)
 تصویربرداری از آینده و مداخله در سیستم‌های اجتماعی
 کاربرد تفکر و تحلیل سیستمی در قرائند آینده‌نگاری
 روش‌شناسی آینده‌نگاری نظام‌مند (SFM)

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- رضایان، علی (۱۳۸۲). تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم. تهران: سمت.
- پورعزت، علی اصغر (۱۳۸۲). تصویربرداری از آینده: استراتژی اقدام در سیستم‌های اجتماعی. سخن‌سمت، شماره ۱۰.
- Beer, S. (1984). The viable system model: Its provenance, development, methodology and pathology. *Journal of the operational research society*, 7-25.
- Boulding, K. E. (1956). General systems theory-the skeleton of science. *Management science*, 2(3), 197-208.

- Clemens, R. (2009). Environmental scanning and scenario planning: a 12 month perspective on applying the viable systems model to developing public sector foresight. *Systemic Practice and Action Research*, 22(4), 249-274.
- Espejo, R. (1990). The viable system model. *Systemic Practice and Action Research*, 3(3), 219-221.
- Espejo, R. (1994). What is systemic thinking?. *System Dynamics Review*, 10(2), 199-212.
- Espejo, R., & Gill, A. (1997). The viable system model as a framework for understanding organizations. *Phrontis Limited & SYNCHO Limited*.
- Espejo, R., & Reyes, A. (2011). *Organizational systems: Managing complexity with the viable system model*. Springer Science & Business Media.
- Goldspink, C. (2000). Modelling social systems as complex: Towards a social simulation meta-model. *Journal of Artificial Societies and Social Simulation*, 3(2), 1-23.
- Jackson C. Michael (2003). *Systems Thinking: Creative Holism for Managers*, Chichester: John Wiley & Sons, Ltd.
- Katz D. and Kahn R.(1966). Organizations and the System Concepts., In Shafritz, J. M. and Ott. S., *Classics of Organization Theory*, 3rded. (1995), Pp. 257-267, Homewood, IL: Dorsey.
- Leonard, A. (2009). The Viable System Model and its application to complex organizations. *Systemic practice and action research*, 22(4), 223-233.
- Nugroho, Y., & Saritas, O. (2009). Incorporating network perspectives in foresight: a methodological proposal. *foresight*, 11(6), 21-41.
- Pourezzat, A. A., Mollae, A., & Firouzabadi, M. (2008). Building the future: Undertaking proactive strategy for national outlook. *Futures*, 40(10), 887-892.
- Ramos, J. M. (2014). Anticipatory Governance: Traditions and Trajectories for Strategic Design. *Journal of Futures Studies*, 19(1), 35-52.
- Saritas, O. (2013). Systemic foresight methodology. In *Science, Technology and Innovation Policy for the Future* (pp. 83-117). Springer Berlin Heidelberg.
- Saritas, O., & Nugroho, Y. (2012). Mapping issues and envisaging futures: An evolutionary scenario approach. *Technological Forecasting and Social Change*, 79(3), 509-529.
- Saritas, O., & Oner, M. A. (2004). Systemic analysis of UK foresight results: joint application of integrated management model and roadmapping. *Technological Forecasting and Social Change*, 71(1), 27-65.
- Smith, J. E., & Saritas, O. (2011). Science and technology foresight baker's dozen: a pocket primer of comparative and combined foresight methods. *foresight*, 13(2), 79-96.

پیشنیاز	نوع واحد		تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس
معرفت‌شناسی آینده‌پژوهی	نظری	اختیاری	۳۲	۲	جریان‌شناسی و مکاتب آینده‌پژوهی Future Studies Schools and Traditions
آموزش تکمیلی					
دارد			ندارد ☒		
آزمایشگاه	کارگاه	سمینار			سفر علمی

اهداف درس:

هدف از این درس، آشنایی با مهم‌ترین مکاتب و جریان‌های فکری حوزه آینده‌پژوهی بوده تا بر اساس آن بتوان انواع رویکردهای نظری و نخله‌های فکری این حوزه و همچنین مهم‌ترین نظریه‌پردازان این حوزه را شناسایی و اندیشه‌های آنها را مورد تحلیل قرار داد. بررسی مهم‌ترین رویکردها و نظریه‌های پایه این حوزه می‌تواند راه‌گشای تفاوت‌های موجود در حوزه روش‌شناسی این حوزه نیز باشد. بر این اساس، این درس به عنوان یک درس پایه‌ای هم دامنه اطلاعات دانشجویان این حوزه را در شناخت رویکردهای مختلف بالا می‌برد و هم عمق اطلاعات آنها در زمینه رویکردهای نظری و کاربردهای روش‌شناسانه‌ی آنها را افزایش می‌دهد.

سرفصل‌های درس:

تحلیلی تاریخی بر نحوه شکل‌گیری مفهوم آینده‌پژوهی و نحوه توسعه آن
تفکیک جریان‌های فکری آینده‌پژوهی در سطح بین‌المللی
ارتباط جریان‌های فکری آینده‌پژوهی و حوزه‌های علمی مختلف مانند علوم اجتماعی، علوم انسانی، مدیریت، سیاست‌گذاری علم و فناوری، علوم سیاسی، و ...

مروری بر نظریه‌پردازان کلیدی حوزه آینده‌پژوهی و نظریات آنها
برنامه‌های آینده‌پژوهی در تجارب کشورهای مختلف و رویکردهای حاکم بر آنها
مقایسه جریان‌های فکری بین‌المللی با دیدگاه‌های موجود در کشور

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- Bell, Wendell (2003). *Foundations of Futures Studies: Human Science for a New Era*. New Brunswick, New Jersey, USA: Transaction Publishers.
- Dator, James (2002). *Advancing Futures: Futures Studies in Higher Education*. Westport: Ct, Praeger.
- Galtung, Johan and Inayatullah, Sohail (1997). *Macrohistory and Macrohistorians*. Westport, Ct: Praeger.
- Inayatullah, Sohail (2007). *Questioning the Future: methods and tools for organizational and societal change*. Tamsui: Tamkang University (third edition).
- Inayatullah, S. (2001). ed., *The Views of Futurists*. Vol 4, *The Knowledge Base of Futures Studies*. Brisbane, Foresight International.
- Inayatullah, S. (Editor). (2010)., *Futures*. 42(2): *Special Issue on Epistemological pluralism in futures studies*, 99-176.
- Lombardo, T. (2008). *Contemporary Futurist Thought: Science Fiction, Future Studies, and Theories and Visions of the Future in the Last Century*. Bloomington: AauthorHouse.
- Markley, Oliver (1998). *This program continues at the University of Houston under the guidance of Dr. Peter Bishop. "Visionary Futures: Guided Imagery in Teaching and Learning about the Future"*, in *American Behavioral Scientist*. New York: Sage Publications.
- Masini, Eleonora (1993). *Why Futures Studies?*. London, UK: Grey Seal Books.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
مقدمه‌ای بر مطالعات علم و فناوری An Introduction to Science and Technology Studies	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	آموزش تکمیلی				
	ندارد ☒	دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هر گونه تصمیم هوشمندانه در قبال علم و فناوری که در خط‌مشی‌های علم و فناوری کشور تجلی می‌یابد باید با در نظر گرفتن آگاهانه این تأثیرات و ابعاد باشد. در این درس، دانشجویان به شیوه‌ای نقادانه با تأثیرات علم و فناوری در جامعه آشنا می‌شوند و از رهگذر جامعه‌شناسی علم و فناوری، مباحث فلسفی علم و فناوری و همین‌طور خط‌مشی علم و فناوری، تبعات آینده توسعه علم و فناوری در ایران و جهان را مدنظر قرار می‌دهند.

سرفصل‌های درس:

پیشینه تاریخی مطالعات علم و فناوری و جایگاه‌شناسی جامعه‌شناسی علم و فناوری

رویکردهای عمده در مطالعات اجتماعی علم و فناوری

پارامترهای اجتماعی علم

تعین اجتماعی علم

جامعه‌شناسی معرفت

ساختار انقلاب‌های علمی کوهن

کاکردگرایی و مناقشات آن در جامعه‌شناسی علم

علم و ساخت اجتماعی واقعیت

هنجارهای فرهنگی علم و تحولات اجتماعی

نقش و مسؤلیت اجتماعی اندیشمندان

تاریخچه جامعه‌شناسی فناوری

رابطه جامعه و فناوری

ابعاد اجتماعی انتقال فناوری

جامعه‌شناسی و خط‌مشی فناوری

آینده‌نگاری تأثیرات علم و فناوری در جامعه

پیوست‌نگاری فرهنگی فناوری‌های نوظهور در ایران

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

توکل، محمد (۱۳۸۹). جامعه‌شناسی علم. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.

توکل، محمد (۱۳۹۰). جامعه‌شناسی تکنولوژی. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.

شیخ‌رضایی، حسین و کرباسی‌زاده، احسان (۱۳۹۱). علم، جامعه، اخلاقی. تهران: انتشارات مینوی خرد.

قانع‌راد، محمدمبین (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی رشد و افول علم در ایران. تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.

قانع‌راد، محمدمبین (۱۳۸۵). تعاملات و ارتباطات در اجتماع علمی. تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

Borup, M. Brown, N. Konrad, K. & Van Lente, H. (2006). The sociology of expectations in science and technology. *Technology analysis & strategic management*. 18(3-4). 285-298.

Carroll, Patrick (2006). *Science, Culture, and Modern State Formation*. Berkeley: University of California Press.

- Hackett, E. J. Amsterdamska, O. Lynch, M. & Wajcman, J. (2008). *The handbook of science and technology studies*. The MIT Press.
- Jasanoff, S. (2001). *Handbook of science and technology studies*. Sage publications.
- Sismondo, S. (2011). *An introduction to science and technology studies*. John Wiley & Sons.

Sardar, Ziauddin, ed. (1999). *Rescuing all our futures: the futures of futures studies*. Westport, Ct: Praeger
Slaughter, Richard (2005). *The Knowledge Base of Futures studies. Professional Edition*. Foresight
International.
Slaughter, Richard A. (2004). *Futures Beyond Dystopia: Creating Social Foresight*. London: Routledg.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
دگرگونی‌های استراتژیک و جنگ‌های آینده Strategic Developments and Future wars in the world	۲	۳۲	اختیاری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی		
		دارد		
		سفر علمی	سمینار	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس شناخت تحولات و دگرگونی‌هایی است که می‌تواند جنگ‌های آینده و وضعیت نظامی - امنیتی کشورها، مناطق و جهان را تحت تاثیر قرار دهد. با این درس دانشجویان با تغییرات و دگرگونی‌های راهبردی و تاثیرات آنها آشنا می‌شوند. با این شناخت می‌توانند استراتژی‌های آینده و شکل و ماهیت جنگ‌های آینده را درک کنند، تغییرات و دگرگونی‌های نظامی - امنیتی را پیش بینی نمایند و در فرایند طراحی و برنامه‌ریزی‌های استراتژیک مشارکت فعال کنند.

سرفصل‌های درس:

- مطالعه نظری مباحث نظامی و استراتژیک
- بررسی انواع استراتژی‌های نظامی - امنیتی و مقایسه آنها با یکدیگر
- تغییرات و دگرگونی استراتژی‌های نظامی در دوره‌های مختلف تاریخ با تاکید بر تاریخ معاصر
- عوامل مؤثر در تغییر استراتژی‌های نظامی در دوره‌های مختلف تاریخ با تاکید بر تاریخ معاصر
- عوامل مؤثر در تدوین استراتژی‌ها
- استراتژی‌های نظامی در قرن بیستم و عوامل مؤثر در طراحی و شکل‌گیری آنها
- ماهیت و ساختار جنگ‌های کلاسیک و مدرن و مقایسه آنها با یکدیگر
- ظهور شرایط نوین و تاثیر آن بر جنگ‌ها و استراتژی‌ها
- ماهیت و ساختار جنگ‌های آینده
- استراتژی مطلوب و تامین امنیت ملی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- ازغندی، سیدعلیرضا. روش‌شناسی، جلیل (۱۳۹۳)، مسائل نظامی و استراتژیک معاصر، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
- روش‌شناسی، جلیل (۱۳۹۳)، امنیت ملی و نظام بین‌المللی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
- طاعتی، مهکامه، بهرامی، محسن، مهدوی، محمدتقی (۱۳۹۳)، چالش‌های جهانی: وضعیت آینده فرصت‌ها و راهبردها، تهران: دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
- گروه پژوهشی دانش و فناوری آینده‌اندیشی (۱۳۸۷)، ترسیم فضای پرابهام جنگ‌ها و منازعات آینده از دیدگاه چند تن از آینده‌پژوهان و بلندپایگان دفاعی (جلد ۱ و ۲)، تهران: موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی.
- گروه پژوهشی دانش و فناوری آینده‌اندیشی (۱۳۸۷)، جنگ شناختی: بعد پنجم جنگ، تهران: موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی.
- لطفیان، سعیده (۱۳۷۶)، نظریه‌های مختلف تبادل تسلیحات اتمی: بازدارندگی باج‌گیری هسته‌ای و جنگ اتمی، فصلنامه دانشکده حقوق و علوم سیاسی ۱۳۷۶ شماره ۲۶.
- لطفیان، سعیده (۱۳۸۴)، استراتژی و روش‌های برنامه‌ریزی استراتژیک، تهران: وزارت امور خارجه، موسسه چاپ و انتشارات.

- Bunker, R. J. (Ed.). (2012). *Non-state threats and future wars*. Routledge.
- Catton, Bruce (1971). *The Civil War*. American Heritage Press, New York.
- Chaliand, Gérard (1994). *The Art of War in World History: From Antiquity to the Nuclear Age*, University of California Press.
- George Friedman, Meredith Friedman (1998). *The Future of War: Power, Technology and American World Dominance in the Twenty-first Century*, St. Martin's Griffin.
- Heuser, Beatrice (2010). *The Evolution of Strategy: Thinking War from Antiquity to the Present* (Cambridge University Press).
- Richard A. Gabriel, Donald W Boose Jr. (1994). *The Great Battles of Antiquity: A Strategic and Tactical Guide to Great Battles that Shaped the Development of War*. Greenwood.
- Shireen Hunter (2004). *Strategic Developments in Eurasia After 11 September*. Routledge.
- Strachan, Hew (2007). *Clausewitz in the twenty-first century*. Oxford University Press.
- Taliaferro, J. W. (2006). State building for future wars: Neoclassical realism and the resource-extractive state. *Security Studies*, 15(3), 464-495.
- U.S. Army War College Press, Strategic Studies Institute (2014). *American Grand Strategy and the Future of U.S. Landpower*. CreateSpace Independent Publishing Platform.
- Van Creveld, M. (2009). *Transformation of war*. Simon and Schuster.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
روندها و چالشهای فرهنگی- اجتماعی در ایران و جهان و چشم‌انداز آینده Cultural Trends and Challenges in Iran and World and Future Vision	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	آموزش تکمیلی				
	ندارد ☒	دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس شناخت و رصد روندهای فرهنگی در ایران و جهان و تحلیل ریشه‌ها و آینده آن، احاطه بر تبیین و تشخیص مسائل و رصد چالشهای جاری و آتی فرهنگی، توانایی در نقد و بررسی آثار و نتایج مسائل، روندها و جریانات فرهنگی، ایجاد قدرت تجزیه و تحلیل و طراحی سیستمهای مدیریت مسائل فرهنگی می‌باشد.

سرفصل درس:

جریان شناسی و تحلیل روند فرهنگی
ابزارها و شاخصهای جریان شناسی و رصد فرهنگی
جریان شناسی فرهنگی غرب
رصدجریانات و تحولات فرهنگی در جهان اسلام و تحولات فرهنگی کشور
مبانی و ابزارهای جریان سازی و فضا سازی فرهنگی و جریان سازی فرهنگی
بررسی و تحلیل مدیریت فرهنگی کشور از منظر جریان سازی فرهنگی
کارکرد رسانه در عرصه فرهنگ
صنایع و محصولات فرهنگی و سرمایه انسانی در فرهنگ
دیپلماسی فرهنگی و اصول و مبانی انقلاب فرهنگی از منظر امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری(دام ظلّه)
فرهنگ در فضای سجازی و تحلیل ساختارهای فرهنگی
سازمانها و نهادهای فرهنگی بین المللی و سازمانها و نهادهای فرهنگی دولتی و مردم نهاد در غرب
تحلیل نقش هیأت مذهبی، مساجد و کانونهای فرهنگی
مدیریت مسائل جاری فرهنگ و تحلیل وضعیت فعلی جاری فرهنگ کشور
پیش بین و طرح ریزی مسائل فرهنگی برای تأمین نیازهای نظام اسلام و جهان اسلام
بررسی و نقد سیاستهای فرهنگی کشور
بررسی و نقد ساختارهای فرهنگ کشور
ارزیابی و نقد برنامه های بلندمدت و جاری فرهنگ کشور

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

افروغ، عماد (۱۳۸۰). *چالشهای کنونی ایران*. تهران: انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی.
افروغ، عماد (۱۳۸۷). *هویت ایرانی و حقوق فرهنگی*. تهران: شرکت انتشارات سوره مهر.
خمینی، سید روح‌الله (۱۳۸۹). *تعلیم و تربیت از دیدگاه امام خمینی(ره)*. تبیان: دفتر هجدهم، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره).
بزهوشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات (۱۳۸۲). *سیاستگذاری و فرهنگ در ایران امروز*. به اهتمام مجید وحید. تهران: مرکز بازشناسی اسلام و ایران بزهوشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

دغدغه‌های فرهنگی (۱۳۹۰). شرح مزجی یکی از بیانات مقام معظم رهبری در سال ۱۳۷۳. تهران: نشر صهبا.
ره‌نار، احمد (۱۳۸۸). ملاحظاتی بر کتاب جریان‌شناسی فرهنگی بعد از انقلاب اسلامی. آئینه پژوهش، ش ۱۵۱. صص ۳۲-۳۹.
کجویان، حسین (۱۳۸۳). هویت ایرانی و مؤلفه‌های آن. تهران: دبیرخانه شورای اجتماعی.
گزارشات راهبردی معتبر موجود، ارائه شده توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی و دیگر سازمانهای مرجع فرهنگی.
محسنیان‌راد، مهدی (۱۳۹۰). ریشه‌های فرهنگی ارتباط در ایران. تهران: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران.
میرسلیم، مصطفی و همکاران (۱۳۸۹). جریان‌شناسی فرهنگی بعد از انقلاب اسلامی ایران (۱۳۵۷-۱۳۸۰). چاپ دوم. تهران: مرکز بازشناسی اسلام و ایران، انتشارات باز.

- Ahmed, Akbar S. & Donnan, Hastings (1994). *Islam, globalization, and postmodernity*. Routledge.
Ameli, S. R. (2002). *Globalization and British-Muslim Identity*. London: ICAS Press.
Frane, A. (2005). *The challenges of sustained development: The role of socio-cultural factors in East-Central Europe*. CEU Press.
Huntington, S. (1996). *The clash of civilizations and the remaking of world order*. New York: Simon and Schuster.
Malley, J.O. (2004). *FOUR Cultures of the West*. Harvard. Belknap.
Semati, M. (2007). *Media, Culture and Society in Iran: Living with Globalization and the Islamic State*. London: Routledge.
Sreberny, A. and Torfeh M. (2013). *Cultural Revolution in Iran: Contemporary Popular Culture in the Islamic Republic*. London: IBTauris & Co Ltd.
Vandersluis, S. O. (2003). *Ethics and cultural policy in a global economy*. Palgrave Macmillan.
Williams, S. (2008). *Iran - Culture Smart!: the essential guide to customs & culture*. London: Kuperard.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
رهبری و تحول طرح‌ریزی شده در فرهنگ و فناوری‌های نرم Leadership and Change Planning in Culture and Soft Technologies	۲	۳۲	اختیاری	ندارد
	آموزش تکمیلی			
	ندارد ☒	دارد		
		سفر علمی	سمینار	کارگاه

اهداف درس:

هدف این درس شناخت تحولات محیطی و درک استراتژی تغییر فرهنگی، ارتقاء توان رهبری و ایجاد تحول در فرهنگ عمومی جامعه و سازمانهای فرهنگی، شناخت نظریه‌های تغییر فرهنگی و جامعه‌شناسی فرهنگی، شناخت نظریه‌های مهندسی فرهنگی و تغییرات طرح‌ریزی شده فرهنگی، یادگیری تکنیکهای ایجاد تحول و شناخت مطالعات موردی تحول فرهنگی است.

سرفصلهای درس:

جیستی فرهنگ، عناصر و نمادهای فرهنگی، نظریه فرهنگ، تغییر فرهنگ، عوامل تغییر فرهنگ، بررسی فرهنگی، تحقیق فرهنگی، تجربه مطالعه فرهنگ در ایران، تجربه تغییرات فرهنگی در ایران.

نظریه‌ها و رویکردهای مهندسی فرهنگی

تعریف، جایگاه و نقش فناوری‌های نرم و صنای فرهنگی در جامعه و ساختن آینده

انگوهای رهبری فرهنگی

برقراری ارتباط یا انگاره‌ها، نهادها و استعاره‌ها

مطالعه موردی رهبران مؤثر در حکومت، کسب و کار، سازمانهای غیردولتی، رسانه‌ها و سازمانهای فرهنگی

تحول و نوآوری در فرهنگ جامعه و سازمانهای فرهنگی (شناخت تحولات محیطی؛ جهانی شدن و طلوع انتظارات؛ پدیده‌های برنامه‌ریزی شده و نوظهور؛ تحول در استراتژی مدیریت فرهنگی؛ پاسخگویی به انتظارات؛ ارتقای کیفیت خدمات فرهنگی؛ نیاز به بازمهندسی فرهنگی جامعه)

مدیریت تحول و نوآوری در سازمانهای فرهنگی (درک و مدیریت فرآیندهای تحول در سازمانهای فرهنگی؛ درک فرهنگ و ساختار سازمانی و پویاییهای آن؛ سازمان یادگیرنده؛ اجرای تحول در سازمانهای فرهنگی)

مطالعه موردی تحول و تغییرات طرح‌ریزی شده فرهنگی در ایران و جهان (به طور خاص، تجربه کشور در برنامه‌های مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و برنامه‌های جهانی یونسکو در سایر کشورها)

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

آزاد ارمکی، تقی و غیاثوند، احمد (۱۳۸۳). *جامعه‌شناسی تغییرات فرهنگی در ایران*. تهران: انتشارات آن.

آزاد ارمکی، تقی و غفاری، غلامرضا (۱۳۸۳). *جامعه‌شناسی نسلی*. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.

ایتگله‌پارت، رونالد (۱۳۸۳). *تغییرات فرهنگی در کشور های پیشرفته*. ترجمه مریم وتر. چاپ دوم. تهران: انتشارات کویر.

بنیانیان، حسن (۱۳۸۷). *فرهنگ در مدیریت توسعه اسلامی*. انتشارات سوره مهر.

بنیانیان، حسن (۱۳۸۹). *معیارهای بیست‌هفتاد و انتخاب طرح‌های فرهنگی*. تهران: انتشارات سوره مهر.

بهار، مه‌ری (۱۳۹۰). *مطالعات فرهنگی: اصول و مبانی*. تهران: انتشارات سمت.

بیگاک، آلن (۱۳۷۶). *فرهنگ و سیاست های فرهنگی*. ترجمه علی اعظم محمد بیگی، مرکز پژوهشهای پیشتهادی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

تراسی، دیوید (۱۳۸۲). *اقتصاد و فرهنگ*. ترجمه کاظم فرهادی. نشر نی.

روشن‌نهاد، ناهید (۱۳۸۳). *انقلاب فرهنگی در جمهوری اسلامی*. تهران: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
صنایع فرهنگی (۱۳۸۰). ترجمه مهرداد وحدتی، تهران: انتشارات موسسه پژوهشی نگاه معاصر.
قاضیان، حسین (۱۳۷۶). *تحولات ساختاری در بازار کالاهای فرهنگی*، رسانه. سال دهم شماره سوم.
کوش، دنی (۱۳۸۱). *مفهوم فرهنگ در علوم اجتماعی*. ترجمه فریدون وحید. تهران: انتشارات سروش و مرکز تحقیقات صدا و سیما.
کینزبرگ، ویکتور، میشل، منگر (۱۳۷۹). *اقتصاد فرهنگ و هنر*. ترجمه ی علی اعظم محمد بیگی، نشر باز.
مالینوفسکی، برونیسلاو (۱۳۸۹). *نظریه ای درباره فرهنگ*. ترجمه عبدالحمید زرین قلم. تهران: گام نو.

Cameron, K. S., & Quinn, R. E. (2006). *Diagnosing and changing organizational culture : based on the competing values framework* Rev. ed.. San Francisco: Jossey-Bass.

Denhardt, Robert B. & Janet V. Denhardt. (2006). *The Dance of Leadership: the Art of Leading in Business, Government and society*. Armonk, N.Y.: M.E. Sharpe.

Hewison, R., & Holden, J. (2011). *The cultural leadership handbook: how to run a creative organization*. Gower Publishing, Ltd.

Jacobs, D. (2014). *The Cultural Side of Innovation: Adding values*. New York: Routledge.

Jin, Z. (2011). *Global technological change: from hard technology to soft technology*. Intellect Books.

Jin, Z. (2002). Soft Technology: The Essential of Innovation. *Futures Research Quaterly*, 1-24.

Osborne, Stephen P. & Kerry Brown. (2005). *Managing change and Innovation in Public Service Organizations*. Routledge.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
شبیه‌سازی و سیستم‌های اجتماعی Simulation and Computational Social Systems	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه ☒	آزمایشگاه

اهداف درس:

امروزه زندگی اجتماعی افراد در یک محیط پیچیده، تطبیق پذیر، تکاملی و آمیخته با فناوری شکل می‌گیرد. در قلب این پیچیدگی عامل‌های تطبیق‌پذیری قرار دارند که در ارتباط با دیگر عاملها شبکه‌هایی را تشکیل می‌دهند که توسط محیط اطراف و خصوصیات خودشان محدود شده‌اند. مدلسازی سیستم‌های اجتماعی امکان تحلیل فرایندها، پیش‌بینی رفتار این سیستمها و احتمالا کنترل آنها را در اختیار قرار می‌دهد. همچنین در دنیای امروز ابزارهای بسیاری به منظور پیاده کردن روشهای جمع‌سپاری و استفاده از داده‌های بزرگ مانند Wikipedia, Google, Facebook, YouTube, Twitter و ... ایجاد شده‌اند. این ابزارها علاوه بر تاثیر زیادی که بر زندگی اجتماعی بشر گذارده‌اند امکان موثری را نیز به منظور انجام محاسبات اجتماعی و همچنین جمع‌آوری داده‌های دقیق اجتماعی در محدوده وسیع را در اختیار می‌گذارند به نحوی که جمع‌آوری داده در گذشته در این ابعاد میسر نبوده است. در این فضا، انواع روشهای پرداخت مدل‌های اجتماعی و همچنین استفاده از فناوری به منظور تحلیل داده‌های بزرگ و جمع‌سپاری موضوع این درس است.

سرفصل درس:

سیستم‌های اجتماعی محاسباتی

مدلسازی‌های اجتماعی

مقدمه ای بر شبیه‌سازی

سیستم‌های چند عامله

دینامیک سیستم

بهبینه‌سازی بر اساس روشهای اکتشافی

الگوریتم ژنتیک

شبیه‌سازی آماری

انواع نمایش‌های سیستم‌های پیچیده

روشهای استفاده از داده‌های بزرگ

آزمایش‌های فردی و جمعی

روشهای جمع‌آوری داده

روشهای جمع‌سپاری

هوش مصنوعی توزیع شده

مدلهای مکانی

مدلهای چندبعدی

شبیه‌سازی‌های شهری

برخی حوزه‌های کاربردی

اپیدمیولوژی

تحلیل دینامیک شبکه‌ها

تئوری سازمانی محاسباتی

اقتصاد محاسباتی

اعتبارسنجی مدل‌های محاسباتی اجتماعی

روش ارزشیابی

پروژه کلاسی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
☒	☒ عملکردی	☒ نوشتاری	☒

منابع و مراجع:

- Anderson, C (2008). *The End of Theory: The Data Deluge Makes the Scientific Method Obsolete*. Wired Magazine 16.07.
- Butler. 2008. Web data predict flu. *Nature*, 456, 287-288.
- Claudio Cioffi-Revilla (2014). *Introduction to Computational Social Science: Principles and Applications*, Springer.
- Goldspink, C. (2000). Modelling social systems as complex: Towards a social simulation meta-model. *Journal of Artificial Societies and Social Simulation*, 3(2), 1-23.
- Joshua M. Epstein (2007). *Generative Social Science: Studies in Agent-Based Computational Modeling*, Princeton University Press.
- King, G. (2011). Ensuring the Data-Rich Future of the Social Sciences. *Science*, 331(6018):719-721.
- Morçöl, G. (2012). *A complexity theory for public policy*. New York: Routledge.
- Shu-Heng Chen (2014). *Advances in Computational Social Science: The Fourth World Congress*, Springer.
- Simonite, T (2012). *What Facebook Knows*. MIT Technology Review.
- van der Leij. (2011). Experimenting with Buddies. *Science*, 334:1220-1221.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
فرهنگ و نوآوری Culture and Innovation	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

در بسیاری از آثار مربوط به اقتصاد دانش‌بنیان، معمولاً نوآوری معادل با فناوری در نظر گرفته می‌شود و چندان سخنی از ابعاد و تأثیرات فرهنگی آن به میان نمی‌آید. این در حالی است که نوآوری در فضایی فرهنگی و اجتماعی رخ می‌دهد. در واقع، اگر این فضای فرهنگی مهیا نباشد و یا اگر به آثار و تبعات فرهنگی نوآوری توجه نشود، نمی‌توان امیدوی به ارزش‌افزایی که یک جزء لاینفک از نوآوری است، امیدوار بود. هم‌شکل‌گیری و هم‌بقاء، تکامل و استمرار نوآوری، در گروهی توجه عمیق و دقیق به این ابعاد فرهنگی است. در نتیجه، غفلت از این جنبه‌های مهم به مانعی برای موفقیت و گسترش نوآوری تبدیل خواهد شد. در این درس دانشجویان با این ابعاد و پیامدهای فرهنگی نوآوری آشنا می‌شوند.

سرفصل درس:

تعاریف نوآوری

انواع گوناگون نوآوری (نوآوری محصول، فرایند، مبادله‌ای، سیستمی)

ابعاد فنی و ابعاد غیر فنی و فرهنگی نوآوری

دلایل غفلت از فرهنگ در نوآوری و پیامدهای آن

نوآوری انقلابی و نوآوری تدریجی

رویکرد فازی به نوآوری

نوآوری و چرخه عمر

نوآوری از نگاه تکاملی

تکامل و یادگیری

هم‌تکاملی و تفکر راهبردی

تناسب در محیط اقتصادی

تناسب در زیست‌بوم‌های کاملاً متمایز

ارزش‌گذاری فنی و غیرفنی

سیستمهای انتخاب (انتخاب سلسله‌مراتبی، بازاری و ترکیبی)

بازارهای خرد و بکر، خوشه‌ها و شبکه‌ها

روالهای جاری و نوآوری

پوروکراسی‌های حرفه‌ای و باز

رابطه فرهنگ، خلاقیت و اقتصاد

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

Abrahamson, Eric (1991) 'Managerial Fads and Fashions: The Diffusion and Rejection of Innovations,' *The Academy of Management Review*, 16 (3): 586-612.

Akrich, Madeleine, Michel Callon & Bruno Latour (2002) 'The Key to Success in Innovation Part I: The Art of Interestment,' *International Journal of Innovation Management*, 6 (2): 187-206.

- Akrich, Madeleine, Michel Callon & Bruno Latour (2002) 'The Key to Success in Innovation Part II: The Art of Choosing Good Spokespersons,' *International Journal of Innovation Management*, 6 (2): 207-225.
- Aldrich, Howard (1999) *Organizations Evolving*, London: Sage.
- Aunger, Robert (ed.) (2000) *Darwinizing Culture: The State of Memetics as a Science*, Oxford: Oxford University Press.
- Bijker, Wiebe, Thomas Hughes & Trevor Pinch (eds.) (1987) *The Social Construction of Technological Systems*, Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Chesbrough, Henry (2003) *Open Innovation*, Boston: Harvard Business School Press.
- Christensen, Jens (1995) 'Asset Profiles for Technological Innovations,' *Research Policy*, 24 (5): 727-745.
- de Jong, Eelke (2009) *Culture and Economics*, London: Routledge.
- den Hertog, Pim (2000) 'Knowledge Intensive Business Services as Co-Producers of Innovation,' *International Journal of Innovation Management*, 4 (4): 491-528.
- den Hertog, Pim (2005) *Think, Play, Do: Technology, Innovation, and Organization*, Oxford: Oxford University Press.
- Dodgson, Mark, David Gann & Ammon Salter (2002) 'The Intensification of Innovation,' *International Journal of Innovation Management*, 6 (1): 53-83.
- Dolfsma, Wilfred (2007) *Knowledge Economies: Innovation, Organization and Location*, London: Routledge.
- Fonseca, José (2002) *Complexity and Innovation in Organizations*, London: Routledge.
- Hampden-Turner, Charles & Alfons Trompenaars (1993) *The Seven Cultures of Capitalism*, New York: Currency Doubleday.
- Hofstede, Geert (1991) *Cultures and Organizations*, London: HarperCollins.
- Jacobs, D. (2013). *The cultural side of innovation: Adding values*. New York: Routledge.
- Katz, Ralph, ed. *The Human side of managing technological innovation: a collection of readings*. Vol. 2. Oxford: Oxford University Press, 2004.
- KEA European Affairs (2007) *The Economy of Culture in Europe*, Brussels: KEA.
- Lessig, Lawrence (2004) *Free Culture: The Nature and Future of Creativity*, New York: Penguin
- Lester, Richard & Michael Piore (2004) *Innovation: The Missing Dimension*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Misa, Thomas (2004) *Leonardo to the Internet: Technology & Culture from the Renaissance to the Present*, Baltimore, Md.: The Johns Hopkins University Press.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
فناوری‌های نرم، صنایع فرهنگی و آینده‌پژوهی اجتماعی Soft Technologies, Cultural Industries and Social Foresight	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با فناوری‌های نرم و نقش آن در شکل‌گیری آینده بویژه در ابعاد اجتماعی آن است. به طور کلی فناوری، ترکیبی از فناوری نرم و سخت است. فناوری سخت از طریق شکل‌های مادی و عمدتاً فیزیکی و فناوری نرم به واسطه ابعاد روان‌شناختی، فکری و رفتاری آشکار می‌شود. فناوری نرم می‌تواند بر سطح درک ما از جهان ذهنی و عینی اطرافمان تاثیر بگذارد. این فناوری، فناوری اندیشمندانه خلق و نوآوری می‌باشد که بر روی فکر، عقیده، احساس، ارزش‌ها، جهان‌بینی‌ها، رفتارهای فردی و سازمانی جامعه بشری تمرکز یافته است. رقابت در جهان آینده نیز در سطوح مختلف، به فناوری‌های نرم و قابلیت‌های آن گره خورده است. صنایع فرهنگی، از جمله مصادیق بارز این نوع فناوری‌هاست که در شکل‌گیری آینده به شدت اثرگذار است. دانشجویان در این درس با این مفاهیم زیربنایی در شکل‌دهی آینده آشنا خواهند شد.

سرفصل درس:

مفهوم فناوری و انواع آن (فناوری سخت و نرم)
نیروهای پیشران شکل دهنده فناوری سخت
انواع فناوری‌های نرم
فناوری‌های اجتماعی
فناوری‌های فرهنگی
فناوری‌های تجاری
فناوری‌های نرم و چالش‌های آینده
فناوری‌های نرم و رقابت فناورانه
فناوری‌های نرم و نوآوری
فناوری‌های نرم و نسل جدید آینده‌پژوهی
علوم شناختی و آینده‌پژوهی
صنایع فرهنگی و خلاق
آینده‌پژوهی اجتماعی
نسل‌های مختلف آینده‌پژوهی
سواد آینده و آینده‌پژوهی اجتماعی
مراحل توسعه و شکل‌گیری آینده‌پژوهی اجتماعی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم		پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

سوهانیان، م.ر. و همکاران مترجم (۱۳۹۳). صنایع فرهنگی: صنایع آینده (نگاهی به استراتژی‌های صنایع فرهنگی چهارکشور، یک ایالت و دو شهر). تهران: آینده‌پژوه.

ملکی فر ع. کیقبادی، م. (۱۳۸۹). فرصت تاریخی صنایع فرهنگی (صنایع خلاق). تهران: آینده‌پژوه.

- Aligica, P. D. (2009). Social predictions, institutional design and prestige loops: Richard Henshel's contribution to futures studies. *Futures*, 41(3), 147-155.
- Galloway, S., & Dunlop, S. (2007). A critique of definitions of the cultural and creative industries in public policy. *International journal of cultural policy*, 13(1), 17-31.
- Jin, Z. (2011). *Global technological change: from hard technology to soft technology*. Intellect Books.
- Marien, M. (1993). Cultural trends, troubles and transformations: a guide to recent literature. *Futures*, 25(4), 414-430.
- Mato, D. (2009). All industries are cultural: A critique of the idea of 'cultural industries' and new possibilities for research. *Cultural Studies*, 23(1), 70-87.
- Miller, T. (2009). From creative to cultural industries: not all industries are cultural, and no industries are creative. *Cultural studies*, 23(1), 88-99.
- Slaughter, R. A. (2003). *Futures beyond dystopia: Creating social foresight*. Routledge.
- Slaughter, R. A., & Bussey, M. (2006). *Futures thinking for social foresight*. Taipei: TamKang University Press.
- Throsby, D. (2008). Modelling the cultural industries. *International journal of cultural policy*, 14(3), 217-232.
- UNESCO (1982). *Cultural industries: a challenge for the future of culture*. Paris: UNESCO Publication.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشیناز
فناوری‌های نوین و آینده جهان New Technologies and the Future of the World	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی			
		دارد ☒			
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس شناخت و معرفی ابعاد مختلف فناوری های نوپدید و تجزیه و تحلیل تاثیرات آنها بر عرصه های گوناگون حیان بشری است. با مطالعه این درس دانشجو به توانمندی هایی دست می یابد که با اتکا به آن می تواند فرصت ها و تهدید ها، و چالش ها و موانع ناشی از فناوری های نو پدید برای زندگی بشر را شناسایی کند و با این شناخت تاثیرات آن بر آینده را تبیین نماید.

سرفصل درس:

- چیرستی فناوری های نو پدید و معرفی ابعاد مختلف آن
- عوامل مؤثر در ظهور فناوری های جدید
- نظریه ها و رویکردها در باره فناوری ها و تاثیرات آنها
- مطالعه جایگاه و نقش و تاثیر فناورهای نوین در تغییر و تحول کشورها
- چالشها و موانع پیش روی فناوری های نو پدید
- فرصتها و تهدید های ناشی از فناوری های نو پدید برای کشورها
- فناوری های نوین و تغییرات و دگرگونی های اجتماعی و فرهنگی ناشی از آنها
- فناوری های نو پدید و مطالعه آینده
- فناوری های نو پدید و آینده جهان
- فناوری های همگرا، رابطه آن با آینده پژوهی و آینده جهان

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

- پستمن، نیل (۱۳۷۹)، تکنوپولی: تسلیم فرهنگ به تکنولوژی، ترجمه: صادق طباطبایی، تهران: اطلاعات.
- کاستلز، مانوئل (۱۳۸۲)، عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ (ظهور جامعه شبکه ای)، ترجمه: احد علیقیان و افشین پاکباز، تهران: طرح نو.
- کاستلز، مانوئل (۱۳۸۰)، عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ (قدرت هویت)، ترجمه: حسین چاوشیان، تهران: طرح نو.
- وقامهر، محسن، محبی فر، هژبر (۱۳۸۶)، تاثیر تکنولوژی بر زندگی انسان، اولین کنفرانس سازه و معماری، دانشگاه تهران.
- توکل، محمد (۱۳۹۰)، جامعه شناسی تکنولوژی، تهران: انتشارات جامعه شناسان.
- Aghion, P., David, P. A., & Foray, D. (2009). Science, technology and innovation for economic growth: linking policy research and practice in 'STIG Systems'. *Research policy*, 38(4), 681-693.
- Aneesh Chopra (2014), Innovative State: How New Technologies Can Transform Government Hardcover.
- B. T. Feld (1971), Impact of New Technologies on the Arms Race: A Pugwash Monograph Hardcover.
- Erik Brynjolfsson, Andrew McAfee (2014). The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies Hardcover,

- Jin, Z. (2011). *Global technological change: from hard technology to soft technology*. Intellect Books.
- Matt Hayler (2015). *Challenging the Phenomena of Technology: Embodiment, Expertise, and Evolved Knowledge (New Directions in Philosophy and Cognitive Science)*, Palgrave Macmillan.
- Michael Volkov (2013). *The Impact of New Technologies in Corporate Governance, Risk Management and Compliance Programs* Kindle Edition.
- Borcham, P., Parker, R., Thompson, P., & Hall, R. (2007). *New Technology@ Work*. Routledge.
- Trey D. Oats, Matthew C. Erickson (2012). *The Impact on New Technologies on Shipboard Command and Control* Kindle Edition.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
کاربرد روشهای تحقیق قرآن و حدیث در آینده پژوهی Application of research methods in Quran and Hadith in the future studies	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی			
		دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

با توجه به اهمیت بالایی و والای آینده در قرآن و روایات، در این درس دانشجویان با روشهای تفسیر قرآن و استفاده از احادیث به طور عام و کاربرد این روشها در آینده پژوهی به طور خاص به عنوان یک تحقیق موضوعی در قرآن و حدیث آشنا می‌شوند. همچنین از این رهگذر، دانشجویان با آراء و اندیشه‌های اندیشمندان مسلمان درباره آینده مطرح در قرآن و روایات آشنا شده و روش و رویکردهای مورد استفاده آنها از این منابع را در گروه‌های فکری مختلف مسلمانان و بویژه شیعیان (فلاسفه، عرفا، متکلمی و محدثین) مورد بررسی قرار می‌دهند.

سرفصل‌های درس:

- آشنایی با مبانی تفسیر قرآن
- تفسیر و تاویل
- تناسب آیات با یکدیگر
- لغت شناسی و مفهوم شناسی در قرآن
- احادیث ذیل آیات و نقش آن در تفسیر قرآن
- تفسیر موضوعی قرآن
- روش تحقیق موضوعی در قرآن
- آشنایی با علم حدیث
- آینده در قرآن و روایات
- جایگاه آینده در قرآن و حدیث
- مقاطع آینده در قرآن و حدیث
- روشهای جایگاه‌یابی زمانی آیات و احادیث

آراء محققین مسلمان درباره آینده (آراء فلاسفه مسلمان، آراء عرفای اسلامی، آراء متکلمین، آراء محدثین) تحولات طبیعی، اجتماعی، معنوی آینده جهان از دیدگاه اندیشمندان مسلمان برجسته و وظایف شیعیان قبل از ظهور از دیدگاه اندیشمندان مسلمان
آراء و اندیشه‌های امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (دامت‌الله) به طور خاص
نسبت انقلاب اسلامی با زمینه‌سازی ظهور و آراء و راندیشمندان معاصر در این خصوص
بررسی و نقد رویکردهای مختلف در این خصوص

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	بروز کلاسی
☒	☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

- ابوترابی، محمود (۱۳۹۳). معرفی توصیفی تفاسیر روایی معروف شیعه. تهران: سمت.
- بابایی، علی اکبر (۱۳۹۱). بررسی مکاتب و روش‌های تفسیری. تهران: سمت.
- بحرانی، سید هاشم (۱۳۶۶). سیمای امام مهدی (عج) در قرآن. ترجمه سید مهدی حائری قزوینی. تهران: نشر آفاق.
- بحرانی، سید هاشم (۱۳۸۹). ترجمه تفسیر روایی البرهان. ترجمه رضا ناظمیان. صادق خورشیا و علی گنجیان. تهران: کتاب صبح.

- شائفلری، جعفر (۱۳۹۱). ترجمه و شرح مبدا و معاد ملاصدرا، قم: انتشارات دانشگاه قم.
- صدوق، ابو جعفر (۱۳۶۱). معانی الاخبار، قم: انتشارات جامعه مدرسین.
- طبرسی، ابومنصور (۱۴۰۳). احتجاج، مشهد: نشر عرتمی.
- طوسی، محمدین حسن (۱۳۸۷). کتاب غیبت، ترجمه مجتبی عزیزی، قم: انتشارات مسجد مقدس جمکران.
- کورانی، علی (۱۳۶۹). معجم احادیث الامام مهدی(ع). قم: موسسه تحقیقات و نشر معارف اهل البیت (ع).
- لسانی فشارکی، محمد علی، مرادی زنجانی، حسین (۱۳۹۱). روش تحقیق موضوعی در قرآن کریم، قم: بوستان کتاب.
- مؤدب، سیدرضا (۱۳۹۲). روشهای تفسیر قرآن، تهران: سمت.
- محمدی ری شهری (۱۳۶۰). محمد، تداوم انقلاب اسلامی ایران تا انقلاب مهدی (ع)، انتشارات یاسر.
- معارف، مجید و پیروزفر، سهیلا (۱۳۹۳). آشنایی با علم حدیث، تهران: سمت.
- نعمانی، محمد بن ابراهیم (۱۳۸۷). غیبت نعمانی، ترجمه محمد جواد غفاری، تهران: درالکتاب الاسلامیه.
- هدایتی، ابوالفضل (۱۳۸۷). مهدویت در منظر امام خمینی(ره)، چاپ و نشر عروج.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
کارگاه آینده پژوهی Futures studies Workshop	۲	۱۶ نظری	اختیاری	نظری (۱)-
		۱۶ عملی		عملی (۱)
	ندارد	آموزش تکمیلی		
		دارد ☒		
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه ☒
				آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس آشنا نمودن دانشجویان با نحوه اجرای آینده پژوهی در قالب یک موضوع قابل اجرا در یک ترم یا حداکثر ۶ ماه می باشد. در این درس دانشجویان می آموزند چگونه روشهایی که به صورت نظری در دروس آینده پژوهی برای آنها عرضه شده است به صورت «عملی» مورد استفاده قرار می گیرند؛ تا تمرینی برای کاربست روش های آینده پژوهی در عمل در دوره آموزشی باشد. همچنین، نقد و بررسی کاربست روش ها و یافته های پژوهش در قالب «مباحثات اثربخش میان دانشجویان و استاد» از دیگر اهداف مهم درس کارگاه است.

سرفصل های درس:

- توجیه مراحل کار، اهداف و روش تعامل در طول دوره
- آموزش عملی نحوه شناخت عمیق موضوع و پرورش ابعاد علمی آن و منابع اصلی مرتبط با موضوع
- ارائه سمینار اول برای جمع بندی موضوع توسط دانشجویان
- آموزش عملی نحوه انتخاب روش و رویکرد مناسب برای آینده پژوهی
- ارائه سمینار دوم برای تعیین روش ارائه کار توسط دانشجویان
- اجرای روش و انجام آینده پژوهی و ارائه نتایج
- ارائه سمینار سوم نتایج نهایی توسط دانشجویان و نقد و بررسی همه جانبه

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
		نوشتاری ☒	عملکردی ☒
			☒

منابع و مراجع:

- شوارتز، پیتر (۱۳۸۷). هنر دورنگری. مترجم عزیز علیزاده، موسسه مطالعات و تحقیقات علوم و فناوری دفاعی.
- Apel, H. (2004). *The Future Workshop*. In *International Expert Meeting on Theory and Practice of Peace Education*. Munich.
- Loveridge, D. (2009). *Foresight : the art and science of anticipating the future*. New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Dator, J. (1993). *From future workshops to envisioning alternative futures*. *Futures Research Quarterly*, 9(3), 108-12.
- Eickhoff, P., & Stephan, G. (2009). "Power of Imagination Studio: A Further Development of the Future Workshop". *The Change Handbook: The Definitive Resource on Today's Best Methods for Engaging Whole Systems*. Pp 267-272.
- Jungk, R., and Norbert R. M. *Future Workshops—Ways for Reviving Democracy/Use Fantasy to Break Routine and Resignation*. 3rd ed., Munich.
- Kensing, F., & Madsen, K. H. (1991). "Generating visions: Future workshops and metaphorical design". *Design at work: Cooperative design of computer systems*, 155-168.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
مباحث منتخب در آینده‌پژوهی Selected Issues In Future Studies	۲	۳۲	اختیاری	ندارد
	آموزش تکمیلی			
	ندارد ☒	دارد		
		سفر علمی	سمینار	کارگاه

اهداف درس:

با توجه به نوپا بودن رشته آینده‌پژوهی و همین‌طور ماهیت میان‌رشته‌ای آن، شدت تغییر و تحولات در آن بالا بوده و نرخ ورود مطالب جدید و به روز در آن بسیار شدید است. از این رو، در این درس تازه‌ترین مسائل و موضوعات تخصصی در حوزه‌های متنوع رشته آینده‌پژوهی به صورت نقادانه مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. موضوعات به روزی که عمدتاً در مقالات و گزارشهای راهبردی مراکز معتبر پژوهشی و تصمیم‌ساز در دنیا منتشر می‌شود منابع اصلی این درس است. مطلوب آن است که موضوعات انتخاب شده در این درس، در راستای حیطه‌های پژوهشی رساله دکتری دانشجویان باشد.

سرفصل درس:

سرفصل این درس به پیشنهاد اساتید و با تصویب گروه آموزشی برای آن ترم تدوین خواهد شد.

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
		نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع درس:

مقالات منتشر شده در نشریات معتبر علمی مربوط به آینده‌پژوهی
گزارشهای منتشر شده توسط نهادهای معتبر پژوهشی و راهبردی
کتاب روز مرتبط با موضوع.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
مدیریت راهبردی و آینده‌پژوهی Strategic Management and Futures Studies	۲	۳۲	اختیاری	ندارد
	آموزش تکمیلی			
	ندارد ☒	دارد		
سفر علمی		سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس آشنایی دانشجویان با مبانی و نظریه‌های مدیریت استراتژیک، مکاتب گوناگون مدیریت استراتژیک، درک مطالعات فکری و روندهای مدیریتی و افزایش قابلیت‌های اجرایی در مدیریت و بهره‌برداری از تفکر راهبردی در مطالعات آینده است.

سرفصل درس:

مرور مفاهیم بنیادی مدیریت استراتژیک؛ نسبت برنامه‌ریزی با شکل‌گیری راهبرد؛ نحوه شکل‌گیری راهبرد؛ مدیریت راهبردی (برنامه‌ریزی، اجرا و کنترل)

سیر تحول مطالعات مدیریت استراتژیک؛ آشنایی با مفاهیم و نظریه‌های موجود

تحلیل استراتژی در سطح کسب و کار

تحلیل استراتژی در سطح شرکت

تحلیل استراتژی در سطح شبکه

استراتژی و ارزش اجتماعی

تحلیل ارزش در استراتژی

استراتژی سازی در رویکرد کلاسیک

استراتژی سازی در رویکرد تحولی

استراتژی سازی در رویکرد سیستمی

استراتژی سازی در رویکرد تکاملی

مدل دلنا

رویکردهای نوین در استراتژی Real Option

رویکردهای نوین در استراتژی RBV

رویکردهای نوین در استراتژی: قابلیت‌های بویا

رویکردهای نوین در استراتژی: استراتژی به مثابه عمل

تحلیل چالش‌های مدیریت استراتژیک

نسبت بین تفکر استراتژیک و مطالعات آینده

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

یرس ج. و راینسون ر. (۱۳۹۲). مدیریت راهبردی (برنامه‌ریزی، اجرا و کنترل). ترجمه حسینی، سید محمود. تهران: انتشارات سمت.

غفاریان، وفا (۱۳۸۳). پنج فرمان برای تفکر استراتژیک. تهران: انتشارات فرا.

ویتینگتون ر. (۱۳۹۱). جیستی راهبرد: درآمدی بر الگوهای شکل‌گیری راهبرد. ترجمه بهمن حاجی‌پور و ماجد ناجی. تهران: انتشارات سمت.

Becerra, M. (2009). *Theory of the firm for strategic management: economic value analysis*. Cambridge University Press.

Costanzo, L. A. & MacKay, R. B. (Eds.). (2008). *Handbook of research on strategy and foresight*. Edward Elgar Publishing.

- Courtney, H. (2001). *20/20 foresight: crafting strategy in an uncertain world*. Harvard Business Press.
- de Lattre-Gasquet, M., Petithuguenin, P., & Sainte-Beuve, J. (2003). Foresight in a research institution: A critical review of two exercises. *Journal of Forecasting*, 22(2-3), 203-217.
- Hax, A. C. & Majluf, N. S. (1991). *The strategy concept and process: a pragmatic approach*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Johnson, G. Whittington, R. Scholes, K. & Pyle, S. (2011). *Exploring strategy: text & cases*. Harlow: Financial Times Prentice Hall.
- Lindgren, M. & Bandhold, H. (2002). *Scenario planning: The link between future and strategy*. Palgrave Macmillan.
- Martinet, A.C. (2010). Strategic planning, strategic management, strategic foresight: The seminal work of H. Igor Ansoff, *Technological Forecasting and Social Change*. Volume 77, Issue 9, Pages 1485-1487.
- Mintzberg, H. (2007). *Tracking strategies: Toward a general theory*. Oxford University Press.
- Mintzberg, H. Ahlstrand, B. & Lampel, J. (2005). *Strategy Safari: A Guided Tour Through The Wilds of Strategic Mangament*. Simon and Schuster.
- Schoemaker, P. J. (1995). Scenario planning: a tool for strategic thinking. *Sloan management review*, 36, 25-35.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
مروری بر مکاتب و روندهای اقتصادی Review of Economic Schools and Trends	۲	۳۲	اختیاری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی		
		دارد	سفر علمی	سمینار
				آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف از این درس، از یک سو آشنایی با مهم‌ترین مکاتب اقتصادی و نظریه‌پردازان کلیدی آنها از مکاتب پیش از مدرن تا مکاتب مدرن و نوین بوده و از سوی دیگر تحلیل و بررسی روندهای کلیدی اقتصادی و قابلیت ارزیابی تحلیل‌های تاریخی در سطوح بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی می‌باشد.

سرفصل درس:

بخش اول) مروری تاریخی بر مکاتب اقتصادی و نظری‌پردازان اصلی آنها از مکاتب کلاسیک تا مکاتب مدرن
مکاتب پیش از مدرن شامل مکاتب مرکانتیلیسم و فیزیوکراسی
مکتب کلاسیک شامل نظریات آدام اسمیت، مالتوس، ریکاردو، میل و ...
مکتب سوسیالیست شامل نظریات اوون، مارکس، و ...
مکتب تاریخی اتریش شامل نظریات فردریش لیست و ماکس وبر و ...
مکتب مارچینالیست شامل نظریات کورنات، منگر، کلارک و ...
مکتب نئوکلاسیک و نظریات نزدیک به آن شامل نظریات مارشال، فیشر، جامبرلین، لئوتیف، والراس، نش، لرو، سولو و ...
مکتب کینزین و نئوکینزین‌ها شامل نظریات کینز، ساموئلسون، استیگلیتز، کروگمن و ...
مکتب شومپتر و نئوشومپترین‌ها و تکاملی‌ها شامل نظریات شومپتر، ویلن، نلسن، وینتر، فریمن، بولدینگ و ...
مکتب ساختارگرایی شامل نظریات پریش، فورتادو، سینگر و ...
مکتب نهادگرایی و نهادگرایان نوین شامل نظریات ویلن، بایج، میردال، گالبریت، تورث، ویلیامسون، استروم و ...
مکتب شیکاگو شامل نظریات فریدمن، استیگلز، بکر و ...
بخش دوم) تحلیلی بر روندهای اقتصادی در سطوح بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی
آشنایی با شاخص‌های کلیدی تحلیل روندهای اقتصادی
تحلیل تاریخی روندهای اقتصادی موجود
آشنایی با نحوه تحلیل روندهای اقتصادی موجود

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

بیغمی، عادل و سعیدی، صابر حامد (۱۳۸۸). *اقتصاد هترو دوکس (نگاهی به جریان‌های رقیب اقتصاد متعارف)*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

تفضلی، فریدون (۱۳۹۱). *تاریخ عقاید اقتصادی*. تهران: نشر نی.

Roncaglia, A. (2005). *The Wealth of Ideas: A History of Economic Thought*. Cambridge University Press.

Screpanti, E. and Zamagni, S. (2005). *An outline of the history of economic thought*. Oxford University Press.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
مطالعه تطبیقی نظامهای آینده‌پژوهی در جهان Comparative Study of Foresight Systems in the World	۲	۳۲	اختیاری		ندارد
			آموزش تکمیلی		
			دارد		
	ندارد ☒	سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس مطالعه و شناخت نظامهای مختلف آینده‌پژوهی، مقایسه آنها و استخراج نقاط قوت و ضعف آنها در مقایسه با یکدیگر است. دانشجویان با گذراندن این درس شناخت نسبی از نظامهای آینده‌پژوهی در جهان کسب می‌کنند و با این شناخت امکان ارائه و پیشنهاد نظام آینده‌پژوهی مطلوب برای کشور، یا سازمان را بدست می‌آورند.

سرفصل درس:

مروری بر مفاهیم و تعاریف نظری در باره نظامهای آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری
 مروری بر کلیات و مفاهیم آینده/ پیش‌رانه‌ها و چالشهای آینده‌نگاری/ تقسیم‌بندیهای مختلف آینده‌نگاری
 مطالعه و بررسی روشهای تطبیق نظامهای آینده‌پژوهی
 معرفی نظامهای آینده‌پژوهی موجود در جهان
 مطالعه نظامهای آینده‌پژوهی در کشورهای صنعتی و قدرتهای بزرگ
 مطالعه نظامهای آینده‌پژوهی در کشورهای در حال توسعه
 آینده‌پژوهی اسلامی و نسبت آن با نظامهای آینده‌پژوهی موجود
 مقایسه نظامهای آینده‌پژوهی مختلف با یکدیگر
 نحوه یکپارچه سازی روشهای آینده‌پژوهی و روش‌شناسی تدوین چارچوب مطلوب آینده‌نگاری
 مدل مفهومی و مولفه‌های حیاتی آینده‌نگاری و نحوه ارائه چارچوب آینده‌نگاری مطلوب ملی

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی (۱۳۸۷). بررسی تطبیقی و ترازبایی در نظام‌های آینده‌پژوهی شش کشور. تهران: موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی.
- Alsan, A., & Oner, M. A. (2004). Comparison of national foresight studies by integrated foresight management model. *Futures*, 36(8), 889-902.
- Amanatidou, E. (2008). "Joint foresight": towards a mechanism for joint programming in Europe?. *foresight*, 10(6), 103-117.
- Barre, R. (2014). Innovation systems dynamics and the positioning of Europe. A review and critique of recent Foresight studies. *Foresight*, 16(2), 126-141.
- Butter, M., Brandes, F., Keenan, M., & Popper, R. (2008). Editors' introduction to the European Foresight Monitoring Network. *foresight*, 10(6), 3-15.
- Eriksson, E. A., & Weber, K. M. (2008). Adaptive foresight: navigating the complex landscape of policy strategies. *Technological Forecasting and Social Change*, 75(4), 462-482.
- Georghiou, L. (1996). The UK technology foresight programme. *Futures*, 28(4), 359-377.
- Habegger, B. (2010). Strategic foresight in public policy: Reviewing the experiences of the UK, Singapore, and the Netherlands. *Futures*, 42(1), 49-58.

- Kaivo-oja, J., & Marttinen, J. (2008). Foresight systems and core activities at national and regional levels in Finland 1990–2008. *Turun kauppakorkeakoulun Tulevaisuuden tutkimuskeskus, e-booksarja, 6*, 2008.
- Keenan, M., & Popper, R. (2008). Comparing foresight “style” in six world regions. *foresight, 10*(6), 16-38.
- Keenan, M., Butter, M., Sainz de la Fuente, G., & Popper, R. (2006). Mapping foresight in Europe and other regions of the world. *European Foresight Monitoring Network*.
- Kuosa, T. (2011). *Practising Strategic Foresight in Government: The Cases of Finland, Singapore, and the European Union*. S. Rajaratnam School of International Studies.
- Lessmann, S. Baesens, B. Mues, C. Pietsch, S. (0225). “Benchmarking Classification Models for Software Defect Prediction: A Proposed Framework and Novel Findings”. *Software Engineering, IEEE Transactions on*. Vol. 32, Issue, 2, pp. 258 – 242.
- Martin, B. R. (1995). Foresight in science and technology. *Technology analysis & strategic management, 7*(2), 139-168.
- May, G. H. (2009). Foresight and futures in Europe: an overview. *foresight, 11*(5), 57-67.
- Park, B., & Son, S. H. (2010). Korean Technology Foresight for national S&T planning. *International Journal of Foresight and Innovation Policy, 6*(1-3), 166-181.
- Popper, R. (2008). How are foresight methods selected?. *foresight, 10*(6), 62-89.
- Rijkers-Defrasne, S., Amanatidou, E., Braun, A., & Pechmann, A. (2008). Detecting and analysing emerging science and technology issues: the EFMN Issue Analysis. *foresight, 10*(6), 90-102.
- Saritas, O., & Oner, M. A. (2004). Systemic analysis of UK foresight results: joint application of integrated management model and roadmapping. *Technological Forecasting and Social Change, 71*(1), 27-65.
- Stanovnik, P., & Kos, M. (2005). *Technology foresight in Slovenia*. Institute for Economic Research.
- UNIDO (2005). *UNIDO Technology Foresight Manual. Organization and Methods (Vol 1)*. Vienna
- Volkery, A., & Ribeiro, T. (2009). Scenario planning in public policy: Understanding use, impacts and the role of institutional context factors. *Technological forecasting and social change, 76*(9), 1198-1207.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
مقدمه‌ای بر مطالعات علم و فناوری An Introduction to Science and Technology Studies	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی			
		دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هر گونه تصمیم هوشمندانه در قبال علم و فناوری که در خط‌مشی‌های علم و فناوری کشور تجلی می‌یابد باید با در نظر گرفتن آگاهانه این تأثیرات و ابعاد باشد. در این درس، دانشجویان به شیوه‌ای نقادانه با تأثیرات علم و فناوری در جامعه آشنا می‌شوند و از رهگذر جامعه‌شناسی علم و فناوری، مباحث فلسفی علم و فناوری و همین‌طور خط‌مشی علم و فناوری، تبعات آینده توسعه علم و فناوری در ایران و جهان را مدنظر قرار می‌دهند.

سرفصل‌های درس:

پیشینه تاریخی مطالعات علم و فناوری و جایگاه‌شناسی جامعه‌شناسی علم و فناوری
رویکردهای عمده در مطالعات اجتماعی علم و فناوری
پارامترهای اجتماعی علم
تعیین اجتماعی علم
جامعه‌شناسی معرفت

ساختار انقلاب‌های علمی کوهن
کاکردگرایی و مناقشات آن در جامعه‌شناسی علم
علم و ساخت اجتماعی واقعیت
هنجارهای فرهنگی علم و تحولات اجتماعی
نقش و مسؤلیت اجتماعی اندیشمندان
تاریخچه جامعه‌شناسی فناوری
رابطه جامعه و فناوری
ابعاد اجتماعی انتقال فناوری
جامعه‌شناسی و خط‌مشی فناوری
آینده‌نگاری تأثیرات علم و فناوری در جامعه
پیوست‌نگاری فرهنگی فناوری‌های نوظهور در ایران

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- توکل، محمد (۱۳۸۹). جامعه‌شناسی علم. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.
توکل، محمد (۱۳۹۰). جامعه‌شناسی تکنولوژی. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.
شیخ‌رضایی، حسین و کرباسی‌زاده، احسان (۱۳۹۱). علم، جامعه، اخلاق. تهران: انتشارات مینوی خرد.
قانع‌راد، محمدامین (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی رشد و افق‌های علم در ایران. تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.
قانع‌راد، محمدامین (۱۳۸۵). تعاملات و ارتباطات در اجتماع علمی. تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
Borup, M. Brown, N. Konrad, K. & Van Lente, H. (2006). The sociology of expectations in science and technology. *Technology analysis & strategic management*. 18(3-4), 285-298.
Carroll, Patrick (2006). *Science, Culture, and Modern State Formation*. Berkeley: University of California Press.

Hackett, E. J. Amsterdamska, O. Lynch, M. & Wajeman, J. (2008). *The handbook of science and technology studies*. The MIT Press.

Jasanoff, S. (2001). *Handbook of science and technology studies*. Sage publications.

Sismondo, S. (2011). *An introduction to science and technology studies*. John Wiley & Sons.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
نظریه آشوب و پیچیدگی Chaos and Complexity Theroy	۲	۳۲	اختیاری	پویایی‌شناسی سیستم‌ها و مدل‌سازی
	ندارد	آموزش تکمیلی		
		دارد ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

با توجه به پیچیدگی‌های موجود در سیستم‌های اجتماعی و تاثیر این پیچیدگیها بر به وجود آمدن انواع عدم قطعیتها در آینده‌پژوهی می‌توان به نقش و توسعه روشهای بررسی و تحلیل سیستمهای پیچیده و آشوبناک در حیطه روشهای آینده‌پژوهی در آینده امیدوار بود. با توجه به این موضوع در این درس به شناخت این روشها پرداخته شده و ضمن بررسی کاربردهای آنها در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و ... بر کاربرد این روشها در آینده‌پژوهی تمرکز خواهد شد.

سرفصل‌های درس:

مبانی فلسفی سیستمهای پیچیده و آشوبناک

تعریف آشوب

بررسی خواص تابع لجستیک

معرفی ضریب لیاپانوف و خواص آن

بررسی جاذب‌های غریب

فرکتالها و کاربرد آن در نظریه آشوب

کاربردهای نظریه آشوب در علوم اجتماعی و اقتصادی

مفهوم پیچیدگی

پیچیدگی در علوم اجتماعی، زیست‌شناسی و علوم کامپیوتر

خواص نوحواسته

مدل‌سازی عامل‌محور و کاربردهای آن

اتوماتای سلولی و کاربردهای آن

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- Alligood K. T. Sauer T. D. Yorke J. A. (2000). *CHAOS: An Introduction to Dynamical Systems*. Springer.
- Bertuglia C. S. and Vaio F.(2005). *Nonlinearity, Chaos, and Complexity: The Dynamics of Natural and Social Systems*. Oxford University Press.
- Douglas Kiel L. and Elliott Euel (2004). *Chaos Theory in the Social Sciences: Foundations and Applications*. THE UNIVERSITY OF MICHIGAN PRESS.
- Morçöl, G. (2012). *A complexity theory for public policy*. NewYork: Routledge.
- Room, G. (2011). *Complexity, institutions and public policy: agile decision-making in a turbulent world*. Edward Elgar Publishing.
- Wolfram S. (2002). *A New Kind of Science*. Wolfram Media Inc.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	بیشترین
نظریه بازیها و آینده پژوهی Game Theory & Futures Studies	۲	۳۳	اختیاری	ندارد
	ندارد	آموزش تکمیلی		
		دارد ☒		
		سفر علمی	سمینار	کارگاه ☒
				آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف از این درس ارائه اطلاعات پایه‌ای و کاربردی به دانشجویان برای درک مفاهیم رایج در حوزه نظریه بازی‌ها و آشناسازی آنها با نمونه‌هایی از کاربردهای نظریه بازی در حوزه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، نظامی و اقتصادی است. هدف اساسی این درس پس از آموزش مفاهیم مقدماتی و پیشرفته نظریه بازی‌ها، تمرکز بر کاربرد آن در آینده پژوهی است. در واقع به نظریه بازی به عنوان یک ابزار بسیار قوی در پیش‌بینی حوادث آینده در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و علم و فناوری نگریسته می‌شود.

سرفصل‌های درس:

بخش اول: مقدمه‌ای بر نظریه بازی :

تاریخچه نظریه بازی

نظریه بازی چیست؟

موضوعیت نظریه بازی در علوم اجتماعی

موضوعیت نظریه بازی در علوم سیاسی

تقسیم بندی بازیها

بازیهایی که به تحلیل روندهای بلند مدت می پردازند: بازیهای تکراری، نظریه بازی تکاملی، نظریه بازی آشیانه ایی
اشاره ایی کوتاه به کاربردهای نظریه بازی در آینده پژوهی، فلسفه، منطق، علوم کامپیوتر و زیست شناسی

بخش دوم: مفاهیم پایه نظریه بازی ها

الف) مفاهیم مقدماتی :

۱) تصویر کلی از کاربردهای نظریه بازی در آینده پژوهی، اقتصاد، فاینانس، مدیریت.

۲) نقش مدل های بازی و تعادل در تحقیقات نظامی

۳) تعریف بازی و عناصر آن

۴) اقدام و استراتژی

۵) مروری بر نظریه مطلوبیت انتظاری و مطلوبیت غیرانتظاری

ب) نمایش بازی:

۱) نمایش فرم گسترده (تعریف مجموعه محور و گراف محور)

۲) بازی های با اطلاعات ناقص

۳) بازی های با اطلاعات تکامل و مدل های بیزی

۴) فرم استراتژیک

۵) بازی های با جمع صفر

بخش سوم: مفاهیم پیشرفته

پ) مفاهیم راه حل

۱) حل پذیری از طریق حذف استراتژی های مغلوب

۲) استنتاج معکوس (Backward Induction) و الگوریتم کوهن در بازی های با اطلاعات کامل

۳) تعادل نش خالص و مختلط

۴) تعادل هماهنگ شده (Correlated Equilibria)

۵) تعادل بیزی

۶) علامت دهی (Signaling)

ت) پالایش (Refinement) تعادل

۱) تعادل کامل زیر بازی (Sub-game Perfect) و تهدید معتبر

۲) تعادل بیز کامل (PBE)

۳) مقاومت در مقابل لرزش دست (Trembling Hand)

ت) بازی های تکرار شونده در افق محدود و نامحدود

ج) تحلیل ایستای مقایسه ای در تعادل نش در بازی های مکمل

بخش چهارم) آینده پژوهی و نظریه بازی ها

د) مطالعه آینده با استفاده از نظریه بازی و آینده نظریه بازی (و اشاره به بعضی از مسائل باز در نظریه بازی)

ه) چالشهای فنی کاربرد نظریه بازی برای تحلیل آینده

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
☒		نوشتاری ☒ عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

اصغرپور، محمدجواد (۱۳۸۲). تصمیم‌گیری گروهی و نظریه بازی‌ها با نگرش تحقیقی در عملیات. تهران: انتشارات دانشگاه

تهران.

Eric, Rasmusen (2005). *Games and Information: An Introduction to Game Theory*. Wiley.

Green, K. C. (2002). Forecasting decisions in conflict situations: A comparison of game theory, role-playing, and unaided judgement. *International Journal of Forecasting*, 18(3), 321-344.

Shoham, Y., & Leyton-Brown, K. (2008). *Multiagent systems: Algorithmic, game-theoretic, and logical foundations*. Cambridge University Press.

Thomas J. Webster (2009). *Introduction to Game Theory in Business and Economics*. M.E. Sharpe.

Von Neumann, J., & Morgenstern, O. (2007). *Theory of Games and Economic Behavior (60th Anniversary Commemorative Edition)*. Princeton University Press.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
نظریه نهادی و آینده‌پژوهی Institutional Theory and Futures Studies	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	آموزش تکمیلی				
	ندارد ☒	دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس آشنایی دانشجویان با عرصه علوم اجتماعی به طور عام و تحلیل نهادی به طور خاص؛ اثربرداری و اثرگذاری متقابل نهادها در جامعه و عامه، در نهایت آشنایی با سازوکارهای تنظیمی، هنجاری و فرهنگی - شناختی، منطبق هر سازوکار، شاخصها و مبنای اطاعت و مشروعیت در هر سازوکار می‌باشد و اینکه نظریه نهادی از منظر سازوکارهای پیش گفته چگونه امکان پیش‌نگری در خصوص جوامع را فراهم می‌نماید.

سرفصل درس:

اقتصاد نهادی و نهادگرایی در توسعه اقتصادی
نظریه نهادگرایی در علم سیاست
نظریه نهادگرایی در جامعه‌شناسی
نظریه نهادگرایی در سازمان و مدیریت

آشنایی با سازوکارهای نهادی (آشنایی با نظریه نهادی معاصر: نظریه نهادی در اقتصاد، نظریه نهادی در علوم سیاسی، نظریه نهادی در جامعه‌شناسی؛ سازوکارهای نهادی: سازوکارهای تنظیمی، سازوکارهای هنجاری، سازوکارهای فرهنگی - شناختی، مبنای اطاعت و مشروعیت در هر یک از سازوکارها؛ سطوح مختلف تجزیه و تحلیل در سازوکارهای نهادی: سطح نظام جهانی، سطح اجتماعی، سطح میدانی سازمانی، سطح جمعیت‌های سازمانی، سطح سازمانی، سطح خرده سازمانی؛ حاملین نهادی: حاملین فرهنگی، حاملین ساختاری اجتماعی، روتینها؛ کارگزاران نهادی: روحانیت دینی، دولت، اندیشمندان، حرفه ای ها؛ ایجاد، حفظ و تغییر نهادها: رهیافت‌های فرایندی و رهیافت‌های گوناگونی به ایجاد نهادها، حفظ نهادها، اشاعه نهادها و تغییر نهادها)

نظریه های تنظیم (پیشینه مباحث نظری تنظیم؛ نظریه های کلیدی تنظیم: نظریه اقتصادی، نظریه های منافع بخش عمومی و خصوصی، نظریه شبکه، نظریه نهادی؛ تکنیکهای تنظیم؛ چگونگی اعمال سازو کارهای تنظیمی؛ پاسخگویی تنظیم کنندگان؛ خود تنظیمی؛ ابعاد قانونی تنظیم)، نقش این نظریه‌ها در پیش‌نگری

نقش نهاد خانواده و تعلیم و تربیت در ساختن آینده (نهادهای جامعه پذیری اولیه؛ خانواده، مدرسه؛ نهادهای جامعه پذیری ثانویه: دانشگاهها، سازمانها، رسانه های گروهی؛ نهادهای مذهبی جامعه پذیری: مساجد، عتبات، هیئات)، نقش رسانه‌ها و سازمانهای فرهنگی (آشنایی با رسانه های نوین؛ آشنایی با کارکردهای روابط عمومی).

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	بروز کلاسی
☒		نوشتاری ☒	عملکردی ☒

منابع و مراجع:

پیترز، گای (۱۳۸۶)، نظریه نهادگرایی در علم سیاست، ترجمه فرهاد مؤمنی و فریبا مؤمنی، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
قلی پور، آرین (۱۳۸۴)، نهادها و سازمانها (کولوزی نهادی سازمانها)، تهران: سمت.
متوسلی، محمود (۱۳۸۹)، توسعه اقتصادی: مفاهیم، مبنای نظری، نهادگرایی و روش‌شناسی، تهران: سمت.
متوسلی، محمود و همکاران (۱۳۸۹)، اقتصاد نهادی: پیشگامان نهادگرایی که علم اقتصاد را متحول کردند، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

مشهدی احمد، محمود (۱۳۹۲). اقتصاد نهادگرا: مطالعه یک سنت هنرودوکس در برابر ارتدکس اقتصادی. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).

Mahoney, J. & Thelen, K. (Eds.). (2010). *Explaining institutional change: ambiguity, agency, and power*. Cambridge University Press.

Peters, B. G. (2005). *Institutional theory in political science*. Continuum.

Scott, W. Richard. (2008). *Institutions and Organizations*. Sage Publications Ltd.

Tang, S. (2010). *A general theory of institutional change*. Taylor & Francis.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
نظریه‌های جهانی شدن و آینده جهان Globalization Theories and World Futures	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	ندارد ☒	آموزش تکمیلی			
		دارد			
		سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس کمک به دانشجویان به منظور درک عرصه جهانی در ابعاد مختلف فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، تکنولوژیک و... بخصوص در دوران جهانی شدن می‌باشد همچنین دانشجویان در این درس با مبانی نظری جهانی شدن، پیامدها و چالش‌های جهانی شدن و نحوه برخورد با آن آشنا می‌شوند.

سرفصل درس:

نظریه‌های گوناگون جهانی شدن: نظریه نظام‌مند جهانی شدن، نظریه مفهومی، نظریه جامعه شناختی، نظریه تحولی، نظریه شک‌گرا، نظریه مکانی، نظریه مثبت‌گرا، نظریه اصلاح‌طلب، نظریه رادیکال، نظریه انقلابی، نظریه فرهنگی نظریات پست‌مدرن و جهانی شدن اندیشه آتی و درباره جهانی شدن و آینده‌های بدیل آن. ظهور جامعه شبکه‌ای در عرصه‌های اقتصاد، جامعه و فرهنگ و پدیده دو جهانی شدن‌ها قدرت هویت در عصر جهانی شدن دگرگونی‌های بنیادین در بافتهای کلان اقتصادی و اجتماعی همگرایی اقتصادی و جهانی‌سازی نسبت جهانی شدن با مدرنیته نسبت اندیشه اسلامی و اندیشه جهانی شدن

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

- افروغ، عماد (۱۳۸۷). *ما و جهانی شدن*. تهران: نشر سوره.
- جویند، اندرو (۱۳۹۱). *نظریه پردازان بزرگ جهانی شدن*. ترجمه مسعود کرباسیان و هامایاک اودیس‌یانس، تهران: نشر چشمه.
- رحیمی بروجردی، علیرضا (۱۳۹۱). *جهانی سازی*. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- عاملی، سعیدرضا (۱۳۹۰). *مطالعات جهانی شدن: دوقطبی شدن و دو جهانی شدن*. تهران: سمت.
- غلامی، رضا (۱۳۹۱). *اسلام و جهانی شدن: بررسی امکان جهانی شدن اسلامی در قرن ۲۱*. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، سازمان انتشارات.
- کجویان، حسین (۱۳۸۷). *نظریه‌های جهانی شدن و دین: مطالعه‌ای انتقادی*. تهران: نشر نی.
- مانوتل، کاستلز (۱۳۸۰). *عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ (جلد ۱)*. ظهور جامعه شبکه‌ای، ترجمه احد علیقلیان، آتشین خاکباز، ویراستار ارشد: دکتر علی پایا، چاپ اول، انتشارات طرح نو.
- مانوتل، کاستلز (۱۳۸۰). *عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ (جلد ۲)*. قدرت هویت، ترجمه حسن چاوشیان، ویراستار ارشد: دکتر علی پایا، چاپ اول، انتشارات طرح نو.

مانوئل، کاستلز (۱۳۸۰). عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ (جلد ۳): پایان هزاره. ترجمه احد علیقلیان، افشین خاکباز، ویراستار ارشد: علی پایا، چاپ اول، انتشارات طرح نو.

- Aligica, P. D. (2009). Social predictions, institutional design and prestige loops: Richard Henshel's contribution to futures studies. *Futures*, 41(3), 147-155.
- Ameli, S. R. (2002). *Globalization and British-Muslim Identity*. London: ICAS Press.
- Axford, B. (2013). *Theories of globalization*. John Wiley & Sons.
- Buanes, A., & Jentoft, S. (2009). Building bridges: Institutional perspectives on interdisciplinarity. *Futures*, 41(7), 446-454.
- Colwell, K., & Narayanan, V. K. (2010). Foresight in economic development policy: Shaping the institutional context for entrepreneurial innovation. *Futures*, 42(4), 295-303.
- Held, D. & McGrew, A. G. (Eds.). (2007). *Globalization theory: Approaches and controversies (Vol. 4)*. Cambridge: Polity.
- Hubacek, K., & Mauerhofer, V. (2008). Future generations: Economic, legal and institutional aspects. *Futures*, 40(5), 413-423.
- Hughes, B. B., & Hillebrand, E. E. (2006). *Exploring and shaping international futures*. Paradigm Publishing, Inc..
- Meadows, D., Randers, J., & Meadows, D. (2004). *Limits to growth: the 30-year update*. Chelsea Green Publishing.
- Narayanan, V. K., & Fahey, L. (2006). Institutional evolution as an emerging focus in scenario planning. *Futures*, 38(8), 972-992.
- Randers, J. (2012). *2052: A global forecast for the next forty years*. Chelsea Green Publishing.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد		پیشنیاز
نظریه‌های خط‌مشی‌گذاری عمومی Public Policy Making Theories	۲	۳۲	اختیاری	نظری	ندارد
	آموزش تکمیلی				
	ندارد		دارد ☒		
		سفر علمی	سمینار ☒	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

در این درس دانشجویان کارویژه سیاست و کارویژه اداره و رابطه میان آنها را درک خواهند کرد؛ با فرایند سیاست‌گذاری عمومی از تدوین دستور کار تا تدوین خط‌مشی، قانونی شدن، اجرا، تحلیل و ارزشیابی آن آشنا خواهند شد؛ و همچنین حوزه‌های سیاست‌گذاری عمومی اعم از اقتصاد، بهداشت، مسکن، آموزش، فرهنگ و ... را خواهند شناخت و پیوند سیاست‌گذاری و آینده‌پژوهی را به عنوان دو حوزه بسیار متعامل، درک خواهند نمود.

سرفصل درس:

درک سیاست‌گذاری عمومی (واژگان، مفاهیم کلیدی و تعاریف؛ رهیافتهای موجود در مطالعه سیاست عمومی از جمله: رهیافت اخلاقی، رهیافت شرح حال‌نویسی، رهیافت مطالعه موردی، رهیافت حقوق عمومی، رهیافت سیستمی، رهیافت طرح‌های مقدماتی سیاست عمومی، رهیافت پژوهش رسمی؛ گونه‌شناسی‌ها در سیاست عمومی)

مطالعه سیاست عمومی (سیر تاریخی؛ جایگاه و دکنترین‌های مطالعات سیاسی عمومی در عرصه دانشگاهی؛ علوم سیاسی، مدیریت دولتی، روابط بین‌الملل، اقتصاد سیاسی؛ علم سیاست عمومی و مطالعه سیاست عمومی؛ تکنرگرایبی در مقابل نخیه‌گرایی در مطالعه سیاست‌گذاری عمومی؛ شیوه شک‌گرا، ائتلاف منافع)

سیستم سیاست‌گذاری عمومی (نظریه سیستم‌ها؛ سیستم‌های باز، تحلیل سیستم‌ها)

فرایند سیاست‌گذاری عمومی (دستورگذاری؛ نقش کارآفرینان سیاست عمومی، چرخه توجه به مسائل عمومی؛ تصمیم‌گیری؛ تصمیم‌گیری عقلایی؛ مدل جزئی-تدریجی، مدل بررسی تلفیقی؛ اجرا؛ ارزیابی؛ کارایی و اثربخشی؛ بازخورد)

تدوین سیاست عمومی در نظام رسمی (ماهیت ستاد و صف؛ ستاد ریاست جمهوری؛ پیشنهاد دهندگان سیاست عمومی؛ پیشنهاددهندگان رسمی و غیررسمی؛ کانون‌های فکر؛ کانون‌های فکر غیردانشگاهی، کانون‌های فکر حکومتی و ...)

تحلیل و ارزیابی سیاست عمومی (تحلیل سیاست عمومی به مثابه اختلاف عقیده؛ تحلیل رسمی سیاست عمومی؛ کارکردها و کنکارکردهای تحلیل سیاست عمومی؛ مدل‌های تحلیل سیاست عمومی؛ طوفان فکری؛ نظریه یازریا؛ بازی‌های با مجموع صفر؛ ارزیابی برنامه‌ها؛ تفاوت تحلیل سیاست با ارزیابی برنامه‌ها، ارزیابی برنامه توسط قوه مقننه؛ انواع ارزیابی؛ استانداردهای ارزیابی)

رهیافت اعتقادی در فهم سیاست عمومی (تبیینی اعتقادی از سیاست عمومی؛ از مکتب اعتقادی تا سیاست عمومی، رهبری یا مکتب اعتقادی، انحراف از مکتب اعتقادی؛ نقش مکاتب اعتقادی در تدوین سیاست عمومی؛ چرخه تدوین اعتقادی سیاست عمومی)

حوزه‌های سیاست‌گذاری عمومی (سیاست اقتصادی؛ پولی، مالی، مالیاتی؛ سیاست خارجی و دفاعی؛ سیاست علمی، آموزشی و فناوری؛ سیاست زیست‌محیطی؛ سیاست رفاهی؛ سیاست سلامت؛ سیاست عدالت قضایی و حقوق شهروندی)

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	☒	☒	☒

منابع و مراجع:

الوانی، س.م. و شریف زاده فد. (۱۳۸۵). *فرایند خط‌مشی‌گذاری عمومی*. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

رز، ر. (۱۳۹۰). *یادگیری بر مبنای خط‌مشی‌های عمومی تطبیقی: راهنمای کاربردی*. دانایی‌فرد، ح و خیرگو، م. تهران: نشر مهربان.

هاولت م. رامش ام. (۱۳۸۰). *مطالعه خط‌مشی عمومی*. ترجمه عباس منوریان و ابراهیم گلشن. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.

Da Costa, O., Warnke, P., Cagnin, C., & Scapolo, F. (2008). The impact of foresight on policy-making: insights from the FORLEARN mutual learning process. *Technology Analysis & Strategic Management*, 20(3), 369-387.

- Dunn W.(2012). *Public Policy Analysis (5th Edition)*. New York: Pearson Longman.
- Dye, T. R.(2008). *Understanding Public Policy*, Ed.12. Prentice Hall.
- Sabatier, P. A., & Weible, C. (Eds.). (2014). *Theories of the policy process*. Westview Press.
- Shafritz J. M., Borick C. P. (2008). *Introducing public policy*. New York : Pearson Longman.
- Smith, K. B., & Larimer, C. W. (2013). *The public policy theory primer*. Westview press.
- Theodoulou, Stella Z. & Cahn, Matthew A., (1995). *Public Policy: The Essential Readings*. Prentice Hall.

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیشنیاز
نظریه‌های فرهنگ Theories of Culture	۲	۳۲	اختیاری	ندارد
	آموزش تکمیلی			
	ندارد ☒	دارد		
سفر علمی		سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف این درس آشنایی دانشجویان با آخرین مکاتب و نظریه‌های فرهنگ‌پژوهی، ایجاد توانایی و ظرفیت تحلیل مسائل فرهنگی از دیدگاه نظریه‌های فرهنگ، آشنایی با زمینه‌های پیدایش نظریه‌های فرهنگ، ایجاد زمینه‌های لازم برای نظریه‌پردازی در حوزه فرهنگ بر اساس مبانی اسلامی می‌باشد.

سرفصل درس:

ظهور امر فرهنگی: تولد نظریه فرهنگی
 بازتولید فرهنگی
 ایدئولوژی هژمونی
 نظریه فرهنگی بوردیو
 مکتب فرانکفورت
 تحلیل ساختاری و نشانه‌شناختی فرهنگ: ساختارگرایی و نشانه‌شناسی
 مطالعات فرهنگی و ملاحظات روشی آن
 پست مدرنیسم، پساساختارگرایی و تحلیل فرهنگی
 امپریالیسم فرهنگی
 خط‌مشی فرهنگی و تعلیم و تربیت انتقادی
 آینده نظریه‌های فرهنگ

روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه کلاسی
☒	نوشتاری ☒	عملکردی ☒	☒

منابع و مراجع:

ادوارد، سعید (۱۳۸۲). فرهنگ و امپریالیسم. ترجمه اکبر افسری، تهران: نشر توس.
 استریناتی، دومینیک (۱۳۸۰). نظریه‌های فرهنگ عامه. ترجمه ثریا پاک نظر، تهران: نشر گام نو.
 اندرسون، پری (۱۳۸۳). معادلات و تناقضات آنتونیو گرامشی در شاپور اعتماد (مترجم) تناقضات گرامشی. تهران: طرح نو.
 یارت، رولان (۱۳۷۳). از اثر تا متن. ترجمه مراد فرهادپور، ارغنون ۴.
 بشیریه، حسین (۱۳۷۹). نظریه‌های فرهنگ در قرن بیستم. موسسه فرهنگی آینده پویان.
 جانسون، لزی (۱۳۷۸). منتقدان فرهنگ از مانو آرئولند تا ریموند ویلیامز. ترجمه ضیاء موحد، تهران: طرح نو.
 رضایی، محمد (۱۳۸۶). مطالعات فرهنگی: دیدگاه‌ها و مناقشات. تهران: نشر جهاد دانشگاهی.

Hall, S. (1990). "The Emergence of Cultural Studies and Crisis of Humanities." October, Vol. 53. pp. 11-23.
 Inayatullah, S. (1990). Deconstructing and reconstructing the future: predictive, cultural and critical epistemologies. *Futures*, 22(2), 115-141.
 Jenks C. (1993). "Introduction: The analytic basis of cultural reproduction theory" in *Cheris Jenks* (ed.) *Cultural Reproduction*, London and New York, pp1-16.

- Király, G., Pataki, G., Köves, A., & Balázs, B. (2013). Models of (future) society: Bringing social theories back in backcasting. *Futures*, 51, 19-30.
- MacDonald, N. (2012). Futures and culture. *Futures*, 44(4), 277-291.
- Marien, M. (1993). Cultural trends, troubles and transformations: a guide to recent literature. *Futures*, 25(4), 414-430.
- Masini, E (1994). *The futures of Culture*. (Future-oriented Studies Programme). UNESCO.
- Mason, R. (2006). *Cultural theory and museum studies*. A companion to museum studies, pp17-32.
- Bourdieu, P. (1993). *The Field of Cultural Production*. Randal Johnson(Ed.). New York: Columbia University Press.
- Smith, P., & Riley, A. (2011). *Cultural theory: An introduction*. John Wiley & Sons.

